

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (2239) 1993 SAUSIS-JANUARY 26

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

NUMERIO KAINA — \$1.00

Porinkiminiai svarstymai

Lietuvos seimo rinkimų rezultatai vis dar kedenami, aptariami, komentuojami privačiuose pokalbiuose, laiškuose bei laikraščiuose. Sunku tikėti, kad bus kada nors prieita prie vieningesnės nuomonės, nes laimėjimo-pralaimėjimo priežastys atsekamos einant visai skirtingų požiūrių keliais.

BUVĘ komunistai dabar darbiečiai, Aukščiausiosios tarybos opozicinio sparno nariai ir jiems pritariantys įrodinėja, kad V. Landsbergis buvęs blogas šeimininkas, nenorėjęs ar nesugebėjęs pasirinkti tinkamą kraštui valdyti žmonių. Dėl to smukę ekonominiai, ypač žemės ūkio, reikalai, kilęs pasipriešinimas nepaisyti leidžiamų įstatymų bei potvarkių. Tų sunkumų akivaizdoje gyventojams rinkimų metu nebuvę jokio geresnio pasirinkimo kaip tik pasisakyti už partiją, turinčią pakankamos praktikos tvarkyti kraštą ir atitolinti tautą nuo skurdo ribos. Sąjūdininkai ir jiems prijaunantys pralaimėjimą aiškina sumaterialėjusios visuomenės sankloda, per dideliu pasitikėjimu balsuotojais, kuriems buvę LTSR vadovai, atrodo, turėtų būti daugiau niekada nebepriimtini; nurodomos padarytos klaidos, per mažai kreipiant dėmesį į kaimus ir miestelius, kurie buvę įtakoje ar net spaudžiami "apatinės valdžios", matančios pavojų reformų sukuryje prarasti patogias pozicijas. Prieš rinkimus buvo pakankamai pagrįstų spekuliacijų, kad ekonominio nuosmukio poveikyje gali laimėti A. Brazauskas. Bet kad laimėtų tokia didele persvara, sakoma, nė jis pats netikėjęs. Kas įvyko — įvyko. Dabar — įsipareigojimai. Seime turėti sudarytą daugumą reiškia prisiimti ir visą atsakomybę, nors, atrodo, naujieji daugumiečiai bent pradžioje ieško tam tikrų praejimų atsakomybę dalintis su pralaimėjusiais. Netolima ateitis, greičiausiai po prezidento rinkimų, parodys, ar toji atsakomybė, nerandant pasidalinimo partnerių, bus siurininama ir savaip aiškinama, ar liks teisingai suprata ir tautai regima?

LAIMĖTOJAMS, šalia įvairių valdymo pradžios sunormavimų, numatytų ir nenumatytų uždavinių, iškyla gana opus nuomonių klausimas: kas ir kaip tautoje, o ypač už valstybės ribų, galvoja apie Lietuvos valdžią? Išeiviją pasiekia daugiau vienmintiški laišukai, kuriuose skundžiamasi, kad naujoji valdžia vienaip skelbia, kitaip daro, kad seime labai ryškus partiskumas, demonstruojamas prasikišančiais senojo tipo būdais, vieningu ir drausmingu rankų pakėlimu; patriotinė tautos dalis jaučiasi apsupta buvusios sovietinės imperijos tarnų etc. Pirmas porinkiminis įspūdis visame pasaulyje taipgi nemalonus laimėtojams. Plačiai ir nedviprasmiškai buvo skelbiama, kad Lietuvon grįžo komunistų valdžia. Nereaguoti į tokius požiūrius ar pareiškimus reikštų kietą liniją, kuri tik patvirtintų skleidžiamas nuomones. Norint skelbtis demokratais, reikia atsisakyti kumščio rodymo. Todėl belieka aiškinti tautai, išeivijai ir visam pasauliui, kad naujoji Lietuvos valdžia nėra komunistinė, kad LDDP neturi nieko bendro su komunistais, kad sovietų valdymo laikais daug kas priklausė komunistų partijai, o šiandien jų nėra dabartinėje Darbo partijoje. Tokie ir panašūs aiškinimai, deja, išsiskiria naujus klausimus: kur gi dingio Lietuvos komunistų partija ir kodėl jos dabar nebėra? Kai šitai per naktį viskas pasikeitė, kai tautos priekyje vėl tie patys anų "gerųjų laikų" vadovai, argi tada nekelia abejonių keturios naujos raidės, po kuriomis gal ir slepiasi atsakymas į klausimą kur dingio komunistų partija? ČS.

KANADOS ĮVYKIAI

Generolų žingsniai politikon

Gen. John de Chastelain, generalinio štabo viršininkas, sausio 6 d. buvo paskirtas naujuoju Kanados ambasadoriumi Vašingtone. Jis yra britų kilmės penkiasdešimt penkerių metų amžiaus kanadietis, gimęs Rumunijoje, su šeima atvykęs Kanadon 1955 m., baigęs Karališkąją karo mokyklą Ontario Kingstone. Oficialaus diplomatinio darbo lig šiol nėra turėjęs, išskyrus karinius pokalbius su Š. Atlanto sąjungos vadais ir jiems pranešamą Kanados nutarimą uždaryti savo bazes Vokietijoje. Kanadoje jam teko nedėkingas uždavinys taikiu būdu užbaigti Okos indėnų pradėtą blokadą, atnešusią kruviną susikirtimą su Kvebeko policija.

Įsijungimas diplomatinėn tarnybon Vašingtone gen. J. de Chastelainui nebus lengvas. Kanados ambasadoriaus ten laukia daug ekonominių problemų, kurias atnešė laisva prekyba su JAV ir dabar net Meksika. Lengviau bus, kai ambasadorius J. de Chastelainui teks turtis dėl JAV ir Kanados karinės paramos Jungtinių Tautų taikos tarnybai. Mat jam yra gerai pažįstamas JAV generalinio štabo viršininkas gen. Colin Powell, netruksta pažinčių su kitais

aukštaisiais karininkais Š. Atlanto sąjungoje.

Kanadietiškos nustebino ir gen. mjr. Lewis MacKenzie, nutaręs pasitraukti iš kariuomenės š. m. kovo 1 d., nors yra tik penkiasdešimt dvejų metų amžiaus. 1992 m. vasarą jam teko vadovauti Jungtinių Tautų 1.200 vyrų kariuomenės daliniam Bosnijoje-Hercegovinoje ir užtikrinti saugų transportinių lėktuvų nusileidimą Sarajeve. Iš tikrųjų nieko tada nustebeino gen. mjr. L. MacKenzie paskyrimas tos srities JT kariuomenės vadu. Mat bendroje 1.200 vyrų grupėje buvo 800 kanadietų. Stebėtis betgi vertė staigus gen. mjr. L. MacKenzie populiarumo iškilimas per labai trumpą laiką. Matyt, įtakos turėjo jo kritiškos pastabos televizijoje ir netgi JAV senato karinių reikalų komitete.

Grįžęs Kanadon, gen. mjr. L. MacKenzie buvo paskirtas karinių dalinių vadu Ontario provincijoje. Savo nutartą pasitraukimą iš kariuomenės jis teisingai kitais įsipareigojimais civiliniame gyvenime. Ten jo laukia gausūs kvietimai skaityti pėninus pranešimus apie įvykius Jugoslavijoje ir įpusėta rašyti atsiminimų knygą. (Nukelta į 9-tą psl.)

SIBIRO TREMTINIŲ LIETUVIŲ KRYŽIUS Kryžių kalne prie Šiaulių. Įrašas: "Viešpatie, apsaugok Lietuvą nuo tremėjų. Kėdainių tremtiniai 1948-49"

Nuotr. V. Kapočiaus

Lietuvos įvykiai prancūzų akimis

Prezidentiniai rinkimai • Stasys Lozoraitis – Lietuvos "Panic" • Vytautas Landsbergis – nepriklausomybės tėvas • Vilniaus arkivyskupo A. Bačkio pareiškimas • Plataus masto kultūriniai renginiai – "Baltiečių sezonas"

Lietuvos tikintieji

"La Croix" 1992.XI.24. išspausdino Paryžiuje apsilankiusio Vilniaus arkivyskupo A. Bačkio pareiškimus Europos institute, kuriame nagrinėjami tikinčiųjų Bendrijos santykiai su valstybe. Ten arkivyskupas kalbėjo apie Lietuvos tikinčiųjų Bendriją. Pasak jo, nepriklausomybės laikais turėjo gausų būrį kunigų, paruoštą inteligentiąja politiniam ir intelektualiniam gyvenimui. Visiškai komunizmas sunaikino. Išlikusius tikinčiuosius nuolat lydėjo įtarimo šešėlis, KGB kontrolė, kunigų izoliacija nuo visuomenės.

Lietuvos Katalikų Bendrija

dabar esanti gerbiama kaip

tautos ir tikėjimo saugotoja,

bet jos šventovės mažai lankomos. Kunigai mokosi ir kitų

sielovados darbų, ne tik sakramentų teikimo, kuriuo jų

veikla buvo ilgai apribota. Stiprėja bendruomeninis

tikinčiųjų gyvenimas, nes dar

neseniai tikėjimas buvęs laikomas privačiu dalyku. "Šian-

dieną mūsų tikinčiųjų Bendri-

ja yra laisva, bet dar nepajė-

gia žygiuoti".

Pasak arkivyskupo A. Bačkio,

dabar reikia kontakto su jau-

nąja karta, neužgaunant senosios, kuri kentėjo. Jaunimas

žiūri į tikinčiųjų šventovę kaip į muziejų. Jis mokosi tik-

kybos mokyklose, naudojasi laisve, kuriai nebegresia nau-

joji valdžia. Taip pat esą rei-

kia K. Bendrijai vėl grįžti į dia-

logą su visuomene, išugdyti

kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

siųti kunigus ir pasauliečius, at-

Pastarasis, pasak korespon-

dento, taip pat esą Lietuvos

nepriklausomybės simbolis. Jis

išvykęs iš Lietuvos prieš

pusimtį metų, tapęs ambasado-

riumi sovietinamos savo šalis

Vatikane ir JAV-bėse, dabar

imasi Serbijos "Panic" valdmen-

Jo pareiškimas dėl Lietuvos pretenzijų į Karaliau-

čiaus sritį esą susilaukė ašturių

Moskvos protestų. Remiamas

net devynių grupuočių, jis vasario

14 d. varžysis su darbiečių vadu

A. Brazausku. Kitų kandidatų korespon-

dentas nemini, tik baigdamas

priduria, kad V. Landsbergio

sprendimui nekandidatuoti į

prezidentus turėjo nemažos

įtakos apklausos duomenys, kuriuose

A. Brazauskui teko 41-52%,

V. Landsbergiui 15-16%

"Mažesniais žingsniais"

"La Croix" 1992.I.17. paskel-

bė platoką pranešimą apie Lie-

tuvos seimo rinkimus, pabrėž-

damas mintį: "Lietuviai už

reformą mažesniais žingsniais. Eks-

komunistai, tapę socialde-

mokratais, nušlavę nepriklausomy-

bininkus". Prie pranešimo pridėta

dviskiltė A. Brazausko nuotrauka su

šia pastaba: "Vidiniai nesutarimai

Sąjūdžio gretose ir ekonominiai

sunkumai iškėlė buvusį komunistą

reformatorių į valdžią".

Pranešimo tekste autorius

Jean-Francois Bouthors pažymi,

esą Brazauskas užtikrinęs, kad

Lietuvos nepriklausomybė nebus

paliesta. Jo žodžių patikimumą

liudija jo pasipriešinimas Maskvai,

kai dar buvo kompartijos vadu ir

grūmėsi už atsiplėšimą nuo Mask-

vos.

(Nukelta į 3-čią psl.)

TELEFAKSU IŠ VILNIAUS

Savaitė Lietuvoje

Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos šventė Vilniuje. Joje dalyvavo Lietuvoje akredituoti karo atašės iš Norvegijos, Anglijos, JAV, Danijos, Estijos, Latvijos karinės delegacijos. Tarnybos viršininkas pulkininkas Jonas Gečas pripažino, kad švente pradėdamas naujas etapas: integravimosi į Vakarų gynybos sistemas ir vidinio reorganizavimosi. (Tarnybai priklauso 11.800 savanorių, maždaug tiek pat rėmėjų.

"Meškų" antplūdis Lietuvoje. Kasdien daugėja padirbtų 500 vertės (su meška) banknotų. Jų fabrikėlis surastas Alytuje. Klaipėdoje sulaikyti 3 asmenys turėjo padirbtų banknotų, kurių vertė daugiau kaip 800.000 tal., Šiauliuose viename miesto banke suskaičiuota 40.000 padirbtų talonų.

Uragano siautėjimas. Labai stiprūs vėjai nusinešė 5 žmonių gyvybes, daugiau kaip 50 sužeista. Labai nukentėjo pajūrys: Klaipėdos naftos gaminių eksporto įmonė nedirba nuo sausio 13 d., kasdien netekdama apie 100.000 dolerių; jūrų prekybos uoste prie dviejų krantinių negali švartuotis tanklaiviai. Dešimtis milijonų nuostolių uraganas padarė Kuršių Nerijai; ryšininkai nuostolių vertina 100 mil. talonų.

Grįžęs iš Londono ir Paryžiaus užsienio reikalų ministeris P. Gyls pareiškė: "Intensyviai dirbsime tiek Vakarų, tiek Rytų kryptimi". Paaikšino ir pertvarkymų ministerijoje esmę: "Bus vadovaujama kvalifikacijos, o ne politinio nusi-teikimo principu. Ministeriai ateina ir išeina, o užsienio reikalų ministerija visada išliks, jos darbuotojai turi tarnauti Lietuvai, tik Lietuvai."

"Krizės ir bėdos biudžetas" – taip jį pavadino K. Jaskeliavičius, finansų ir biudžeto komisijos pirmininkas. Svarstyma numatyta pratęsti kitą savaitę. Pripažindamas labai sunkią padėtį, laikinai einantis prezidento pareigas A. Brazauskas išskyrė dvi sąmatas – Antakalnio paminklo statybos ir popiežiaus priėmimo.

A. Brazausko pranešimas seime. "Nors vis stiprėja išoriniai valstybės nepriklausomybės įtvirtinimas, blogėja vidaus politinė, ekonominė bei socialinė padėtis. Politikams ne kartą pritrūkdavo atsakomybės. Pirmenybė būdavo teikiama ne visos visuomenės, o siauriems politiniams interesams". Todėl krito visuomenės pasitikėjimas Aukščiausiąja taryba – nuo 66 iki 29%, o vyriausybė nuo 68 iki 38%. Apie gyvenimo lygį: "Net trys ketvirtadaliai šeimų turėjo pajamas mažesnes negu minimalus gyvenimo lygis. 1989 m. tokių šeimų buvo tik apie septintadalis". Buvo priimtas ir pra-

dėtas įgyvendinti tarptautinio valiutos fondo ekspertų parengtas ekonominės politikos memorandumas; deja, jis "priimtas deramai jo neapsvarčius nei Aukščiausiojoje taryboje, nei vyriausybėje, nei daugumos specialistų. Todėl būtina jį patikslinti ir padaryti pakeitimų". Didėjančią ekonominę krizę iliustruoja gamybos sumažėjimas Lietuvoje – 47,6% (Estijoje – 39,7%, Latvijoje – 42,5%). Apie K. Bendriją: "Labai vertiname Bažnyčios vaidmenį visuomenės gyvenime, nes ji palaiko socialinę rimtį, moralę, puoselėja tautiškąsias vertybes. Norėčiau išreikšti viltį, kad dvasininkija išvengs pagundos per daug ištraukti į politinį gyvenimą, išliks santūri ir ori". Apie užsienio politiką: "Lietuva negali ir neturi stengtis diktuoti ar primesti savo interesus kitoms valstybėms, o privalo išmokyti gyventi egzistuojančių interesų lauke, kurį sudaro supervalstybės ir galingi kaimynai. Priimami seimo ir vyriausybės politiniai ir ūkiniai sprendimai ne visados skatino mūsų ir išeivijos tarpusavio supratimą. Trūkumas viešumon keliu ne tam, kad ieškočiau kaltų, bet kad rastume būdų mūsų bėdoms pašalinti". Pagrindinė išvada: "Būtina užmiršti tai, kas mus skiria, ir susitelkti tam, kas jungia".

Kazimierai išeina iš mūšio lauko. Iki trečiadienio 24 v. pasitraukė ir Remigijus Vilkaitis. Liko du kandidatai: Algirdas Brazauskas, surinkęs 110,571 parašų, ir Stasys Lozoraitis, surinkęs 136,867 parašus. Prasi-dėjo oficialus prezidento rinkimo vėjus.

Rinkėjų nuomone apie kandidatus pagal radio ir televizijos sociologinių tyrimų skyriaus duomenis (apklausta 112-jie vietų 1131 žmogus dalyvauti rinkimuose numatė 85,6%, nedalyvauti – 2,7%, dar nenutarė – 11,7%). Už A. Brazauską – 56,3; už S. Lozoraitį – 27,6. Rinkėjų balsų pasiskirstymas: 5-se did. miestuose: už A. Brazauską – 37%, už S. Lozoraitį – 36,8%; vidutiniuose miestuose atitinkamai 64,9, 17,4; kaimuose – 63,6, 16,6; 18-30 metų rinkėjai: už A. Brazauską – 45,2, už S. Lozoraitį – 25,2; vyresni nei 30 metų – 52,1, 28,1.

S. Lozoraitis "Lietuvos ryto" redakcijoje. Anot kandidato, į prezidentus, Lietuva yra tokioje padėtyje, "kaip JAV prieš prezidento Ruzevelto "naująjį kursą" – būtina stumtelėti ekonomikos ratą. Didelį nerimą kelia katastrofiška teisėtvarkos padėtis, "kai nusi-kaltėliai gali nebaudžiami siausti šalyje". S. Lozoraitis supranta "kokios didžiulės klaidos padarytos žemės ūkyje, kuris buvo išdraskytas". Apie (Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje:

Porinkiminiai svarstymai

Nuomonės grindžiamos skirtingų požiūrių keliais

Lietuvos įvykiai prancūzų akimis

Prezidento rinkimai, plataus masto kultūriniai renginiai

Pasakysiu – Lietuva laukia

Maldos diena Asyžiuje už taiką pasaulyje

Darbiečiai Lietuvos valdžioje

Tarptautinis katalikų žurnalas apie porinkiminę Lietuvą

Partizano Girinio kuopa

Rašo partizanų vado pusbrolis Leonas Baltušis

Kariniai pasitarimai su Lenkija

Lenkų spauda apie Lietuvos ir Lenkijos karinius pasitarimus

Kai sovietiniai saugumiečiai siautėjo

Prel. Jono Jonio atsiminimai apie arkiv. Teofilų Matulionį

Besirengiant deimantinei sukakčiai

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktis

Plataus masto atsiminimų knyga

Kazio Karužos "Laikas ir įvykiai"

TEVIŠKOS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata - \$35, pusmetinė - \$20, mėmė - \$40, garbės - \$50 (Amerikoj - JAV dol.) oro paštu - \$110. Pavieniai nr. - 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškos žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškos žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Pasakysiu - Lietuva jo laukia

1992 m. sausio 10 d. Italijos Asyziuje buvo surengta maldos diena už taiką pasaulyje, ypač Balkanuose. Vadovavo ir Mišias atnšavo su būriu vyskupų iš 32 kraštų Šv. Tėvas Jonas-Paulius II. Lietuvai atstovavo Panevėžio vyskupas J. Preikšas ir Lietuvos ambasadorius K. Lozoraitis. Prieš minėtas iškilmes Vatikano radijo atstovai ambasadorius atsakė į jam pateiktus klausimus

— Gerbiamasis ambasadoriau, kas girdėti Vatikane apie rengiamą Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II kelionę į Lietuvą?

— Iki Šv. Tėvo kelionės į Lietuvą beliko aštuoni mėnesiai, tad laikas jau sparčiai pradėti jai ruoštis. Iš Vatikano pusės popiežiaus kelionių organizaciniais reikalais rūpinasi jėzuitas kun. Tėvas Roberto Tucci su savo bendradarbiais. Jis numato vykti į Lietuvą pasikalbėti su Lietuvos hierarchijos ir valdžios atstovais, taip pat su apaštaliniumi nuncijum Vilniuje arkiv. Justo Mullo Garcia. Jie taip pat apžiūrės tas vietas, kur popiežiaus lankysis, pasitaris su valdžios atstovais įvairiais konkrečiais klausimais. Su kun. Roberto Tucci kalbėjauisi įvairiais klausimais, susijusiais su popiežiaus kelione į Lietuvą, pažadėjau jam mūsų ambasados paramą ruošiant Šventojo Tėvo kelionę į Lietuvą. Jonas-Paulius II lankysis mūsų šalyje 1993 m. rugsėjo 4-7 dienomis. Programa galutinai dar nenustatyta, bet jau žinoma, kad popiežiaus, be Vilniaus, aplankys Kauną, Šiaulius, Šiluvos šventovę, garsųjį Kryžių kalną, vieną būdingiausių mūsų tautos tikėjimo simbolių.

— Ar galėtumėte pasakyti, kokie politiniai bei diplomatiniai įvykiai, susiję su Lietuva ar su šia kelione, numatomi ateityje?

— Nenumatau su popiežiaus kelione susijusių ypatingų diplomatinį įvykių. Galiu pažymėti, kad netrukus pamatysiu Šventąjį Tėvą per iškil-

mingą audienciją, kurios metu viso pasaulio diplomatiniai atstovai akredituoti prie Apaštalo Sosto Vatikane, išreikš Šventajam Tėvui Naujųjų metų sveikinimus. Aš pasveikinsiu Joną-Paulių II lietuvių tautos vardu, taip pat laikinai einančio Lietuvos respublikos prezidento pareigas ir vyriausybės vardu. Dar kartą pasakysiu Šventajam Tėvui, kad Lietuva nekantriai laukia jo, tikisi, kad ši jo kelionė dvasiškai ir morališkai jį sustiprins, ypač viltį įveikti dabartinius sunkumus.

— Girdėjome, kad Jūs jau persikėlėte Romoje į naująsias ambasadas skirtingais patalpas. Kur jos yra ir kaip mūsų iš Lietuvos atvykę svečiai jas gali surasti? Ar daug susilaukiate lankytojų ir kokie svarbiausi rūpesčiai Jus dabar slepia?

— Taip, mūsų ambasada prie Apaštalo Sosto persikėlė į naujas patalpas ir, būtent, nuo 1992 m. gruodžio mėnesio vidurio. Naujosios patalpos yra pačiame miesto centre prie Piazza Farnese — Farnese aikštėje (Ambasciata di Lituania presso la Santa Sede, Piazza Farnese, 44 sc. 5, int. 4, 00186 Roma, Italia; telefonas: 686.78.55; FAX 688.57.86). Ji yra priešais istorinę Prancūzijos ambasadą. Mes išsinuomojom nedidelį trijų kambarių butą, kuriame yra įsikūrusi mūsų ambasados raštinė. Ten turime archyvus, mažą biblioteką ir kita. Lankytojų niekada netrūksta, ateina italų, kurie prašo vizų kelionėm į Lietuvą, teiraujami įvairiais reikalais, prašo tarpininkauti mūsų valdžios įstaigose, žodžiu — darbo tikrai netrūksta.

— Kokia Jūsų nuotaika ir nuomonė apie būsimuosius Lietuvos prezidento rinkimus?

— Ryšium su prezidentiniais rinkimais norėčiau išreikšti viltį, kad šie rinkimai dar labiau nesuskaudys, bet priešingai — suvienys mūsų tautą, sustiprins jos vienybę, kurios mums dabar labiausiai reikia. Tikiuosi, kad kas belaimėtų prezidentinius rinkimus, taps mūsų tautos vienybės simboliu, o tuo pačiu ir mūsų tautos šviesesnės ateities simboliu.

— Dėkojame už pasakytas mintis. Linkime sėkmės ir ištermės nelengvame šiuolaikinės Lietuvos diplomato kelyje. Kalbėjosi kun. Kazimieras Ambrasas, SJ

Darbiečiai Lietuvos valdžioje

Įtakingas tarptautinis katalikų žurnalas "30 Days in the Church and in the World" 1992 m. 11 nr. išspausdino Gianni Valente straipsnį ir pokalbį su kardinolu Vincentu Sladkevičiumi apie porinkiminę Lietuvą. Čia pateikiama straipsnio santrauka

Straipsnis pradedamas žvilgsniu į buvusią sovietų "blogio imperiją", kuri, sėdama vargą ir skausmą, sulaukė brandaus 70 metų amžiaus. Tačiau nuo 1989 m. per du su puse metų taiki pavergtų žmonių revoliucija, vadovaujama intelektualų, rašytojų, muzikų ir disidentų, ją sugriovė.

Bet, iškovojo laisvę, neilgai truko pakili dvasia. Idealizmas buvo pakeistas kasdieniniais rūpesčiais. Į valdžią kovotojų vieton žmonės su gražino buvusius komunistus, dabar pasivadavusius kitais vardais — socialdemokratais ar darbiečiais.

Grįžta buvusieji

Pirmieji keitimosi ženklai pasirodė 1991 m. spalio mėn. rinkimuose Lenkijoje, kai Solidarumas buvo pažemintas gerokai į priekį pasistumdęsių komunistų. Po to eilė atėjo Čekoslovakijai. Jos prezidentui, plačiai žinomam ir gerbiamam laisvės kovotojui Václav Havel, slovakai, vadovaujami buvusio komunisto V. Mečiar, parodė duris. Galiausiai sukrėtimo bomba sprogo prie Baltijos krantų. Seimo rinkimuose pralaimėjo Vytauto Landsbergio vadovaujamas Sąjūdis, išplėšęs Lietuvą iš Maskvos glėbio. Rinkimus neginčytina pergalė laimėjo Algirdo Brazausko, buvusio komunistų partijos sekretoriaus, vadovaujama darbo partija.

A. Brazausko pavaduotojas G. Kirkilas ta proga pastebėjo: mes laimėjome todėl, kad priešinkai vedė nevykusį rinkimų vąjį, jų visas dėmesys buvo sutelktas apie "nepažabotą komunizmą", kai tuo tarpu Lietuvoje nėra komunistų partijos.

Garbinga vieta

Straipsnio autorius, grįždamas prie 1989 metų, pažymi, kad tada Rytų Europoje gatvėse mitingai vyko su krikščioniško tikėjimo simboliais. Pirmoji demonstracija prieš Rytų Vokietijos komunistų vadovą E. Honecker prasidėjo Rytų Berlyne, suorganizuota protestantų bendrijų. Pragoje kardinolas F. Tomasek entuziastingai buvo sveikinamas džiūgaujantios minios. Protestantų kunigas mažoje Timisora vietovėje buvęs ta žarija, kuri užkūrė gaisrą Rumunijoje prieš jos komunistinį diktatorių. Katalikas Mazowiecki Lenkijoje sudarė pirmą nekomunistinę vyriausybę.

Lietuva toje kovoje užėmusi garbingą vietą. Italijos vyskupai savo konferencijoje su nostalgija prisiminę Vilnių, pirmųjų kovos linijų tvirtovę prieš komunizmą. Lietuva, vienišė katalikiška respublika Sov. Sąjungoje, per 50 metų buvo kankinių kraštas. Šventovės, katalikų mokyklos buvo nusavintos, religinė veikla uždrausta, tikintieji, kunigai ir vyskupai buvo tremiami į Sibirą. Komunistai stengėsi nuslopinti ir tautinius jausmus. Tik 1988 m. sumažėjo priespauda, vysk. Vincentas Sladkevičius tapo pirmuoju Lietuvos kardinolu naujaisiais laikais.

Tuo laiku į kovą už nepriklausomybę išėjęs tautinis judėjimas Sąjūdis, kurį Lietuvos K. Bendrija rėmėsi. Pirmąją Sąjūdžio suvažiavime aktyviai dalyvavo 20 kunigų ir mitinguose buvo kalbama apie "katalikišką Lietuvą".

Taip 1990 m. Sąjūdis triuškinančiai laimėjo rinkimus. Kovo 11 d. paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. V. Landsbergio vyriausybė kooperavusi su vyskupais, svarbiuose klausimuose paprašydama ir patarimų. Į mokyklas sugrąžintas religijos mokymas.

Nuosmukis

Ilgainiui laisvės kovų entuziazmas išblėso. Dienos rūpesčiai užėmė žmonių nuotakas. Pasak straipsnio autoriaus, tie vadovai, kurie taip karžygiškai atrodė ant barikadų, pradėjo neimponuoti. Nutrūko žaliavų tiekimas, pablogėjo santykiai su Rusija, ūkinė reforma iškelė sle-

giančius sunkumus. Pažadas, kad greitai Lietuva įsijungs į Europos valstybių bendruomenę, nepasitvirtino. Rinkimų dieną Vilniuje nebuvo elektros ir kuro namų apšildymui. Už visa tai apkaltintas Sąjūdis ir jo vadovas. Prie pralaimėjimo prisidėjo ir politinė nepatirtis.

Vatikano radijo lietuvių programos redaktorius kun. P. Pupinis su neslepia ironija kalbėjęs: Sąjūdžio žmonės, pasiekę laisvės klausę: ką dabar turime daryti? Daugelis jų buvo gerų norų, bet nepajėgė būti gerais politikais.

Į klausimą, ar dešiniųjų pralaimėjimas kokiu nors būdu neįtrauks į painingą Katalikų Bendrijos, K. Lozoraitis, Lietuvos ambasadorius prie Šv. Sosto, mano, kad tai neliečia jos.

Visas rinkimų vąjus, pasak ambasadoriaus, rėmėsi ekonominiais klausimais. Religiniai dalykai buvo visiškai nepaliesiti. Balsuotojai išreiškė protestą tik prieš vyriausybės politiką. Prieš balsavę ir tikintieji, ypač kaime. Vyskupai prieš rinkimus savo laiške prašė tikinčiuosius vadovautis Evangelija, kuri turi atsakymus į kasdieninius klausimus. Nepasiskyrta už jokią partiją ar judėjimą. K. Bendrijos vadovybė uždraudusi kunigams būti kandidatais, ypač kai paaiškėjo bloga netolimos praeities patirtis Lenkijoje ir Lietuvoje.

Iš kitos pusės, Sąjūdžio žmonės esą nusiskundžia kunigų abejingumu. Jei būtų žmonės paraginti, būtų atėję daugiau balsuoti — skirtingi būtų buvę ir rezultatai. Kas žino? Gal, kai kurių kunigų manymu, ir reikėtų parodyti daugiau energijos.

Kardinolo atsakymai

Pokalbyje su kardinolu Vincentu Sladkevičiumi pirminis korespondento klausimas buvo, ar Lietuva negrįžta į komunizmą ir ar tai nesukelia kardinolui rūpesčių?

Kardinolas atsakė — nėra baimės ir pagrindo rūpintis. Žinoma, nesą dar aišku, kokia bus naujos valdžios politika, bet neatrodo, kad jos veikla būtų nukreipta prieš K. Bendriją. Laisvė, sakė kardinolas, bus tęsiama toliau, nežiūrint vyriausybės pasikeitimo. Komunizmas, kaip ir patys žmonės sako, nebeįsė. Lietuvos darbo partija labiau esanti panaši į Britanijos darbo partiją negu į komunistų partiją.

Kardinolas dar pažymėjęs, kad tarp balsuotojų už darbiečius buvo ir katalikų. Vyskupai pasiėlgę taip, kaip reikėjo pasielgti, kviesdami balsuoti už tikinčius kandidatus.

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

prezidento instituciją: "Svarbiausia neapsistatyti kūsargiais". Su tuo "apsistatymu" S. Lozoraitis susiejo ir pagrindinę Sąjūdžio pralaimėjimo priežastį: atitrūko nuo žmonių.

A. Brazausko sveikinimo telegrama Clintonui. Apgailėstaudamas, kad pareigos neleisdžia priimti kvietimo dalyvauti inauguracijos iškilmėse, laikinai einantis prezidento pareigas A. Brazauskas perdavė linkėjimus, išreiškė viltį, kad "draugiškumu ir savitarpio supratimu" pagrįsti JAV ir Lietuvos ryšiai toliau stiprės. Telegrama baigiama sakiniu: "Naudodamasis proga, reiškiau Jums didįjį pagarbą".

J. Sondeckio (Sondos) 100-osios gimimo metinės. Plačiausiai paminėtos Šiauliuose, kur to "90-ies karatų žemaičio" garbei pavadinta viena miesto gatvė, surengtas minėjimas, paroda, atidengtas bareljefas (skulpt. D. Lukoševičius), aplankytas Spaudos žuolas, pasodintas jos burmistro, kitų šauliečių 1929 m. Vakare įvyko kamerinio orkestro, kuriam vadovauja sūnus Saulius Sondeckis, koncertas.

Antakalnio paminklo konkurse pirmoji vieta nepaskirta. Iš 8 projektų paskirtos dvi antros premijos: skulpt. S. Kuz-

Tikinčių žmonių esą ir darbo partijoje.

Su Algirdu Brazausku tekę susitikti, kai jis, tada būdamas komunistų partijos vadovas, jį, kaip vyskupą, aplankė Kaišiadoryse. A. Brazauskas palikęs gerą įspūdį. Pastarojo valdymo metu grąžintos Kauno ir Vilniaus katedros.

A. Brazausko partijos nariai balsavę už naują Lietuvos konstituciją, kuri garantuoja K. Bendrijos laisvę, tikybos mokymą mokyklose. Pati konstitucija nesanti blogesnė už Vakarų valstybių konstitucijas.

Kardinolas, kalbėdamas apie politinius reikalus, pažymėjo, kad kai K. Bendrija įsivelia į politiką, tai dažniausiai sulaukia nepageidautinų rezultatų. Tai iš dalies jau atsitikę Lenkijoje ir Lietuvoje. Politika turį užsiimti pasauliečiai, o ne kunigai. Daug geriau, kai kunigai pasišvenčia tikėjimo tiesų mokymui. Tai toks ištikrųjų esąs jų darbas.

Kardinolas nesutinka, kai supriešinama ideali situacija su praktišku kasdieniniu gyvenimu. Idealiai ir medžiaginiai dalykai krikščionies gyvenime esą kartu. K. Bendrija yra susirūpinusi žmogumi — su siela ir kūnu. Tokiam žmogui reikia ir duonos, ir šilumos. Svarbiausia, kad tikėjimas žydėtų ir neštų gerų vaisių normaliose gyvenimo sąlygose, o ne pakilimo momentais. Tokie momentai greitai praeina.

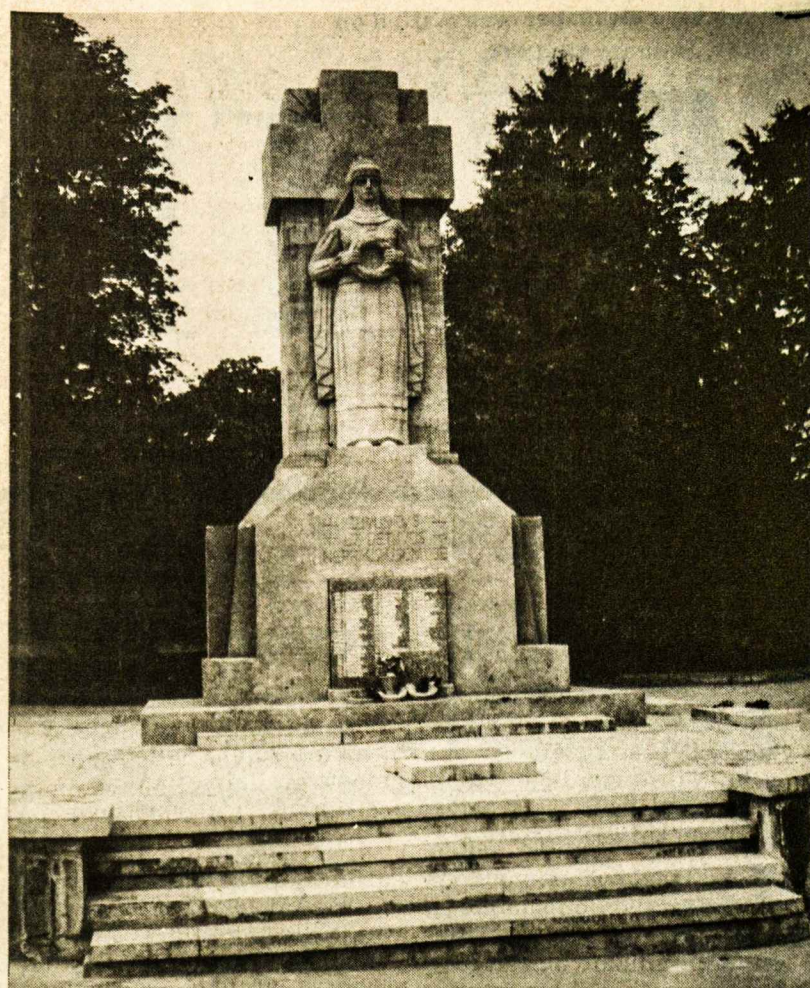
Kardinolas turįs nemazai įrodymų, kad K. Bendrija įsijungimas į politiką jai nėra naudingas. Pralaimėjusi K. Bendrijos remiama partija į pralaimėjimą įtraukia ir pačią K. Bendriją.

Reikia persiorganizuoti

Tarp katalikų taipogi yra manančių, pasak straipsnio autoriaus, kad kartais K. Bendrija negali likti neutrali. Kun. V. Kazlauskas, Kauno universiteto profesorius, kalbėdamas apie Lietuvos reikalus užsiminė ir Italijos atvejį. Katalikų Bendrija, 1948 m. stipriai remdama krikščionių demokratų partiją, išgelbėjo Italiją nuo komunizmo.

Tačiau, pasak profesoriaus, Lietuvoje būklė kitokia. Kitokios čia katalikų jėgos, nebe tie ir komunistai. Katalikai dabar turėtų sukaupiti jėgas persiorganizavimui, atkreipti didelį dėmesį į religijos mokymą mokyklose, atnaujinti mokslus einančio katalikų jaunimo organizacijas, suorganizuoti religines programas televizijoje. Visa tai galima atlikti per vieną dešimtmetį.

Tikimės, kad taip ir bus, — baigiama straipsnis. J.A.

1990 m. Biržuose atstatytas paminklas žuvusiems už Lietuvos laisvę. Kaip ir seniau, žmonės jį vadina Birutės paminklu. Čia biržiečiai mini Vasario 16, Sausio 13 ir kitas įsimintinas datas
Nuotr. Alf. Laučkos

Ilgamečiui Kanados lietuvių fondo nariui, gausiai prisidėjusiam prie Fondo tikslų įgyvendinimo,

a.a. ADOMUI KANTAUTUI
iškeliavus amžinybėn,

visus gimines ir artimuosius šią sunkią atsiskyrimo valandą nuoširdžiai užjaučia —

Kanados lietuvių fondas

AŲA

VYTAUTUI PAŠKEVIČIUI

mirus,

tėvams — inžinieriui ALBINUI PAŠKEVIČIUI, Kanados lietuvių fondo igaliojiniui, ir žmonai ADELEI reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

inž. V. Balsys

dr. S. Čepas

V. Ignaitis

K. Lukošius

dr. A. Pacevičius

H. Stepaitis

PADĖKA

Mūsų brangiam vyrui, tėveliui, broliui

A. a. STASIUI GINČAUSKUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame klebonui J. Staškui už Rožinio maldas laidotuvių namuose, Mišias ir už palydėjimą į kapines.

Ypatingai ačiū giminėms, draugams už puikias gėles ir už aukas Mišioms, labdarai ir spaudai.

Nuoširdžiai dėkojame karsto nešėjams, D. Radtkienei už gražų giedojimą Mišių metu, B. Stanulienai už skanius pusryčius ir ponioms bei giminėms už pyragus.

Jūsų visų nuoširdumas liks su mumis.

Nuliūdę — žmona Eugenija, dukra Gina, sūnus Edvardas, brolis Bronius ir sesuo Bronė

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, RUSIJĄ, MOLDAVIJĄ, GUDIJĄ

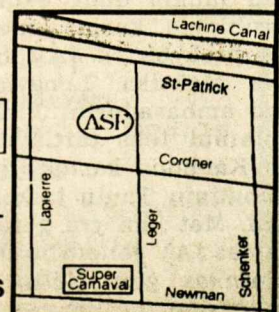
AIR CARGO

TIK 4⁹⁵ už kg

Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimum yra 2kg, arba \$10.00 Neskaitome už pristatymą.

MONTREALYJE 2600 RUE LEGER LASALLE, QUE.

Nuo pirmadienio iki penktadienio, 7 v.r. - 4 v.p.p.
931-9389
Vytas Gruodis Jr.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkite šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS — LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

Partizanų Girinio kuopa

LEONAS BALTUŠIS

(Tęsiny iš praėjusio nr.)

Vienas tų laimingųjų (g. 1917 m.). Kilęs iš Maleckažemio kaimo. 1946 m. rugpjūčio 30 d. su padirbtais dokumentais ir svertima pavarde apsigyveno Šiauliuose. 1956 m. liepos mėnesį buvo išaiškintas ir suimtas. Buvo tai jau Chruščiovo laikais. Kiek palaikę paleido. Šiandien yra parašęs savo atsiminimus, kurie dabar spausdinami Utenoje leidžiamame laikraštyje „Utenis“. Šių žodelių autoriui rašė, kad norėtų išleisti knygą, bet po paskutinių rinkimų sunku pramatyti ateitį. Tokios knygos labai jau nepageidaujamos tokių AT deputatų, kaip rašytojėlis – stribas Vytautas Petkevičius. 1946 m. gegužės mėn. pradžioje sribai ir kareiviai apsupo redaktoriaus Klajūno namus, bet jo nerado. Išsivedė nepilnametį jo broliuką, kurį vėliau žiauriausiu būdu nukankino.

1945 m. rugpjūčio 6 d. amerikiečiams numetus atominę bombą ant Hirošimos, partizanų tarpe vyravo įsitikinimas, kad už mėnesio kitą bombą gaus ir Maskva. Taip neįvykus, buvo tikimasi 1946 m. Anglijos rinkimų. Laimėjus vėl W. Churchillio – karas neišvengiamas. Laimėjo betgi darbo partija su C. Attlee priešaiki. Nusivylimas partizanų tarpe buvo visuotinis. Šiandien, beveik po 50 metų, tiesiog sunku patikėti, kad mūsų žmonės politiškai buvo tokie naivūs, vis tikėdami, kad kažkas ten ateis jų vaduoti. Vakarai mus pardavė dar 1942 m. Jaltoje, niekuomet ir negalvodami apie išvadavimą.

1946 m. pavasarį partizanų tarpe prasidėjo vis dažnesnis metrikų bei naujų sovietinių pasų pareiklavimas, bandant kaip nors saugiai legalizuotis. Girinio jauniausias brolis Liudas (g. 1929 m.) buvo taip pat įkinkytas į šį nelegalų darbą. Į jo apsiauto apikaklę Girinis (brolis) įsūdavo metrikų blankus su dažnesniu antspaudu, kad draugai galėtų pakeisti pavardes ir gimimo metus. Vazinėdavo siaurukus (siaurasis liudinėlis) Panevėžys-Švenčionėliai. Dabar tas siaurukas vazinėja tik iki Rubikių.

Sovietinių pasų srityje didžiausias nuopelnas tenka Bronei Keraitėi-Laukaitienei (slpvd. Nomedas). Dirbo ji tada Tauragnuose mokytoja ir buvo varoma padėti išrašinti gyventojams pasus. Į batų auslį įsikišdavo pasų blankų ir išsišėdavo. Per porą savaitių prisirinko gana nemažą skaičių ir perdavė Giriniui. 1945 m. Vilniaus Pedagoginiame Institute per prof. Laužiką, kuris ją priėmė į institutą be dokumentų, susipažino su vienu vyrišku. Šis vėliau antspaudavo pasus, o Br. Keraitė ir vėl pervežė juos Giriniui ir Vytautiui (B. Žiliui).

1949 m. kartu su vyru ir dviem mažais vaikučiais išstremiami į Sibirą. Išskentėjo ir po daugelio metų, jau su trimis vaikais, grįžo į Lietuvą. Ilgai negavo darbo, bet pagaliau, per didelį vargą, įsidarbino. Baigė pedagoginį institutą ir gavo mokytojos darbą.

Kilusi iš Alių km., Utenos valsčiaus. Dabar gyvena Vilniuje. 1991 m. sausio 13 d. ji pirmoji skubėjo prie parlamento, o dabar su ta pačia energija rašo atsiminimus, dalyvauja tremtinių klube, laksto po visus susirinkimus ir kovoja su lenkais už lietuviybę.

1946 m. rudenį, bolševikinei valdžiai vis daugiau spaudžiant partizaninį judėjimą,

prasidėjo partizaninių būrių persigrupavimas ir pasiskirstymas naujomis veikimo teritorijomis. Tą tragišką 1946 m. rudens dieną Girinis su savo adjutantu buvo sutarę aplankyti apie Duobių kaimą prisi- laikančius Pinokio būrio vyrus. Šį kartą ėjo pėsti, nes vieškelio Daugailiai-Tauragnai važiuoti buvo visuomet pavojinga dėl sribų aktyvumo. Girinis, būdamas nepaprastai stiprus vyras, nešėsi su savi- mi ir lengvąjį kulkosvaidį. Kaip visuomet, buvo tik dviese. Ne- nuostabu, kad žmonės juos va- dindavo „broliukais“.

Pusiaukelėje tarp Pikčiūnų ir Juknėnų kaimų užėjo tiesiai ant sribų pasalų. Girinis bu- vo sužeistas į koją, bet jo kul- kosvaidis laikė sribus prilipu- sius prie žemės. Matydamas, kad šoviniai baigiasi, liepė Kiečiui bėgti ir gelbėtis, o jis jį dengėsi kulkosvaidžio ugni- mi. Kiečiui nubėgus gabalą ke- lio, staiga nutilo kulkosvai- dis, o už poros minučių pasi- girdo ir granatos sprogiškas. Kaip vėliau paaiškėjo, baigęs visus šovinius Girinis susi- sprogdino. Granata nunešė vi- są galvą.

Nežiūrint visų sribų pastan- gų, tas lietuviška uniforma vy- ras tapo tik dar vienu nežino- muo partizanų. (Mano pabrauk- ta). Nei NKVD, nei lietuviškos išgamos jo tapatybės niekuo- met neišaiškino.

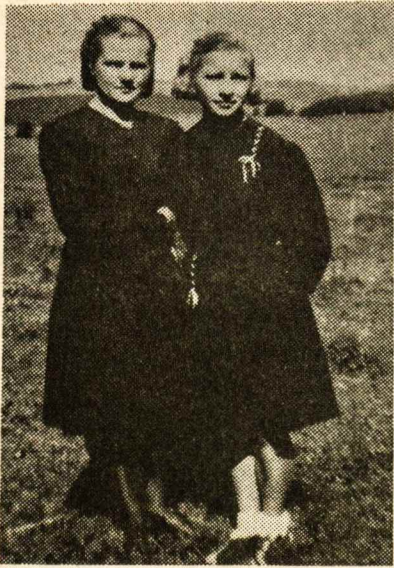
Jo tėvas muzikas Juozas Bal- tušis, vokiečių okupacijos me- tais dėstęs smuiko klasėje, Pa- nevėžio muzikos mokykloje, mirė 1945 m. džiova. Tarp kitko, Panevėžio muzikos mokyklos direktorius tada buvo visų my- limas muz. Karka. Tai buvo ir mano muzikos mokytojas gim- nazijoje, o tėvelių geras pa- žįstamas ir draugas. Motina Fania Baltušienė labai pergy- veno sūnaus tragišką mirtį ir 1957 m. su jauniausiu sūnu- mi persikėlė į Varšuvą, Len- kiją.

Žmonės, prijauciantys par- tizanams, sekdamo lietuviškas išgamas ir tuoj informuoda- vo ryšininkes.

Kažkaip gėdijosi išmesti vy- rą be galvos turguje, o gal jau- tėt kiek ir sąžinės graužimo. Pasidėti granatą po galva ne kiekvienam. Čia reikia nepa- prasto dvasinio stiprumo, mei- lės namiškiams ir savam kraš- tui. Nuvežė į Daugailių mies- telį ir užkasė prie kapinių, pa- miškėje. Jis tenai išgulėjo maž- daug mėnesį, o gal ir daugiau. Pinokio būrio vyrai vis kalbė- davo, kad reikia surasti Giri- nio lavoną ir palaidoti kapi- nėse. Pasiklausykim ką pasa- koja buvusi ryšininkė Elena Tarulytė-Ruzgienė (slpvd. Naš- laitė):

“Aš su Stase Vedrickaite- Gapševičiene (slpvd. Rugiagė- lė) nuėjome į Daugailius su- žinoti, kur yra užkastas jo la- vonas. Visą sužinojusios, prane- šėm Pinokiui (būrio vadui). Jo vyrai nakčia jį iškasė, pa- guldė ant specialiai padarytų kopėtaičių, atnešė į Plypų miš- ką, paguldė krūmuose, apklojo žagarais ir paliko.

Kitą vakarą mudvi ir Lietu- vaitė (Stefa Juškaitė, jau mi- rusi) nuvažiavom jo paimti. Į vežimą Girinio lavoną įkėlėm trise. Buvo basas, be galvos, kūnas šlapias ir apgedęs. Ap- dėjom šiaudais ir visos trys susėdom į vežimą. Lietuvaitės tėvo arklys buvo geras. Va- žiavom greitai, atidžiai klau- sydamos mažiausio brakstelė- jimo. Mus gąsdino kiekvienas šešėlis. Labai bijojome sutik- ti sribus. Vėliau sužinojome, kad, važiuojant pro Mikšo miš- keli, kitoje jo pusėje buvo ru- sų kareivių. Kadangi tą dieną buvo ketvirtadienis ir Uteno- je turgaus diena, tai kelias bu-

PARTIZANŲ VADO GIRINIO ry- šininkės. Iš kairės: Stase Vidric- kaite-Gapševičienė (Rugiagėlė), Elena Tarulytė-Ruzgienė (Našlaitė). Nuotr. 1944 m.

vo pilnas iš turgaus grįžtan- čių vežimų.

Važiuojant per Spitrenus nu- trūko mūsų pakinktų pakelti- nė. Aš užbėgau pas vieną gy- ventoją paprašyti virvės. Sei- mininkė, nujausdama reikalą, nieko neklausinėjo ir virvę tuojau davė. Labai skubėda- mos, šiaip taip pakeltinę su- tvarkėme. Kažkoks vyras norė- jo padėti, bet, mums atsisa- kius, nuėjo. Jis taip ir nepama- tė, net nesuprato, ką vežame.

Katlėrius pasiekėm laimin- gai. Pas Jušką mūsų laukė par- tizantai su jau padarytu karstu. Įdėjo į rankas rožinį, ap- šlakstė švestu vandeniu, už- dėjo gražią karišką uniformą ant viršaus, nes aprenkti bu- vo nebegalima. Į kapus lydė- jome taip tyliai, kad net kiek- vieno alsavimas girdėjosi. Vy- rai nešė karstą, o mes jų gink- lus. Įleidom į duobę ir sulygi- nom, kad nė žymės nebūtų. Ty- liai pasimeldę, išsiskirstėm. Naktis buvo labai graži. Atro- dė, kad su mumis liūdėjo visos mirgančios žvaigždutės. Po ke- lių dienų su liūdna žinia nu- vykau į Anykščius pranešti Gi- rinio mamytei apie sūnaus did- vyrišką mirtį, palaidojimą. 1946 m. gruodžio 27 d. mane areštavo“.

Našlaitė ištupėjo Utenos kalėjime 4 mėnesius, bet tribu- nolo teismas išteisino. 1949 m. rudenį vėl suėmė ir nuteisė 10 metų. 1955 m. paleido. Dabar gyvena Panevėžyje ir turi jau ir vaikaičių.

Giriniui žuvus, netrukus tas pat atsitiko ir jo adjutantui Kiečiui. Tegul vėl pasakoją Ka- zys Gineitis (g. 1923 m.) kilęs iš Medenių km., Utenos raj. Kal- bėjau 1992 m. spalio 5 d.:

“Prie pat kelio (vieškelis Utena-Tauragnai) Alių kaime buvo tokia Dzikavičienės pir- kelė. Rytmetį atėjo sušalęs ir trobą apšilti, rado besikūre- nantį pečių ir pasidžiovė prie jo pirštinės. Pats užlipo ant aukšto pamiegoti.

Užėjo sribai Vilimas, Na- vadnyčia. Radę pirštines, pra- dėjo reikalauti parodyti kur banditai. Navadnyčiai lipant į viršų, Levukas (Kietis) šovė ir peršovė jam ranką. Pats tuo metu šoko pro langą, bet kiek pabėgęs sribai nušovė. Kai jis buvo išvežtas, atėjo moti- na, verkdamas skeptėle krau- ją braukė su žemėm... Bai- siai geras žmogus buvo. Abu labai geri buvo ir Girinis, ir Levukas.

Po 1992 m. seimo rinkimų kai kurie iš jų net AT (Aukš. Taryba) sėdi štai ką rašė Elena

Lietuvos įvykiai prancūzų...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

naujinti tikėjimo išraiškas, padėti varguomenėi.

“Baltiečių sezonas”

Tokių pavadinimų Prancūzi- joje buvo surengtas plataus masto estų, latvių ir lietuvių kultūros sezonas, nusišęs per keletą mėnesių ir apėmęs vi- są eilę miestų. Jo rengėjas – Prancūzijos švietimo ir kultū- ros ministerija bei kitos kul- tūrinės veiklos institucijos. Iš lietuvių tarp rengėjų minima ypač Ugnė Karvelis (Karvely- tė, tituluojama Madame).

Iš gauto kataloginio prane- šimo matyti, kad minėtame “Baltiečių sezone” dalyvavo šie lietuviai rašytojai: Juozas Aputis, Ričardas Gavelis, Sigi- tas Geda, Antanas A. Jonynas, Saulius T. Kondrotas. Ten taip pat pažymėta, kad 1992 m. lap- kričio laida žurnalo “Revue Europe” paskirta Estijos, Lat-

Tarulytė-Ruzgienė (buv. ryši- ninke) iš Panevėžio:

“Gėda Lietuvai, kad tokie da- bar lietuviai. Mes, kitaip gal- vojantieji, tiesiog netekom ža- do. Kiek vargtą, kentėta, sva- jota apie laisvą Lietuvą. Prisi- menų lagerius, kokios mes lie- tuvaitės buvom vieningos. Ken- tėjom badą ir šaltį. O dabar truputį sunkiau, truputį pašal- dė, ekonominė padėtis pasun- kėjo ir jau visi išsigando”.

O štai ir Janina Keraitė-Jaz- gevičienė iš Utenos: “Sako į Si- birą neves, nes benzinas per brangus. Reikės pėstiems eiti. Viena pasakysiu, kad mažai yra tėvynę mylinčių, daug daugiau tinginių, vagių, melagių ir iš- davikų”.

Kas atsitiko su vyriausiu bro- liu Bronium Baltušiu? Štai ką sužinojau Varšuvoje iš mano susirašinėjimo su juo ir vieno iš tų laimingų – torontiečio Stasio Mackevičiaus.

“Bronius Baltušis gimė 1923 m. Panevėžyje. 1942 m. baigė Kauno aukšt. technikos mokyk- lą, bet dirbo kaip muzikas. 1939 m., dar jam esant tik 16 m. am- žiaus, tėvas nupirko naują “Hohner” akordeoną. Šešta- dienį atvežė iš Kauno į Anykš- čius, kur jie turėjo mažą va- sarnamį. Tėvas porą dienų pa- mokė, o už savaitės, gimnazi- jos mokinių šokiuose, jis vie- nas atstojo visą orkestrą. Vi- si tik galvas kraipė. Sako, na ir gabus tas berniokas”. St. Mackevičius tvirtina, kad Kau- ne vokiečių okupacijos metais jis buvo laikomas geriausiu akordeonistu Lietuvoje.

1944 m. su grupe anykštėnų traukėsi į vakarus. Toj grupėj buvo – kauniečiai Bronius ir Stasys Mackevičiai, lengva- atletis Karosas, jo brolis, tė- vas plk. lt. Antanas Karosas su žmona ir dar vienas kitas. Žemaitijoje prisijungė prie vieno lietuvių bataliono, va- dovaujamo kpt. G. Sako, dar gyvas kažkur Arizonoje.

1944 m. pabaigoje prie Dan- zigo papuolė į vadinamąjį “ka- tilą”. Beveik paskutiniu mo- mentu išsigelbsti broliai Mac- kevičiai, Karosai (jaun. brolis žuvo), kpt. G. su žmona ir dar keletas kitų. Visi turėjo civi- lius drabužius ir tokiu būdu spėjo ištrukti.

Br. Baltušis, kaip ir visi ki- ti lietuviai, papuolė į rusų ne- laisvę. Jų tarpe ir Vyta. Rauba. 1940-41 mokslo metais teko sė- dėti vienoje klasėje. Esu tik- ras, kad ir vysk. P. Baltakis at- simena. Per 400 žmonių (pasa- kojo pusbrolis Varšuvoje) 1945 m. atsirado belaisvių stovyk- loje Čekoslovakijoje. Čia tar- domi NKVD, vis ieškant kaž- kokių ten “karo nusikaltėlių”. Po mėnesio, nors ir tų “nusikal- tėlių” nerado, visus išvežė į Sibirą. Tik atvykus, paskelbia- ma visiems 10 m. bausmė už ko- laboravimą su vokiečiais.

Br. Baltušis po kiek laiko darbe (kasyklose) susižeidė nugarą ir koją. Paguldomas į ligoninę. Gydytojas rusas – mėgėjas muzikas. Susidrau- gaus. Gydytojo dėka, pripa- žįstamas invalidu ir paleidžia- mas į laisvę. Grįžta į Lietuvą tuo laiku, kai Vytautas tik ką žuvo. Saugumo sumetimais persikelia į Taliną, Estiją. Di- džiausiame viešbuty gauna darbą kaip akordeonistas. La- bai greitai laiku jis jau kape- los vadovas. Estai lietuvius mėgsta. Pramoksta estiškai, veda estę. 1968 m. žmona su- silaukia sūnaus, bet neilgai džiaugiasi. 1970 m. miršta. Pa- laidotas Taline.

vijos ir Lietuvos literatūroms, o trys numeriai žurnalo “Poe- sie” (1992 m. 42, 43, 44) paskir- ti baltiečių poezijai.

Buvo surengta ir leidinių paroda, kurioje buvo išstatyti “Baltiečių sezone” dalyvau- jančių rašytojų kūrinių ir pa- gerbti kultūriniai žymūnai – A. J. Greimas, J. Baltrušaitis, C. Milosz, rašę prancūziškai.

Deja, šis plataus masto ren- giny, kurio tikslas buvo supa- žindinti prancūzų visuomenę su mažai žinoma baltiečių li- teratūra bei kultūra, nelaimė- jo nei spaudos, nei televizi- jos dėmesio ir dėl to nepasie- kė plačiosios visuomenės. Ta- čiau kultūrininkų sluoksniuose tikriausiai paliko žymius pėdsakus. “Baltiečių sezono” reikšmė ir prancūzams, ir bal- tiečiams išryškės tikrai atei- tyje, jeigu abipusiai ryšiai bus ir toliau puoselėjami tokiu pat intensyvumu. G.

ATVĖSINANT OHIP PASLAUGŲ ĮKARŠTĮ

Praeitais metais Sveikatos ministerija atidžiau ir giliau peržvelgė sveikatos aprūpinimo sistemą, kad galėtų surasti būdų, kaip sustabdyti jau veikiantį plano išnaudojimą. Surasta, kad mokesčių mokėtojai dėl to neteisingai buvo sumokėję apie 20 milijonų dolerių trečiojo dalyvio patarnavimams.

KAS YRA TIE TREČIOJO DALYVIO PATARNAVIMAI?

Trečiojo dalyvio patarnavimai yra tie, kurių nereikalauja pacientas ligos gydymui ar sveikatos palaikymui, bet reikalaujama iš kur nors kitur. Tie patarnavimai apima sveikatos patikri- nimą registruojantis sveikatos draudai, registruojantis į mokyklas ar stovyk- las, vairuotojų bei lakūnų pažymėjimams, gydytojų pažymėjimai dirban- tiesiems atleidimui nuo darbo.

Gydytojai yra išpėti nesiųsti sąskaitų OHIP už trečiojo dalyvio patarnavi- mus, už kuriuos turi būti betarpiškai sumokama.

Į KĄ TIKRAI ATSIŽVELGIAMA

Sveikatos bei socialinių paslaugų pašalpos, reikalingos patarnavimų, pasilieka nekeičiamos. Pvz. gydytojų pažymėjimai sergančių bei invalidų vežimukams ar kitiems medicininiams įrenginiams, parūpintiems per “Assistive Devices Program” yra draudos apmokami. Taip pat apmo- kami pažymėjimai “Northern Health Travel Grants” arba persikėlimai į prieglaudą.

Pagrindiniai sveikatos aprūpinimo principai nėra keičiami. Jūsų niekas neprašys sumokėti už tiesioginį medi- cininį patarnavimą, ir tik kai kas nuimama nuo OHIP.

Daugiau informacijų apie tai, kaip pakeitimai jus paliečia, galite gauti paskambinę neapmokamu telefonu Sveikatos ministerijai.

1-800-268-1154

TORONTE 314-5518
TDD 1-800-387-5559

Ontario

LAISVOJE TĖVYNĖJE

POPILIARIAUSI KAUNE

Populiariausių kauniečių dešimtuką išrinko dienraščio "Kauno diena" skaitytojai. Pagal gautus balsus dešimtuką sudarė: 1. Šv. Mykolo arkangelo (Iguilos) šventovės rektorius poetas kun. Ričardas Mikutavičius, 2. Kauno viceburmistras kompozitorius Giedrius Kuprevičius, 3. krepšinio treneris Vladas Garastas, 4. krepšininkas Arvydas Sabonis, 5. buvęs Lietuvos premjeras Aleksandras Abišala, 6. Vytauto Didžiojo universiteto prof. Arvydas Žygas, 7. poetas Bernardas Brazdžionis, 8. Kauno choro vadovas Petras Bingelis, 9. Kauno kelių policijos viršininkas Gediminas Žemaitis, 10. korporacijos "Sabina" prez. Gintaras Kazlauskas. Dešimtukan nepateko daug balsų gavusieji kauniečiai kardinolas Vincentas Sladkevičius, vysk. Sigitas Tamkevičius, Lietuvos seimo nariai Algirdas Patackas ir Nikolajus Medvedevas, aktorė Rūta Staliūnaitė, rež. Jonas Jurašas, Kauno miesto tarybos pirmininkas Vyngintas Grinis, gydytojas Mykolas Biliūnas bei kiti populiarius Kauno gyventojai.

RYTŲ LIETUVA

Antanas Dzermeika "Atgimimo" paskutiniame 1992 m. numerį pateikia duomenų apie Vilniuje gruodžio 21-22 d.d. įvykusią konferenciją "Rytų Lietuvos problemos: dabartis ir ateitis". Ją surengė Lietuvos regioninių problemų komisija ir jos pirm. R. Ozolas. Į dalyvių klausimus atsakinėjo laikinai Lietuvos seimo pirmininko pareigas einantis Č. Jursėnas. Konferencijoje beveik 50 pranešimų skaitė Lietuvos lenkų, gudų, rusų, ukrainiečių ir totorių atstovai, katalikų ir stačiatikių dvasininkai. Rengėjų vardu pagrindinį pranešimą padarė komisijos pirm. R. Ozolas, primindamas po 1940 m. Rytų Lietuvoje tęstą polonizaciją, SSSR politikos atneštą rusifikaciją ir sovietizaciją. Vilniaus ir Šalčininkų tarybų paleidimą jis pavadino kontroversišku, bet teisingu žingsniu. Lietuvai reikia sutarties su Lenkija ir jai pritaikyti Želgovskio veiksmų įvertinimo. Rytų Lietuvos įjungimas Lietuvos respublikos teritorijon turėtų baigtis vietinių tarybų rinkimais. Č. Jursėnas pabrėžė, kad Lietuvos seimas artimiausiu laiku nesvarstys Rytų Lietuvos klausimų, nes yra kitų šiuo metu svarbesnių problemų.

LENKIJA IR GUDIJA

Laikinas seimo pirm. Č. Jursėnas Lietuvos vadovų klaidą laiko lig šiol nepasirašytą tarpvalstybinę sutartį su Gudija. Be jos Lietuva nėra užmezgusi ir diplomatinių ryšių su šia savo kaimyne. Č. Jursėnas į ruošiamą sutartį pataria įjungti ir Gudijos lietuvių reikalus, padaryti pataisų pilietybės įstatyme, sušvelninti Lietuvos ir Gudijos sienos priežiūrą. Lenkų sąjungos atstovas ir Lietuvos seimo narys A. Ploksztas aptarė seimo rinkimus. Pasak jo, Lietuvos lenkų balsavimas seimo rinkimuose proporcingu požiūriu buvo panašus į lietuvių. Didžioji dalis rėmė Lietuvos de-

mokratinę darbo partiją. Lietuvos lenkų sąjunga laikosi kairiųjų pažiūrų, atstovaudama lenkams ūkininkams ir darbininkams, taip pat linkstantiems į kairę. Atskirose konferencijose pranešėjų grupėse buvo svarstytos šešių Rytų Lietuvos rajonų ir Visagino miesto (Sniečkaus) problemos, administracinio-teritorinio pasiskirstymo klausimai, žemės reforma Rytų Lietuvoje, gyventojų sveikatos apsauga, dabartinė Gudijos lietuvių būklė.

ADAMKAUS IŠVADOS

Prieš Kalėdas Lietuvoje vėl viešėjo JAV gamtosaugos agentūros penktosios srities administratorius Valdas Adamkus, pasilikęs dirbti su naujojo JAV prez. B. Clintono vyriausybe. Kiti devynių sričių administratoriai atstatastydino. Spaudos konferencijoje V. Adamkus pabrėžė, kad organizacinė Lietuvos gamtosaugos sistema yra geresnė už Estijos ir Latvijos, nors turi daugiausia problemų. Tad jai bus paskirta daugiau lėšų, negu kitom dviem Baltijos valstybėms. V. Adamkaus nuomone, Lietuva nedelsdama turi išspręsti tanklaiviais atvežamos naftos priėmimo reikalus. Jis nepritaria šiam uždaviniui pritaikyti Klaipėdos uostą, nes tai būtų nesaugu ir miestui, ir laivyninkystei. Esą būtų geriau naftos priėmimą organizuoti Būtingėje, kur galėtų išaugti antrasis Lietuvos uostas. Dabar laikinai galima panaudoti trijų kilometrų nuotolį nuo Baltijos kranto patatytą laivą, siurbliais priimančią naftą ir vamzdžiais ją varantį krantan, o iš ten į vamzdžiais pasiektų Mažeikius. V. Adamkus taip pataria patatytą Ignalinoje saugų vakarietiško stiliaus reaktorių atominei jėgainei, o abu sovietinius reaktoriuos užgesinti ir pašalinti jų nuolatinį pavojų ne tik Lietuvai, bet ir kaimyninėms šalims. Pasak V. Adamkaus, dėl kairiųjų laimėtų Lietuvos seimo rinkimų JAV vyriausybė nesustabdyt finansinės paramos. Gal tik atsargesnės bus amerikiečių verslininkų investicijos, kol jie atgaus pasitikėjimą nauja Lietuvos vyriausybe.

MAZUTAS IŠ TANKLAIVIŲ

Valstybinė Klaipėdos įmonė, užklupta 1990 m. sovietinės blokados, per pusantro mėnesio nutiesė vamzdynus ir pasirošė priimti naftą iš tanklaivių jūroje. Ši nedidelio pajėgumo technologinė linija, kainavusi pusantro milijono rublių, ir dabar tebestovį nepanaudota įmonės krantinėje. 1992 m. per keturis mėnesius buvo sumontuoti vamzdynai, leisiantys iš tanklaivių jūroje priimti sunkių mazutą ir supilstyti į geležinkelio cisternas. Naujai technologinei linijai panaudotas trijų kilometrų ilgio didelio skersmens vamzdynas. Įrengimus tiekė Lietuvos ir Vokietijos firmos, medžiagas — Rusijos ir Gudijos. Naują technologinę liniją prieš Kalėdas priėmė valstybinė Lietuvos komisija. Šiai linijai įrengti buvo išleista apie 200 bendrųjų talonų, bet mazutas ja dar neteka, nes jo dar niekas nenupirko. V. Kst.

Lietuvių namų koplyčioje Edmontone V. ir H. KASPERAVIČIŲ 35 m. vedybinio gyvenimo įžadų atnaujinimą priima kun. L. Bouchard, dalyvaujant nemažam būriui tautiečių. Nuotr. J. Popikaicius

Hamilton, Ontario

NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 75-ųjų sukaktuvių minėjimas įvyks Aušros Vartų parapijos patalpose. Vasario 13, šeštadienį, 6 v.v., bus koncertas Jaunimo centre, atliekamas vietinių meninių jėgų. Įėjimas — laisva auka KLB Hamiltono valdybai paremti. Vasario 14, sekmadienį, pamaldos Aušros Vartų šventovėje, dalyvaujant lietuvių organizacijoms su vėliavomis. Po Mišių Jaunimo centre iškilmingas minėjimas.

HAMILTONO LIETUVIŲ RADIOJO valandėlė, vadovaujama Liudos Stungevičienės su grupe padėjų, transluojama kiekvieną sekmadienį nuo 1-2 v.p.p., 93.3 FM radijo banga. Jau penkiolika metų apylinkės lietuviai gėrisi šia puikia programa. Tarp žinių ir lietuviškų dainų melodijų "Gintarinis aidų" programoje visada atsispindi tėvynės meilė. Hamiltono lietuviai dėkingi Stungevičių šeimai, kurios dėka ir sumanumu buvo pradėta ši lietuviška radijo programa McMasterio universitete.

PRISIMINTI IR PAGERBTI tautos karžygiai, žuvę 1991 m. sausio 13 d. prie televizijos bokšto Vilniuje. Hamiltono lietuvių šventovėje buvo atnašautos gedulines Mišios. Tautinė trispalvė, perrišta juodu kaspiniu, priminė, kad žuvusiųjų savo krauju prisidėjo prie Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. J.K.

"ŠIRVINTOS-NEMUNO" TUNTO SKAUTAI-ES Kalėdų laikotarpį pradėjo, atšvėsdami Kūčias skautiškoje šeimoje su artimaisiais ir bičiuliais. Įspūdinga buvo susikaupti valandėlė, kai prietemo, tik žvakutės blizkiojant, klausėms progai pritaikytų skaitinių bei eilėraščių. Prasmingas buvo ties tačia kėdė trispalvės žvakės uždegimas ir klebono padėta plotkelė, jungianti dalyvius su už tėvynės laisvę žuvusiais bei iš mūsų tarpo į amžiną poilsį iškeliavusiais sesėmis ir broliais. Po Kūčių vakarienės prie eglutės, atvykus Kalėdų seneliui, paukštytės ir skautės pasirodė su kalėdinių vaizdelių. Visiems įsijungiant, skambėjo kalėdinės giesmės, dainos, šokiai. Kalėdų senelis dalyvius apdovanojo saldinais. Užbaigė šią Kūčių sueigą susikaupimu ir atsisveikinimu. Tunto vadija dėkoja mamytėms ir "Šatrijos Ragano" d-vės sesėms, paruošusioms Kūčių valgius, ypatingai A. Karnienėi, patį įvairinusi Kūčių stalą. Skautiškas acū broliai s. A. Aušrotui — Kalėdų seneliui, o svečiams už aukas, iš kurių \$50 paskyrė "Pagalbai Lietuvos vaikams". Taipogi dėkojame Lietuvių kooperatyvui "Talka" už stambi finansinę paramą.

NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO 75-TAJĄ SUKAKTI minėsime ne vasario 7 d., kaip buvo veiklos kalendoriuje skelbta, bet sausio 31 d., sekmadienį, organizuotu dalyvavimu 10.30 v. pamaldose ir 12 v. iškilminga sueiga mažoje salėje. Programoje skaitinių ir eilėraščių pynė, Sausio 13 ir prie Medininkų žuvusių už Lietuvos laisvę pagerbimas. Kviečiami visi šioje iškilmėje dalyviai.

KAZIUKO MUGĖ įvyks kovo 28 d., sekmadienį, Jaunimo centre. Lauksime visų.

"Širvintos-Nemuno" tunto vadija

"LIETUVOS VAIKŲ PAGALBAI" aukojų a.a. W. M. Frayne atminimui: \$10 — F. M. Gudinskai, E. Gudinskienė; organizacijai: \$100 — N. N. Paris, Ont.; \$50 — "Širvintos-Nemuno" tuntas; \$20 — V. Bakšienė, V. Beniušienė.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

"Lietuvos vaikų pagalba", Hamiltono

Metinė "TĖVIŠKĖS ŽIBURIJ" prenumerata oro paštu — 110 dolerių visuose pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Otavos "Vingio" šokėjai S. JURGUTYTĖ ir J. BALSEVIČIUS koncerte, surengtame World Exchange Plaza 1992 m. gruodžio 5 d.

Windsor, Ontario

ŠIA LIETUVIŲ APYLINKĖ galima priskirti prie pačių mažiausiųjų Kanadoje. Tačiau aukomis Lietuvai ji viena iš pirmiausių. Būrelis žmonių (apie 30 šeimų) turi savo parapiją, priklausa Kanados lietuvių bendruomenei. 1992 m. gruodžio 6 d. įvyko KLB Windsor apylinkės susirinkimas, aptarta einamieji reikalai ir praėjusių metų veikla. Po išdėstytos V. Vindasienės pranešimo paaiškėjo, kad bendruomenės kasa gerokai padidėjo. Susirinkimas vienbalsiai pasisakė už tos pačios valdybos pasilikimą. Gavusi pasitikėjimą, valdyba tuoj ėmėsi darbo — organizuoti bendras Kūčias. Gruodžio 20 d. gražiai išpuoštoje salėje susirinko gražus būrys windsorių ir svečių: p.p. Kudzmavičiai, kaimyninio Detroito parapijos klebonai kun. K. Simaitis ir kun. K. Butkus su grupe parapijiečių. Pirm. Nijolė Giedriūnaitė-McAiney pakvietė parapijos kleboną kun. S. Maziliauską sukalbėti maldą. Po bendro pasidalinimo kalėdačiais visi vaišinosi prie turtingo valgiais Kūčių stalo, kurį paruošė mūsų nenulistamoji šeimninė K. Giedriūnienė. Didelė valdybos padėka priklauso jai. Bendras giedojimas, pirmininkės suorganizuota loterija nuteikė visus šventiška. Po daugelio metų Kalėdų metų šventovėje buvo uždegta eglutė ir papuošta prakartė. Dar labiau švenčių nuotaiką pakėlė per Mišias giedamos kalėdinės giesmės, kurias paruošė ir vargonais palydėjo Laima Tautkevičiūtė.

MŪSŲ BENDRUOMENĖS LIGONIAI — E. Pakauskienė ir St. Naikauskas. Valdyba linki jiems greitai pasveikti ir grįžti į mūsų tarpą. Valdyba

HAMILTON TRAVEL BUREAU 764 Barton St. E., Hamilton, Ont. Reg. 1035989. Tel. 549-4149 arba 549-4140. Sutvarkome keliones į Lietuvą ir iš Lietuvos. Besilankančioms Kanadoje duodame sveikatos draudą. Pristatome jūsų pačių sudarytus siuntinius į Lietuvą. Pervežame autobusu keleivius į Montrealį ir iš Montrealio.

Ottawa, Ontario

"VINGIO" KONCERTAS. 1992 m. gruodžio 5 d. World Exchange Plaza buvo surengtas Kalėdų progos koncertas, kuriame gražiai pasirodė "Vingio" šokėjai. Šokio sukūrė, grojant lietuviškam Suktinui, sukosi otaviškių "Vingio" šokėjų poros. Vienas šokis keitė kitą, tačiau nesikeitė šokėjų gera ir pakili nuotaika, veržlus, lietuviškas šokio ritmas viso koncerto metu. Ir kaip užmokestis už tai juos lydėjo didžiulė žiūrovų padėka — plojimai.

Otavos "Vingio" šokėjų grupė, vadovaujama entuziastingos šokių mylėtojos Giedrės Abromaitienės, išteigta tik prieš porą metų, tačiau jau susėjo susiformuoti, kaip subrendęs kolektyvas, kuris praėjusiais metais buvo pajėgus dalyvauti Čikagoje vykusioje tautinių šokių šventėje.

Kolektyvo sėkmę pirmiausia lėmė tai, kad jį sudaro lietuvišką šokį ir dainą mylintys otavičiai. Štai viena iš šokėjų, dabar gyvenanti Toronte, atskrenda net į sekmdienines savo kolektyto repetitijas. Kaip pasakoją grupės vadovė G. Abromaitienė, kad jaunas "Vingis" tapty dar darnesnis, galėtų toliau ugdyti savo meistriskumą, puoselėti lietuviško šokio tradicijas — aktyviai talkina visi kolektyvo nariai. O jiems padeda — meilė lietuviškam šokiui bei entuziazmas. Tad sėkmės Otavos lietuvių nymyleniniam "Vingui". Jis to nuspilnė! Virginija Ruškienė

London, Ontario

PADEKA

Mano sveikatai sunegalavus, teko būti ligoninėje. Nuosirdus acū už manęs lankymą ligoninėje, gėles, linkėjimus pasveikti žodžių ir raštu: klebonui kun. K. Kaknevičiui, V. O. Sandams, D. Mitailienei, E. Radzevičienei, Naujokaičiams, A. Kudirkai, V. Simanavičiui, K. Kiams, G. Stone, Stigienai, Narkevičiams, V. Novicki, M. F. Gray, L. C. McCoy, G. Adams ir visiems kitiems.

Su pagarba —

Launikaitienė ir šeima

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVŲ PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki...3.50%
santaupas 3%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 2.50%
90 dienų indėlius 5.75%
1 m. term. indėlius 6.00%
1 m. term. ind. mėn. pal. ... 5.75%
3 m. term. indėlius 6.50%
RRSP ir RRRF (pensijos)...3.50%
RRSP ir RRRF 1 m. 6.00%
RRSP ind. 3 m. 6.50%

IMAME UŽ:

asmeninės paskolas ... 12.75%
neklm. turto pask. 1 m. : 7.75%
neklm. turto pask. 3 m. ... 8.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Teodoro Blinstrubo, pedagogo ir visuomenininko, aštuoniasdešimt šeštąjį gimtadienį atšventė William Tell restoranas dr. Leono Kriauciūno pakviesčių Čikagos lietuviai. Jie džiaugėsi vis dar aktyviu sukaktuviu, gimusiu 1906 m. lapkričio 26 d. T. Blinstrubas pokario Vokietijos Oldenburge buvo įsteigęs lietuvių gimnaziją, o Čikagoje daugiausia reikėsi organizacijų veikloje. Jam kelerius metus teko būti ALTos ir Amerikos lietuvių tautinės sąjungos centro valdybų pirmininku. Dabar jis yra paskelbtas ALTos garbės nariu. T. Blinstrubas nesiribojo vien tik šiomis dviem organizacijom. Jis taipgi yra dalyvavęs daugelio renginių komisijose, buvo išrinktas net ir pirmosios JAV lietuvių fondo valdybos pirmininku.

Vaclovas Kleiza, Lietuvos garbės konsulas Čikagoje, savo įstaigą perkėlė į pastatą, kuriame yra įsikūręs Balzeko lietuvių kultūros muziejus. Tinkamu konsulato įrengimu susirūpino ALTos centro valdyba ir jos pirm. Grožvydas Lazauskas. Lėšoms telkti buvo sudarytas specialus komitetas, vadovaujamas Matildos Marcinkienės. 1992 m. gruodžio 4 d. komitetas pakvietė Čikagos lietuvių bei organizacijų atstovus į susitikimą su Lietuvos garbės konsulu Liudoviku Balzeko lietuvių kultūros muziejaus salėje. Susitikimo dalyvius pasveikino komiteto pirm. M. Marcinkienė. Lietuvos garbės konsulas V. Kleiza, už paramą padėkojęs ALTAi ir Čikagos lietuviams, padarė trumpą pranešimą apie paskutiniuosius įvykius Lietuvoje. ALTos centro valdybos pirm. G. Lazauskas konsului V. Kleizai linkėjo sėkmingai įsikurti naujose patalpose. Muziejaus vardu jį pasveikino direktorius Valentinas Ramonis, pakeitęs šiame renginyje negalėjusį dalyvauti S. Balzeką. Surinktos aukos konsulato paramai vakarienes metu buvo įteiktos konsului V. Kleizai.

Argentina

Kun. Juozas Margis, MIC, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas Rosario mieste, 1992 m. vasarą penkias savaites viešėjo Lietuvoje, aplankydamas savo tėvų gimtąsias, didžiulius Lietuvos miestus ir daugelį mažesnių. Grįžęs Argentinon, koncelebracinėmis Mišiomis atšventė vienuolyno gyvenimo aukštinę sukaktį ir šešiasdešimt devintąjį gimtadienį. Minėjimas baigtas parapijos salėje surengtais pietumis, kuriuose dalyvavo trejetas šimtų parapijiečių bei svečių.

Australija

XVII-sios Australijos lietuvių dienos Sidnyje buvo pradėtos antrąją 1992 m. Kalėdų dieną ir baigtos Naujų metų sutikimu. Oficialūs dienų atidarymas Sidnio priemiesčio Banktowno rotušės salėje sutelkė porą tūkstančių lietuvių ir kitatačių svečių. Juos pasveikino rengėjų komiteto pirm. Alis Migus, ALB krašto valdybos pirm. Viktoras Martišius ir dienas oficialiai atidaręs svečias iš Vilniaus Vytautas Landsbergis, buvęs Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirmininkas. Programą atliko savo "Vėliavų oraciją" skaitęs poetas Juozas Almis Jūragis, Sidnio lietuvių moterų "Sutartinės" ansamblis, tautinių šokių grupė "Sūkurys", Antano Smolkaus vadovaujamas folklorinis

klaipėdiečių ansamblis "Žvelsa" su dviem solistais — soprano Jolanta Čiurilaite ir tenoru Vytautu Kurnicku, Birutės Aleknaitės diriguojamas Sidnio lietuvių choras "Daina", su solistais Gražina Žigaitytė-Hurba, Petru Viržintu atlikęs įspūdingą kompozitoriaus Broniaus Budriūno ir Bernardo Brazdžionio kantatą "Tėviškės namai". Vytautui ir Gražinai Landsbergiams buvo įteiktas Australijos pradinį gyventojų palikuonių stiliumi sukurta paveikslas. "Žvelsos" ansamblio atstovė J. Čiurilaite dienų rengėjų komiteto pirm. A. Migui įteikė ant lininio rankšluosčio padėtą kepalėlį iš Lietuvos atvežtos duonos.

Lietuvių dienų atidarymui skirtas Mišias gruodžio 27 d. Sidnio katedroje kardinolas Edward Clancey koncelebravo su lietuvių kapelionais kun. Povilu Martūzu ir kun. Juozu Petraičiu, MIC. Dėl silpnos sveikatos nei Mišiose, nei kituose dienų renginiuose negalėjo dalyvauti Sidnio lietuvių kapelionas prel. Petras Butkus. Lietuvių organizacijų į Mišias atvyko su savo vėliavomis. Mišių aukas atnešė Vytautas ir Gražina Landsbergiai. Pamoksli apie Lietuvos tikinčiųjų kančias ateizmo prieštardavoje ir atgimusia Lietuvą sakė kardinolas E. Clancey, kuris taipgi yra ir Sidnio arkivyskupas. Giedojo mišrus choras "Daina", moterų "Sutartinė", vietinė sol. G. Žigaitytė-Hurba, "Žvelsos" solistai J. Čiurilaite ir V. Kurnickas. Po pamaldų krepšiniui skirtame Condell Parko stadione buvo atidaryta jau 42-roji lietuvių sporto šventė, kurioje įsijungė apie 300 sporto atstovų. Trūko tik negalėjusių atvykti Kauno studentų "Vyčio" krepšinininkų. Šventės rengtinių laimėtojams dovanų atvežė Lietuvos tinklinio federacijos vicepirm. A. Belevičius ir laikraščio "Sportas" atstovė M. Marcinkevičiūtė. Atidarymas pradėtas šventėje dalyvaujančių sportininkų paradu. Juos sveikino Sidnio "Kovo" klubo pirm. E. Lašaitis ir Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungos pirm. žurnalistas A. Laukaitis. Pirmąsias vyrų krepšinio rungtynes tarp Adelaidės "Vyčio" ir Sidnio "Kovo" laimėjo koviečiai.

Lenkija

Naujuosius 1992-93 mokslo metus Suvalkose mokiniai pradėjo rugsėjo 5 d. Jų eilėse yra ir grupė lietuvių, kuriems leidžiama mokytis lietuvių kalbos Suvalkų V-joje pradinėje mokykloje. Lietuvių kalbos pamokas pirmadieniais ir penktadieniais ten turi dvi mokinių grupės: pirmąją grupę sudaro III-V klasių mokiniai, antrąją — VI-VII klasių. Abiejose grupėse yra 17 mokinių. Kiekviena grupė savitėmis lietuvių kalbos pamokoms turi po tris valandas laiko.

Dainius Junevičius, Lietuvos ambasadorius Varšuvoje, 1992 m. rugsėjo 14 d. lankėsi Suvalkuose. Jis buvo priimtas Suvalkų vaivados C. Czeslukowskio, padėjo gėlių Suvalkų kapinėse prie paminklinės lentos 1949 m. gruodžio 13 d. Suvalkų žemėje žuvusiems partizanams V. Prabulii ir J. Krikščionui. Apilankęs žymesnias Suvalkų vietas, nepriklausomos Lietuvos atstovas iš Varšuvos su tautiečiais susitiko Lenkijos lietuvių draugijos Suvalkų skyriaus būstinėje.

Siuntinių į Baltijos kraštus pirmoji lietuvių agentūra Kanadoje KAIRYS BALTIC EXPEDITING, INC.,

Veikiame tiesioginiais ryšiais su Klaipėdos transporto baze ir Lietuvos verslininkais. Žemos kainos, garantuotas asmeniškasis pristatymas.

\$4.00 kg oro linija plius pristatymas **\$14.00.**

\$1.00 kg laivu arba **\$6.00** už kūbinę pėdą.

Parūpiname dėžes:

1 kūb. pėdos (13 1/4" x 13 1/4" x 10 1/4") už 50 centų.
2.4 kūb. pėdos (19" x 13" x 17") už \$1.00.

Siuntinių pristatymas laivu į vieną adresą iki 50 kg tik **\$14.00** Galimas paėmimas iš namų. Pristačius siuntinius į Lietuvą, tuoj pat pranešime jums telefonu. Telefaksu patarnavimas. Iš tolimesnių vietų siunčiama Stoney Creek adresu per U.P.S. (United Parcel Service).

PREKYBININKAI: siunčiant pilną arba dalinį konteinerį, skambinkite dėl kainų ir geriausio pristatymo Lietuvoje. Prieš atvažiuojant ar dėl smulkesnės informacijos skambinkite:

Genė/Vytas Kairys 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont. L8E 5A6. Tel. (416) 643-3334 FAX (416) 643-8980.	Danutė/Bernardas Mačys, 370 Goodram Dr., Burlington, Ont. L7L 2R1 Tel. (416) 632-4558	Milda/Algis Trumpickas 1312 Canvey Crt., Mississauga, Ont. L5J 1S1 Tel. (416) 822-1827.
Danguolė/Donald French, 921 Concession Rd., Fort Erie, Ont. L2A 6B7 Tel. (416) 871-1799.		

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 479-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

RE/MAX
Roseland Realty Ltd., Realtor
Independently Owned and Operated

Regina (Gina) Gregorian
Associate Broker

Namų pirkimo ir pardavimo atstovė
Patarnauja lietuvių kalba.
Burlington, Hamiltono ir Oakvilles apylinkėse.
Nemokamas namų įvertinimas!

720 Guelph Line
Burlington, Ontario L7R 4E2
Toronto Line: (416) 827-6454
Res: (416) 336-2814 Fax: (416) 333-3616

(416) 333-3500

Sukti Gorbačiovo atsakymai

1992 m. gruodyje M. Gorbačiovas lankėsi Argentinoje. Su juo turėjo pokalbį dviejų dienraščių redaktoriai, palietę ir Lietuvos nepriklausomybės kovas bei Kremlius laikyseną. Čia – redaktorių klausimai ir M. Gorbačiovo atsakymai

— Turint galvoje Jūsų pagarsėjusį humaniškumą, kyla klausimas, kodėl 1990 m., po restauravimo Lietuvos nepriklausomybės, kuri dabar yra viso pasaulio pripažinta, Jūs spaudėte tą kraštą ekonomine blokada?

— Kai kuriame nors krašte neišmintinga elgsena tampa konfliktu, nėra kitos išeities, kaip naudotis tam tikrom nor-

maliom priemonėm numalšinti įtampai-suirutei. Ekonominę blokadą vykdė ne vien Sovietų Sąjunga, šiuo metu ją tebevykdo JAV-ės prieš Kubą.

— Per 1991 m. sausio 13 d. lietuvių minia, taikingai susirinkusi Vilniuje, bandė neleisti rusų armijai užimti televizijos bokšto, iš kurio laisvai ir vaizdžiai buvo perduodama informacija apie pasikeitusią

padėtį po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Rusų tankai puolė beginklius žmones, juos traiskė. Viešojo pasaulio opinija pasmerkė šį tragiškai kruviną išpuolį. Jūs rodos, pažadėjęt viską išsistirti ir nubausti vadus...

— Sausio 13 d. Vilniuje buvo susirinkę būrys agitatorių prie televizijos bokšto. Gauja ekstremistų juos skatino puliti rusų kareivius ir iš to prasidėjo kautynės. Vieni puolė kitus, mirtis ir kraujas atsirado gatvėse. Kas dabar prisipažins paleidęs pirmą šuvį? Kas kaltas? Niekas arba visi.

— Ar Jūs nemanot, kad rusų kariuomenės daliniai turėtų būti išvesti iš Lietuvos respublikos teritorijos pagal pasirašytą sutartį su Rusija, kad pastaroji turėtų kompensuoti Lietuvai už jai padarytus nuostolius per 50 metų okupacijos?

— Rusų kariuomenės išvedimas susijęs su rimtom problemom. Mes turime teisę ginti savo interesus ir išvengti tautybių diskriminacijos Lietuvoje. Esame ten idėję didelės investicijas, tad kalbėti apie kompensavimą galime tiksliai mes. Baigdamas noriu paklausti kodėl Jums įdomūs tokie keisti klausimai. Gal esate lietuvių kilmės?

— Ne, esame ispanų kilmės argentiniečiai, lietuvių draugai. Ačiū už pokalbį, ponas Gorbačiovai. Linkime sėkmės Pietų Amerikoje!

Žurnalistų išvada. Pastebėtas M. Gorbačiovo noras naudotis centriniam svečiui teikiama aureole. Jo kelionė buvo surišta su prekyba. Organizatoriai surinko per du milijonus dolerių didelės propagandos dėka prieš jo atvykimą. Del to buvo girdėti visa eilė ditirambų M. Gorbačiovo adresu: "šio šimtmečio iškilusis žmogus", "pasaulio veidas", "vadas, kuris likvidavo imperiją, nepaleidęs nė vieno šūvio" ir t.t. Viską sušumavus, M. G. atvažiavo į Pietų Ameriką, ieškodamas vandenų savo malūnui. Rado? Vieniems – taip, kitiems – ne.

A. A. Micūdas

Geografinis Europos centras Lietuvoje — netoli Vilniaus, Molėtų plente
Nuotr. V. Kapočiaus

SKAITYTOJAI PASISAKO

KAS YRA JURŠENAS?

Turbūt, kad geriau į akis kristų, šį klausimą pirmame puslapyje rėmeliuose išspausdino "Gimtas kraštas" (nr. 49) 1992 m. gruodžio 3-9 d.d. laidoje. Antrame puslapyje to naujojo "spykerio" nuotrauka ir pokalbis su juo. Kalba pats Juršenas: "... buvau jautrus skriaudoms. Maniau, kad partijoje būdamas, galėsiu nuveikti daugiau gero ir geriau tarnauti žmonėms". Nuskamba kaip pašaipą ar demagogija. Jautrus skriaudoms, o įstojo į partiją, kuri daugiausia nuskriaudė žmonių. Net ir Leningrado partinė mokykla, kurią Juršenas baigė 1973 m., neįstengė jo išmokyti kaip padėti nuskriaustiesiems – be kaltės į kalėjimus ir lagerius varomiesiems tautiečiams. Dabar tas "jautrusis" ponas vadovauja demokratiškai išrinktam Lietuvos seimui, užuot kur lindėjęs po nepavykusio bandymo per partiją "užstoiti" skriaudžiamuosius.

P. Rikantas

VASARIO 16 AUKOS

Tėvynėje Lietuvoje vyriausybės keisis dar daug kartų. Taip yra visose Vakarų pasaulio valstybėse. Nors mes esame praradę Tėvynę, bet turime būti stiprūs savo principuose ir viešingai, kaip buvome per 45 metus išeivijoje, kad tinkamai padėtume šį komunistinio vartinklio išsilaisvinti tautai.

Vasario 16-tos proga Kanadoje renkamos aukos KLB veiklai. Tai ne tik atlyginimas tarnautojams, bet ir švietimui – mokykloms, kultūrai, muziejui... Krašto valdyba dirba nemokamai, aukoją savo laiką ir stengiasi tautiečiams atstovauti, nepadarydama gėdos praeities veiklai. Sėkmingumas mūsų lietuviškos veiklos daug priklauso nuo aukų gausumo. Lietuvos nepriklausomybės 75-rių metų sukakties minėjimo proga prašome aukoti Kanados lietuvių bendruomenei, kurios pagrindinis tikslas yra jungti, vienyti išeivijos lietuvių jaunimą ir padėti budėti lietuviškumo sargyboje, jungti visus tautiečius ir teikti pagalbą Lietuvai.

J. Krištolaitis,

KLB lėšų telkimo komisijos pirm.

SVEIKA DALUŽE, MANO MIELAS ŽMOGAU

... Sakai, kad mes netaip dirbam. Bet ar įmanoma kitaip, kai matom, kad valdžia įdarbino visus savo šeimos narius, iš kurių dauguma net neateina į darbą. Patys sau užsirašę po 2-3 etatus darbo, kurio net negalvoja atlikti. Ar galima tai matant gerai dirbti ir stengtis?

O su lietuviais (užsienio), kaip aš norėčiau pasikalbėti ir pasakyti, kad ne viskas jau taip blogai. Argi kitaip galėjo būti? Juk aršūs partiečiai užėmę po šiai dienai visus postus, nenušalinę nuo darbo nė vienas pirmininkas ar direktorius. Visi tebėra į kenkė, kiek galėjo. Suvogė visą turtą. O kas gi galėjo pavogti? Tik tas, kas priėjo, kieno rankose viskas buvo. O ar eilinis galėjo ką paimti? Gera, kad jie dabar laimėjo, greitesnis bus jų žlugimas, kuris taip reikalingas.

Bet Dale, pasakyk lietuviams, kad dar yra labai daug žmonių, kurie net tokiom sąlygom išliiko

OFFORD
REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St.,
Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Pardudant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ukus, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwood apylinkėse kreipkitės:

Angele
Salvalityte, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovė.

Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar
(705) 445-5640

namų tel. (705) 429-6428

Dr. Vydūno vardo Mažosios Lietuvos fondo skiriama ir organizuojama \$5000 premija

1. Dr. Vydūno vardo \$5000 JAV vertės Mažosios Lietuvos fondo premija skiriama už mokslo veiklą tema: "Mažosios Lietuvos (žmonių ir krašto) reikšmė, svarba ir vaidmuo Didžiajai Lietuvai (praityje, dabartyje ar ateityje)".

2. Premijuotiname rankraštyje minėtoji tema nagrinėjama istoriniu, kultūriniu, literatūriniu, geografiniu, politiniu, teisiniu ir kt. požiūriu. Rankraštis yra ne trumpesnis kaip 350 mašinėlė rašytų puslapių (maždaug 35 eil. puslapyje) lietuvių, anglų, vokiečių ar prancūzų kalba, su maždaug 30 psl. santrauka kita kalba.

3. Premijos siekti gali visi MLF nariai ir nenariai, bet su Lietuva ryšius turintys, be tautybės, pilietybės ar gyvenamosios vietos skirtumo.

4. Kiekvieno rankraščio pageidautinos trys kopijos ir jos nebus grąžinamos autoriams, nebent iš anksto susitarus.

5. Siuntėjui bus pranešta, kad rankraštis gautas.

6. MLF skiriama \$5000 JAV premija nebus skaldoma.

P.S. Gavus du premijos vertus rankraščius, antra premija \$3000 vertės gali būti skiriama MLF pritarimu.

7. Premijos vertinimo komisija, į kurią įeis išeivijos ir Lietuvos specialistai, bus paskelbta 1993 m. gale.

8. Premijuotini rankraščiai atsiunčiami iki 1994 m. gruodžio 31 d. Mažosios Lietuvos fondo valdybos adresu:

6980 Cote St. Luc Rd., Con. Nr. 807, Montreal, Que.,
Canada, H4V 3A4, tel. 514-485-9144.

9. Premija (ar premijos) bus įteikta(-tos) 1995 m. rugsėjo mėn. pradžioje Čikagoje MLF visuotinio susirinkimo metu.

10. Premijuotas darbas bus leidžiamas kaip MLF leidinys.

Mažosios Lietuvos fondo valdyba

Gėlių parduotuvė

"VICTORIA"

416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų)

Paruošiamės gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.

Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai

Skambinti tel. 536-1994.

Nuo 1993 m. sausio 1 d. įsigalios Ontario Darbo Ryšių Akto (Ontario Labour Relations Act) pakeitimai.

Darbo Ryšių Akto (Labour Relations Act) pakeitimai:

- leis darbuotojams, kurie anksčiau negalėjo organizuotis, sudaryti profsąjungas;
- užtikrins naujas teises ir apsaugą tiems darbuotojams, kurie norės organizuotis;
- skatins bendradarbiavimą ir konsultacijas darbovietėse, kurios turi profsąjungas;
- užtikrins darbuotojų, darbdavių ir profsąjungų naujas teises ir atsakomybę darbovietėse, kurios turės ginčus tarp profsąjungos ir darbdavių.

Jeigu norite daugiau sužinoti arba norite gauti nemokamą leidinį apie Darbo Ryšių Akto Pakeitimus (Labour Relations Act Reform), skambinkite 1-800-267-9517 arba rašykite šiuo adresu:

Ministry of Labour

Information Centre

400 University Ave., 1st Floor

Toronto, Ontario

M7A 1T7

Ontario

MEDELIS CONSULTING
Išskvietimai. Paslaugos Lietuvoje
1407 Sarcee St., Oshawa, Ontario L1G 4N2. Tel 1-416-434-1847
(Išskyrus trečiadienius. Telefonas Kanadoje, ypač vakarais, yra labai pigus, pvz., iš Toronto 3 minutės – 34 centai!)

Po rekordinių 1991 metų ir 1992-ji, keleivių atžvilgiu, mums buvo labai sėkmingi. Ir vėl iš visų Kanados agentūrų per mus į Lietuvą išskrido didžiausias skaičius keleivių. Tai mūsų sąžiningumo, tikslumo ir greito patarnavimo pažymys. Čia ir norim Jums visiems padėkoti už pasitikėjimą ir kartu palinkėti gerų ir sėkmingų 1993 metų. Tikimės, kad ir šiais metais keliausite kartu su mumis. Taip pat norim visiems savo buvusiems ir būsimiems klientams priminti, kad, norint užsisakyti kelionę, iš mūsų įstaigą atvykti nėra būtina. Jeigu Jums atvažiuoti yra nepatogu, skambinkite nurodytais telefono numeriais, keliones sutvarkysim ir Jūsų namuose. Tai daro visi toliau gyvenantieji – ir torontiečiai gali tuo pasinaudoti. Reikalui esant atvažiuosim net ir į Jūsų namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Skrendam įvairiomis trasomis. Čia patiekiam skrydžių galimybes iš Toronto, ir kaip pavyzdį duodam 3 savaitių kelionę vasario mėnesio pabaigai. Skrendantiems iš Montrealio, Rytų ar Vakarų Kanados paruošiam bilietus geriausiomis kainomis.

PER KOPENHAGĄ. Iki Kopenhagos su danų Sterling oro linija. Tarp Kopenhagos ir Vilniaus – su Lietuvos Aero Linijos (LAL) Boeing 737 lėktuvu. Šiuo metu galbūt pati pigiausia kelionė. 1993 metų kainos svyrus tarp \$899 ir \$1299. Jei išvykimo data nėra Jums labai svarbu – pasitaiko ir labai gerų, likusių bilietų išpardavimų. Nuo 799 dolerių! Kadangi apie tokius išpardavimus nevisuomet spėjam paskelbti, patariama nuolatos pasiteirauti. Leidžiamas bagažo svoris – 40 kg į Europą, 20 kg skrendant atgal. Iš Toronto išskrendam ketvirtadieniais ir grįžtam trečiadieniais.

\$999.00 plius mokesčiai

PER FRANKFURTĄ. Vokiečių oro linija Lufthansa (LH). Geras aptarnavimas. Leidžiama pasiimti didelį svorį bagažo – 64 kg. Kaina bent 250 dolerių brangiau. Grįžtant tenka Frankfurte nakvoti. Išskrendam sekmdieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais. Grįžtam antradieniais ir šeštadieniais.

\$1248.00 plius mokesčiai

Jei norima nakvynės išvengti, tarp Frankfurto ir Vilniaus kursuoja ir LAL lėktuvas. Tokiu atveju kaina šiek tiek mažesnė, bet tegalima vežtis 20 kilogramų. Bagažą tenka Frankfurte atsiimti ir vėl atiduoti į LAL skrydį. Išskrendam pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais. Grįžtam antradieniais, ketvirtadieniais ir sekmdieniais.

PER ŽIURICHĄ. Šveicarų oro linija (Swiss Air). Viena iš geriausių. Grįžtant būtina Žiuriche nakvoti. Nakvynė ir pusrėčiai apmokėti. 64 kg bagažo. Išskrendam antradieniais ir šeštadieniais. Grįžtam ketvirtadieniais.

\$1248.00 plius mokesčiai

PER VIENĄ. Austrių oro linija (Austrian Air) arba Air Canada. Žiemos sezono nepatogu, nes skrendant ir į ten, ir atgal Vienoje tenka nakvoti. Vasarą nakvynės reikia tik grįžtant ir ta pati bus apmokėta.

\$1248.00 plius mokesčiai

PER VARŠUVĄ. Iki Varšuvos su lenkų oro linija (LOT). Tarp Varšuvos ir Vilniaus – LAL. Leidžiamas bagažo svoris tarp Varšuvos ir Vilniaus – 20 kg. Nuo praėjusios vasaros lenkų viza nebereikalinga. Nakvoti nebereikia. Išskrendam sekmdieniais ir grįžtam trečiadieniais. Kai kada geriausia iš visų.

\$950.00 plius mokesčiai

PER LONDONĄ. Kol kas gero susisiekti nėra. Skrendant į Lietuvą, Londone tenka laukti bent 8 valandas. Skrendant atgal – būtina reikia nakvoti. Kainos kartais gali būti labai geros.

Nuo kovo mėnesio pabaigos LAL (Lietuvos oro linija) pradės skraidyti ir į Amsterdamą, Milaną, Miuncheną ir Paryžių. Taigi galimybių dar padidės. Apie pasikeitimus visuomenę painformuosim. Šv. Tėvo Jono Pauliaus II vizito Lietuvoje metu užsakė didelį skaičių vietų dviejose oro linijose. Planuojantiems ta proga pasinaudoti, patariam iš anksto užsiregistruoti.

JUSŲ GIMINĖMS Lietuvoje išrašom išskvietimus, parūpinam bilietus pigiausia kaina, patogiausia oro linija, Jums tinkamu laiku. Su Jumis pasikalbėję ir išsiaiškinę įvairių draudos firmų teikiamas paslaugas, parūpiname atvykstantiems tinkamą draudą už Jums prieinamą kainą. Per mus užsakoma drauda Jums daugiau nekainuos, tikriausia gausim ir nuolaidą nuo normalios kainos.

KELIONĖS Į FLORIDĄ. Išrašom bilietus Jūsų pageidaujama oro linija, arba, jeigu taip pageidausit, surasim mūsų nuožūra tuo metu pigiausių kelionę. Turim pasirinkimą įvairių sveikatos draudų. Pasikalbėsime ir parinksim Jums tinkamiausią.

KELIONĖS Į KITUS PASAULIO KRASTUS. Jeigu Jums patinka įvairių firmų organizuojamos ekskursinės kelionės, sakykim į Meksiką, Karibų salas, Indoneziją, po Europą ar kur nors kitur, mūsų labai geri santykiai su tomis firmomis leidžia mums surasti pigiausias kainas, dažnai net geresnes kaip jų pačių reklamuojamas. Teiraukitės! Jūsų pačių suplanuotas keliones atidžiai išstudijuosim ir pasiūlysim Jums tikrai puikias sąlygas ir skrydžių galimybes.

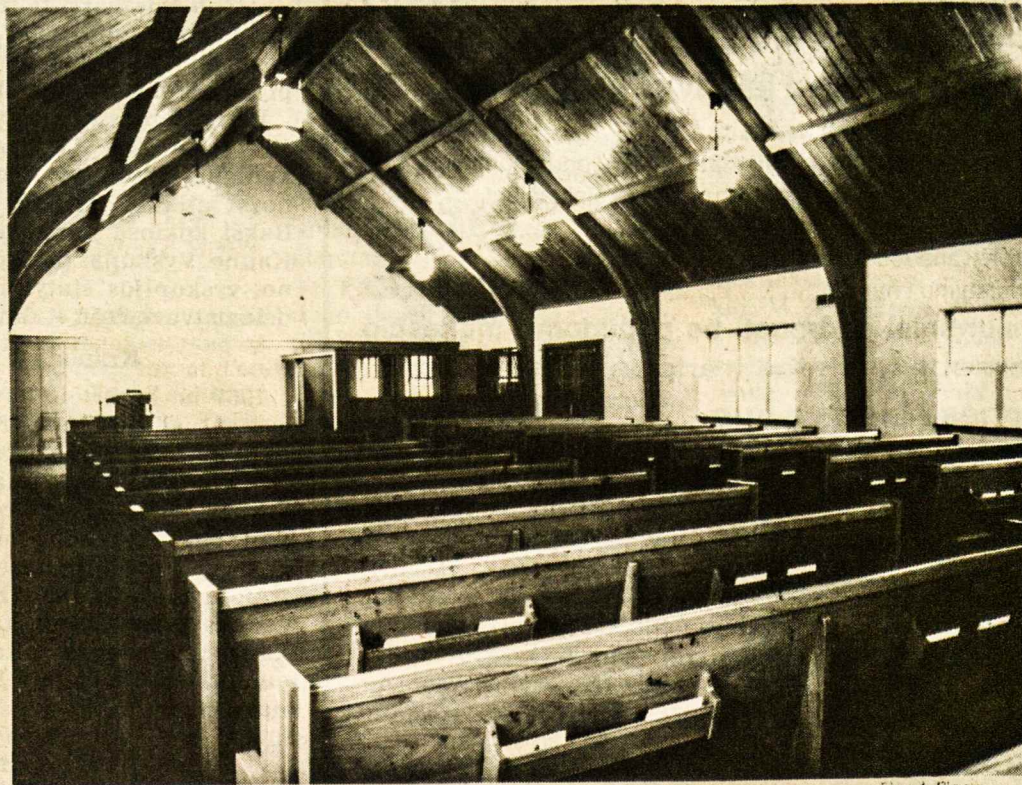
LAUKIAM JŲSŲ PASITEIRAVIMŲ IR UŽSAKYMŲ Algis Medelis

Kennedy Travel Bureau Ltd

296 Queen Street West, Toronto, Ontario M5V 2A1

Tel. 1-416-593-0600 Fax 1-416-593-0604

(Asmeniškai – trečiadieniais 11.00 – 17.00 val.)

The J. B. MARLATT Funeral Home, (1985 Ltd.)

615 Main Street East

HAMILTON, Ontario

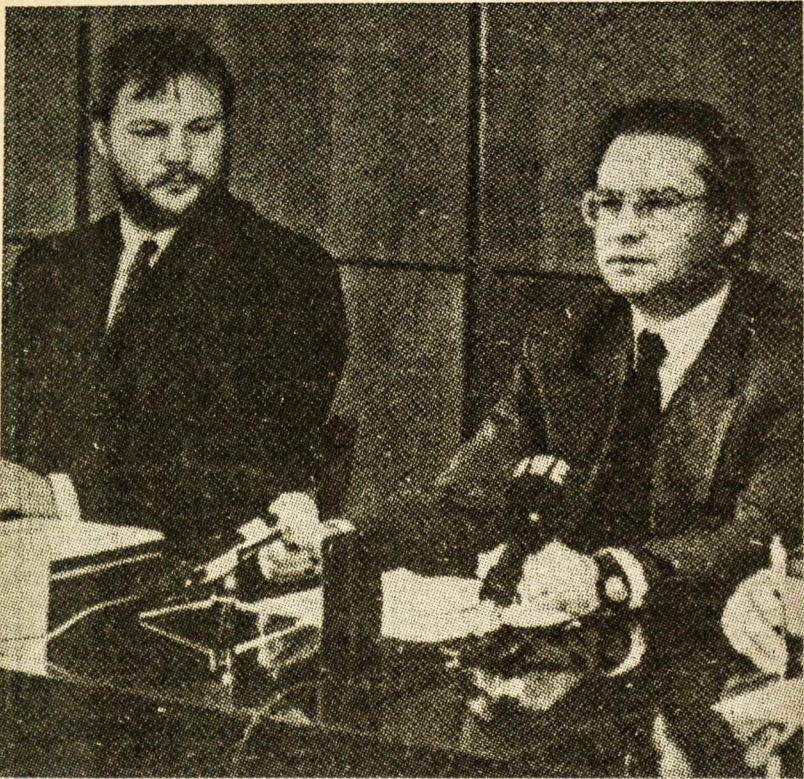
Telefonas: 528-6303

195 King Street West

DUNDAS, Ontario

Telefonas: 627-7459

Laidotuvių namai
ir koplyčia

PASITARIMAI TARP LENKIJOS IR LIETUVOS KARINŲ PAREIGŲ VILNIUJE. Iš kairės: Lietuvos krašto apsaugos viceministeris ŠARŪNAS VASILIAUSKAS ir Lenkijos krašto apsaugos viceministeris PRZEMYSLAW GRUZDINSKI pasirašo bendradarbiavimo sutartį. Nuotr. "Kurier Wilenski"

Kariniai pasitarimai su Lenkija

Lenkų spauda apie Lietuvos ir Lenkijos krašto apsaugos viceministerių pasitarimus

STEPAS VARANKA

Dvidešimtajame amžiuje antrą kartą atgimusi Lietuva, prisimindama Žalgirio mūšį, vėl bando sudaryti karinę sąjungą su Lenkija. "Kurier Wilenski" 1992. X. 15, 202 nr., taip rašė.

Lietuvos krašto apsaugos ministerio A. Butkevičiaus pakvietimu Lietuvoje 3 dienas viešėjo 9 asmenų Lenkijos karinė delegacija su viceministeriu Przemyslaw Grudzinski. Daugiausia laiko buvo praleista svarstant bendradarbiavimą karinėje srityje. Prieš lenkų delegacijos atvykimą į Lietuvą Lietuvos krašto apsaugos ministeris prieš 2 savaites lankėsi Lenkijoje su oficialiu vizitu. Pasibaigus pasitarimams, spaudos konferencijoje Lenkijos viceministeris pareiškė esąs labai patenkintas rezultatais, pabrėžė, esą tas vizitas nėra atsitiktinis. Tai Lenkijos vyriausybės ir karinių Lenkijos pajėgų draugiskumo ženklas. Panašų pasitenkinimą pareiškė ir Lietuvos krašto apsaugos viceministeris Šarūnas Vasiliaskas.

1918-1939 m. Lenkija taip pat bandė sudaryti su Lietuva karinę sąjungą. Tada Lietuvai tokią sąjungą buvo nepriimtina, nes Vilniui buvo Lenkijos oku-

puota. Šiuo metu padėtis yra visiškai skirtinga. Nedidelei Lietuvai yra būtina turėti didesnio draugiško kaimyno paramą.

Nors kartais ir labai pašlyja lietuvių-lenkų santykiai, atsiranda realiai galvojančių politikų, veikėjų, mokslininkų, dvasiškų, kariškių ir eilinių žmonių, kurie supranta gero sugyvenimo reikšmę. Taip likimas lėmė, kad Lietuvoje gyvena, be lietuvių, lenkai, gudai, žydai, karaimai ir kitų tautybių žmonės. Čia jų namai, čia jų Lietuva. Gyvenimas nesant taikoje nei vienas naštos nepalengvina ir džiaugsmo neteikia.

Nesklendimams išnagrinėti ir ieškoti sveikų "receptų" 1992. XI. 12 Vilniuje buvo sušaukta akademinė lietuvių-lenkų konferencija, dalyvaujant Lenkijos, Gudijos ir kitų tautų atstovams, kurie nagrinėjo paskutiniojo šimtmečio lietuvių-lenkų problemas. Konferencijos išvados ir "receptai" čia rašančiam dar nėra žinomi. Reikia tikėtis, kad naujai atgautoji laisvė ir sugrįžimas religijos atgaivins žmogų ir padarys jį geresniu.

• Kas atitrūksta nuo lietuviškos spaudos, atitrūksta ir nuo savo tautos.

Kai sovietiniai saugumiečiai siautėjo

1992 metais suėjo 30 metų nuo arkivyskupo TEOFILIAUS MATULIONIO mirties. Čia spausdinami atsiminimai buvusio jo sekretoriaus bei globėjo prelato JONO JONIO, dabartinio Kaišiadorių vyskupijos kanclerio, drauge kentėjusio su Veloniu ir dalyvavusio jo kančios dramoje

(Tęsinsys iš praėjusio nr.)

"Atsimeni Sladkevičių (parašė tėvo vardą)? Tada, kai čia gyvenai, tai jo sūnus Vincas dar tik su baltinukais po balą braidė, o dabar iš to vaiko — Vincelio kad išaugo žmogus ir dar koks, i kunigus išėjo, dabar kunigų seminarijoje net dėstytoju pasidarė, sako labai geras kunigas. O jeigu atsimeni Stasys Kiškis, grįžęs iš akademijos (Sibiro, J.J.), ir dabar sveikas gyvena Kaišiadoryse. Prelatas Bernardas Sužiedėlis jau pradeda senti, bet dar laikosi neblogai".

Tokiais žodžiais vysk. T. Matulionis pristatė kandidatus į vyskopus. Tą laišką išsiuntė paštu.

Perima vyskupijos valdymą

Valdytojas J. Stankevičius, gal kieno spaudžiamas, norėjo mane iškelti iš Birštono. Siūlė i Vilkiškių vyskupijos Alksnynės parapiją, i Joniškį, i Gelvonus ir kitur. Vyskupas T. Matulionis sakė: "Kur klebona iškelisite, ten ir aš važiuosiu". Taip ir neiškėlė, paliko vietoje.

Vyskupas T. Matulionis, sveikatai sustiprėjęs, nutarė Kaišiadorių vyskupiją perimti savo valdžion, kaip Šv. Tėvo yra paskirta, kad paskui nereikėtų atsakyti i prieš Dievą, ir prieš Šv. Tėvą.

1957 m. lapkričio 14 d. vyskupas T. Matulionis atleido kan. J. Stankevičių iš Kaišiadorių vyskupijos valdytojo pareigų, padėkojo jam. Taip pat atleido ir kanclerį kun. P. Bakšį. Vyskupiją valdyti perėmė pats savarankiškai, o savo asmens sekretoriumi paskyrė mane. Apie kan. J. Stankevičiaus atleidimą parašė pranešimą Ministrų tarybai, o jo nuorašą pasiuntė religinių kultūrų įgaliotiniui. Paskui raštu pranešė visiems klebonams, kad nuo 1957 m. lapkričio 14 d. perėmė valdyti vyskupiją.

Ši visa procedūra buvo tokia. Vieną dieną vyskupas T. Matulionis pasiūkė mane pas save i kambarį ir pasakė: — Būsi mano sekretoriumi.

Aš visai atsiprašinėčiau nuo to pareigų, bet vis tiek paliko ir padavė savo rankraščius rašyti mašinėle. Tai buvo raštai kan. J. Stankevičiui, kun. P. Bakšiui, Ministrų tarybai ir nuorašas religinių kultūrų įgaliotiniui.

Visus šiuos raštus perrašiau, užrašiau ant voku. Vokus užklajavo pats vyskupas ir nusinėšė pas save i kambarį. Po to jis iškviėtė Jiezno kleboną kun. M. Balnį ir liepė mums abiemis nuvežti šiuos raštus i Kauną kan. J. Stankevičiui ir kun. P. Bakšiui.

Nuvažiavome i Kauną kurią ir užėjome pas valdytoją kan. J. Stankevičių i kabinetą. Kan. J. Stankevičius perskaitė raštą ir pagalvojęs paklausė, ar šio rašto turinys mums yra žinomas? Kun. M. Balnys pasakė nežinąs, o aš atsakiau — žinau, nes jį perrašiau. Tada valdytojas pasakė:

— Čia bus karti taurė, — ir liepė kancleriui kun. P. Bakšiui paruošti Kaišiadorių vyskupijos raštus perdavimui.

Po kelių dienų kun. P. Bakšio šalininkai per įgaliotus kunigus prašė vyskupą, kad nors laikinai paliktų kun. P. Bakšį kokiose nors pareigose Kaune. Vyskupas paliko jį Kaune, vyskupijos statybinių medžiagų tvarkytoju — būkvėdžiu.

Kratos

1957 m. lapkričio 28 d. Saugumas, vadovaujant vyr. operatyviniam vyr. leit. Narvidui, mano bute darė smulkia krata, o bažnyčioje — paviršutiniškai, bet nieko nepaėmė. Ant rą kartą krata darė bute ir bažnyčioje 1957 m. gruodžio 5 d. Vadovavo kratai minėtas Narvidas, dalyvavo ir kitas saugumietis — Pakėnas. Kvietiniais buvo Tamulynas Vincas, Juozo, ir Brazdauskas Vytautas, Stasio. Abu gyveno Birštone. Saugumiečiai paėmė beveik visas mano turėtas religinio turinio knygas ir lagaminą su mano rašytais pamokslais.

Šv. Tėvo raštas

Po kiek laiko, taip pat gruodžio mėn. (1957 m.) vyskupas

T. Matulionis gavo iš vyskupo K. Paltaroko Šv. Tėvo rašto nuorašą, kuriame nurodyta, kad nominuotas i vyskopus Kauno kunigų seminarijos dėstytojas kun. Vincentas Sladkevičius, o jeigu dėl kokių nors priežasčių nebūtų galimybės jį konsekruoti vyskupu, tada kun. Stasį Kiškį.

Šį raštą atsiuntė vyskupas K. Paltarokas per pažįstamą seselę. Tame rašte buvo parašyta, kad kun. V. Sladkevičius yra paskirtas Kaišiadorių vyskupu su paveldėjimo teisėmis, kad vyskupas K. Paltarokas priimtų iš kun. V. Sladkevičiaus sutikimą ir artimiausiu laiku kun. V. Sladkevičių konsekruotų vyskupu.

Kan. Sladkevičiaus sutikimas

Vyskupas T. Matulionis, gavęs šio rašto nuorašą, tuoj pat pasiuntė mane pas kan. V. Sladkevičių i Kauno kunigų seminariją ir įdavė pijusę, kurią turėjau uždėti jam ant galvos, pasakyti šią naujieną ir prašyti, kad jis artimiausiu laiku atvažiuotų pas vyskupą T. Matulionį. Kan. V. Sladkevičius iš pradžių manė, kad tai pokštas, bet, rimtai pasikalbėjęs, nieko nelaukdamas tuoj pat sėdo i mano automobilį ir kartu atvažiavome i Birštoną.

Vyskupas parodė tą Šv. Tėvo raštą ir prašė sutikimo. Kan. V. Sladkevičius baiminosi tokios didelės atsakomybės, bet vyskupas prašė prašė išnaudoti šį momentą, prašė aukotis Bažnyčiai, neatsisakyti Šv. Tėvo skyrimo. Kan. V. Sladkevičius prašė leisti jam pagalvoti. Vyskupas leido, bet prašė ilgai neuždelsiti.

Po kelių dienų vyskupas vėl mane pasiuntė pas kan. V. Sladkevičių. Vėl kartu parvažiavome i Birštoną, ir kan. V. Sladkevičius davė sutikimą. Po to nuvažiavome pas vysk. K. Paltaroką, kuris pagal Šv. Tėvo raštą priėmė kan. V. Sladkevičiaus raštišką sutikimą ir abu vėl atvažiavome pas vysk. T. Matulionį.

Kan. V. Sladkevičius davė sutikimą būti vyskupu, bet prašė, kad jis būtų konsekruojamas tik vyskupo T. Matulionio. Vyskupas T. Matulionis sutiko kan. V. Sladkevičių pats konsekruoti — suteikti vyskupo šventimus.

Po to vysk. T. Matulionis parašė religinių kultūrų įgaliotiniui (tada įgaliotiniu jau buvo Rugienis) raštą, kad vykdydamas Šv. Tėvo raštą, kuriuo paskyrė kan. V. Sladkevičių vys-

kupu, yra numatęs artimiausiu laiku jį konsekruoti vyskupu.

Konsekracija

1957 m. gruodžio 25 d., Kalėdų 1 dienos rytą, vyskupas T. Matulionis savo koplyčioje, asistuojant kan. J. Andrikonui ir kan. J. Joniui, kan. V. Sladkevičių konsekrovo vyskupu. Birštono bažnyčioje po pamokslų paskelbiau šią naujieną visiems žmonėms, dalyvavusiems pamaldose.

Kalėdų 2-ą dieną vysk. T. Matulionis parašė visiems Kaišiadorių vyskupijos parapijų klebonams raštą, pranešdamas, kad Šv. Tėvo paskyrimu yra konsekruotas naujas vyskupas Vincentas Sladkevičius Kaišiadorių vyskupijai vyskupu pagalbininku. Šį vyskupo raštą buvau parašęs mašinėle, tačiau tolimesnės jo eigos nežinau, — mane jau areštavo. Sakoma, kad dalis buvo išsiuntinėta, o kitus per suėmimą pasiėmė Saugumas.

Kitą raštą vysk. T. Matulionis parašė religinių kultūrų įgaliotiniui Rugieniui — pranešė, kad kan. V. Sladkevičius 1957 m. gruodžio 25 d. yra konsekruotas vyskupu. Tą raštą vyskupas liepė pačiam vysk. V. Sladkevičiui nuvežti religinių kultūrų įgaliotiniui Rugieniui.

Grasūs ženklai

Vysk. V. Sladkevičių nuvežiau i Vilnių pas įgaliotinį. Kai vysk. V. Sladkevičius užėjo pas įgaliotinį, aš sėdėjau automobilyje prie tos įstaigos ir mačiau, kaip įgaliotinis Rugienis skubiai išbėgo iš savo kabineto ir nuėjo i Saugumo rūmus. Po geros valandos grįžo atgal ir pranešė vyskupui, kad kol kas jis dar būtų Kaune, savo vietoje ir toliau eitų savo pareigas (dėstytoju).

Išvažiavome atgal i Birštoną. Paskui mus jau sekė ruda "po-bieda". Iš mano automobilio radiatoriaus po truputį tekėjo vanduo, pakelėje reikėdavo sustoti pasipildyti vandens. Ir sekliai sustodavo toliau, mūsų palaukdavo. Nuo Žiezmarų jie mus paliko, nes mes pasukome pro Kruonį, Jiezną ir grįžome i Birštoną jau priteimus.

Parvažiavus namo, Angėlė (namų darbininkė) pasakė, kad šiandien vakare jau du kartus buvo atėjęs vietos milicijos įgaliotinis, klausęs klebono, gal norėjęs pinigų pasikolinti ar ko, nes sakęs, kad turi pas kleboną asmenišką reikalą.

(Bus daugiau)

Grietinės pardavėjos Kauno turguje

Nuotr. V. Kapočiaus

Besirengiant deimantinei sukakčiai

AURELIJA M. BALASAITIENĖ

Šiais metais sukanka 75 metai nuo Lietuvos nepriklausomybės akto paskelbimo Vilniuje 1918 m. vasario 16 d. Tai vienas reikšmingiausių Lietuvos istorijos įvykių, kuris sudarė pagrindą ir dabartinės Lietuvos respublikos nepriklausomybės atstatymui.

Kai Lietuva buvo pavergta, laisvojo pasaulio išeivija be atvangos kovojo už Lietuvos laisvę ir išliko patriotiška bei idealistiškai nusiteikusi. Lituanistinės mokyklos ir jauni organizacijų rengiamos vasaros stovyklos palaikė lietuvišką augančių kartų dvasią ir stiprino tarpusavio draugystę. Rūdėns ir žiemės sąvaigtaliai buvo perpildyti kultūrinėmis programomis, koncertais, vaidinimais. Augo naujos kompozitorių, muzikų ir kitų sričių menininkų kartos. Tiek kultūrinis, tiek visuomeninis išeivijos gyvenimas klestėjo su gausia spauda, literatūra, dainų ir šokių šventėmis. Lietuviškoje parapijoje giedojame lietuviškas giesmes, liutuanistinės mokyklose pasiūvenę pedagogai jaunajai kartai atskleidė lietuviškos kultūros lobius.

Pagaliau išsvajotoji valanda atėjo — Lietuva ir vėl nepriklausoma valstybė, savo valią išreiškusi 1992 m. kovo 11 d. Toji žinia sukrėtė visą pasaulį ir sukėlė nepaprastą pasigėrėjimą tos tautos drąsa. Išeivija išgyveno džiaugsmo ekstazę, skendo laimės euforijoje, skubiai organizavo vispusišką pagalbą Lietuvai. Mokslininkai, verslininkai, pedagogai, pasikvietę net ir savo gyvenamųjų kraštų nelietuvių kilmės kolegas, stengėsi moderninti Lietuvos technologiją, atgaivinti jos ekonomiką, atstatyti sužlugdytą žemės ūkį, kelti medicinos patarnavimo lygį, švietimą. Tuo tarpu Lietuvos rečios męgėžinė pasigėrėjimas sukurė atgimimo dvasią, įkvėpė kelti ir atstatyti Ameriką ir Kanadą, kur buvo sutinkami su džiaugsmo ašaromis, dovanomis ir meile.

Visa tai iš išeivių pareikalavo daug dvasinių ir materialinių išteklių. To niekas nępaigalestauja, tačiau staiga išeivijos kultūriname gyvenime atsirado kažkoks negatyvus atoslūgis, kuris kelia rimtą susirūpinimą. Mūsų renginių scenose nebematome išeivijos dainininkų, aktorių, kaudais populiarių dainos ir šo-

kių ansamblių, humoristų, dailiojo žodžio menininkų. Atrodo, išgyvenama savotiška dvasinė krizė, iš kurios reikia kaip galima greičiau išsivaduoti.

Kai išeivijoje vyksta didelio masto renginiai, jiems paprastai sukuriami turiningi šūkiai. Artinantis deimantinei Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukakčiai, siūlau šūkį "Išeivija atgimsta", arba "Išeivija eina Aušros keliu".

Vietiniai minėjimų organizatoriai turėtų pasirūpinti, kad ši kartą būtų nusikratyta pasenusio minėjimų šablono su pagrindiniu kalbėtoju, "salutiniu" kalbėtoju, pranešėja (paprastai su nereikalingais komentarais ir ilgomis kalbėtojų biografijomis) ir "menine dalimi". Išvargintos publikos dalis po pertraukos išeina iš salės...

Išvaizduojame dideles iškilmes, kuriose atsigautų mūsų dvasia, kiltų pasididžiavimas, o meninė programa nebūtų atmetinai suorganizuota, bet taptų tikra meno švente, jai skiriamą daugiau laiko negu kalbėtojas. Turime solistų, pianistų, smuiklininkų, dailaus žodžio menininkų. Su pasigėrėjimu prisimenu Vitalio Žukausko, Birutės Pūkelevičiūtės, Antano Gustaičio ir kitų spektaklius. Ar nebeturime dailiojo žodžio meistrų? Juk jau nebereikia gaudintis nei aimanuoti, tik linksmai su džiaugsmu ir entuziazmu pagerbti tą nepaprastą šventę, nevengiant nei juoko, nei šmaikštaus žodžio, nei linksmos, nuotaiką keliančios dainos.

Jei dėjome daug pastangų i Lietuvos išlaisvinimo kovą, tai dabar reikia susitelkti i išeivijos atgimimą. Ji visais laikais buvo reikalinga savo tėvynei. Tai aiškiai įrodė ir netolima praeitis. O tiems, kurie įleido šaknis svetur, bet nepradėjo savo tautinės tapatybės ir išpareigojimo, Lietuva privalo išlikti šeimos jaukiu ir stipriu prieglobstiu. Joje privalo vieta rasti ir lietuviškai dainuojantys, ir šokantys, ir rašantys... Nepraraskime to, ką sukurėme, nenuvertinkime to, ką turime. Be to, kas žino, ko iš mūsų pareikalaus nežinomas rytojus. Nusilpę, puolę i apatiją, nebūsime naudingi nei sau, nei savo Tėvynei. Tęprabyla lietuviškoji sąžinė, minint net Lietuvos valstybės atstatymo sukaktį!

Maloniai kviečiame naudotis naujos lietuviškos įstaigos

GINTARAS EXPRESS

paslaugomis

Mūsų paslaugų kainos:

DĖŽĖS: 1,5 kubinės pėdos **\$0.90**
2 kubinės pėdos **\$1.50**

Siuntiniai i Lietuvą laivu:
mūsų ir taip pat jūsų dėžėse
1 kubinė pėda **\$6.00**
arba 1 kg **\$1.00**

Siuntiniai i Lietuvą lėktuvu:
1 kg **\$4.50**
Garantuojamas greitas pristatymas — iki 10 dienų. Siuntinių pristatymas i namus iki 50 kg arba 5 kub. pėdų, atsiunčiant kvitą su gavėjo parašu **\$12.00**
JAV arba Kanados dolerių pasiuntimas su pristatymu i namus **4%+\$14.00**

Visi siuntiniai apdrausti be papildomo mokesčio
Automobilių ir kitos įrangos persiuntimas.

Kelionės i Lietuvą nuo \$799.00

Kiti patarnavimai
Siuntiniai Toronto mieste iš namų paimami nemokamai.
Garantuojame greitą ir sąžiningą patarnavimą.

Lietuviai pas lietuvius.

Mūsų atstovai: Kitcheneryje, Waterloo, Guelph, Cambridge
Lolita arba Armandas, tel. (519) 571-9422
Hamilton: Alfredas Zorkus, tel. (416) 527-0042
London: Jonas Naruševičius, tel. (519) 657-1751

1968 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 3K9 (Prie High Park požeminės stoties).
Tel. (416) 604-4400, FAX (416) 604-9748.
Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 10 v.r. — 7 v.v., šeštadienį nuo 10 v.r. — 4 v.p.p.

GINTARAS EXPRESS

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A5 (prie Lietuvių namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus prima pacientus ir vakarais

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Baranauskaitė-Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė

tel.: verslo 769-3300 namų 769-1835

Patarnauja lietuvių kalba

Nemokamas namų įvertinimas.

2254 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1N6

Pirkite namus geresnei savo atečiai

Plataus masto atsiminimų knyga

Kazio Karužos „Laikas ir įvykiai“

A. TYRUOLIS

Poeto Petro Karužos (1906-1933) brolis Kazys, gyvenęs Los Angeles, Kalifornijoje, savo atsiminimų knygoje „Laikas ir įvykiai“ užsiminė atskleisti Karužų šeimos gyvenimo odisėją ir ypač pagerbti savo anksti mirusį brolį plataus visuomeninio, politinio ir kultūrinio gyvenimo fone. Nors atsiminimuose ir kaip plačiai užgriebiami laiko įvykiai, į kuriuos įsimašo daug žmonių, Petras Karuža lieka viso to pasakojimo vyriausiu veikėju.

Vos dvidešimt septynerių metų amžiaus tesulaukęs, Petras Karuža jau buvo spėjęs deramai pasirodyti ne tik kaip modernios pakraipos poetas, bet ir kaip žurnalistas bei visuomenininkas. Jis jau buvo bėruošias spaudai pirmąjį savo eilėraščių rinkinį „Giesmės apie daiktus ir žmones“, bet galutinai jį spaudai paruošė jo bičiuliai Bern. Brazdžionis ir M. Jukynas. Išleido „Sakalo“ leidykla Kaune tais pačiais 1933 m. Nors toji poezijos yra nemaža „veltšmerco“ bruozų, bet jame apstu ir patriotinių bei visuomeninių motyvų, taipgi ir atviresnio kritiško žvilgsnio į savo krašto gyvenamąjį metą.

Čia dar reikia priminti, kad 1990 m. Vilniuje „Vagos“ leidyklos buvo išleisti Petro Karužos „Raštai“, kuriuos, A. Vaičiuliaičio ir Bern. Brazdžionio redaguotus, buvo išleidęs K. Karuža JAV 1984 m. Be paties P. Karužos raštų toji knygoje buvo pridėtas geras pluoštas įvairių autorių atsiminimų apie jį, daugiausia kaip poetą.

Dabartiniai atsiminimai pradami pasitraukimu iš Lietuvos 1944 m. į Lietuvą artėjant Raudonajai armijai. Pasukim vėl greit persimetama į Skotiją, kur prieš į pasaulinį karą dėl darbo buvo emigravę tėvai ir kur gimė būsimas poetas bei pats atsiminimų autorius. Smulkiai iki detalių nupasakojama abiejų vaikystė, paauglių dienos, didžiojo karo ir pokario metas. Prie viso to šliejasi įvairūs veikėjai, draugai ir bičiuliai daugiausia iš artimosios Vilkaviškio apylinkės.

Į šimtą su viršum ilgesnių ir trumpesnių straipsnių to atsiminimų sudėta gana apsi. Pasakojimas lengvas, patrauklus, daugiausia pusiau beletristinė forma perteiktas. Bet ne pro šalį būtų buvę gausią pasakojimo medžiagą parorganizuoti pvz. kad ir atskirais skyriais, tuo būdų išvengiant ir pasitaikančių pasikartojimų. Be abejonės, tai galėjo padaryti teksto redaktorė.

Siems P. Karužos atsiminimams būdingi du dalykai — detalus pėrgvenimų perteikimas nuo pat ankstyvosios vaikystės ir beletristinis jų pobūdis.

Iš visko matyti, kad atsiminimų autorius turėjo neeilinę atmintį — prisimena ne tik ilgio ar svorio matus, bet ir daugybę vardų bei pavardžių. Kyla netgi mintis, ar jis nebus

KAZYS KARUŽA, „Laikas ir įvykiai“ knygos autorius

rėmėsis kokių šaltinių, ypač kai pateikiamos statistinės žinios ar visa aibė pavardžių. Gaila, kad knygoje nėra žanagos žodžio, iš kurio gal kai kas paaiškėtų šiuo reikalu. Pvz. straipsnis apie S. Šemerio poeziją parašytas su gerai išprususio literato plunksna. Tai nebent galėjo parašyti P. Karuža. Bet jei rašė pats autorius, tai jau tikrai neeilinis laimėjimas. Kaip ten bebūtų, autorias atmintis neeilinė ir jo rašymo būdas gana saviškas.

Kitas šiems atsiminimams būdingas dalykas, kaip minėta, jų beletristinis pobūdis. Iš to matyti, kad autorius turi neabejotiną rašytojišką gabumą, nors jam tik komercijos teteiko mokytis. Beletristinė šių atsiminimų forma rodo ne tik dažni dialogai, bet ir kitos literatūrinės priemonės, pvz. palyginimai, kurie gana šmaikštūs. Pvz. kad ir tokie: „Saleje žmonės užė kaip miškas vėtrės monet“, „sėdžiu kaip krienas daržo kampe ir tyliu“, „Pijaus Kriščiūno ūsai į dešinę ir į kairę pusę siekė pečius“, „ant statinės užsoko smarkusis politikas, apvalus, rundinas kaip agurkas Augustinas Voldemaras“ ir pan.

Šiuose atsiminimuose yra ir retesnių žodžių priemonės, kai kurie tu žodžių bus daugiau vietinio pobūdžio, pvz. viginė, špižainis, ignosėlis, burbulys ir kt. Jie, be abejonės, kalbą pajvairina, lygiai kaip ir retkarčiais pavartota dviskaita, nors ir čia reikėtų nuoseklumo. O tokie žodžiai kaip „kraštietis“ bus turbūt pačios redaktorės pridėti. „Klerikalus“ ir „krikdemus“ būtų geriausia palikti politiniams „priešams“.

Išėivijos autoriaus knygelė vaikams

Algirdo Gustaitio „Algis Trakys ir taksukas Šleivys“ jau Lietuvoje

Minint lietuviško filmo 50-metį 1959 m. rašytojas Algirdas Gustaitis visuomenėn paleido 1-mą pieštą, spalvotą, garsinį filmą „Algis Trakys ir taksukas Šleivys — Kova su gaidžiu“. Visas filminis tekstas, panaudojant kai kuriuos piešinius, šiemet pasirodė Lietuvoje.

Išėivijoj lietuvių tarpe išgarsėjo autoriaus leidinys „Al-

Galbūt iš beletristinio pasinėsimos bus atsiradę ir tokie pasakojimai, kaip V. Kudirkos paminklo istorija (p. 268-271). Daug kam turbūt toji istorija bus nežinoma ir dominanti. Autorius, ją perduodamas, rėmėsis kitų pasakojimais ir liudijimais. Koks nors dokumentinis šaltinis juos tik sutvirtintų.

Statydamas šį rašto paminklą savo broliui Petriui, autorius ne kartą yra davęs charakteristikos apybraižų ir apie save, kartais ir humoristiniu stilium pagal minėtus palyginimus. Bet ne kartą tai buvo ir savo paties sunkios dalios, ypač broliui mirus, pavaizdavimas.

Knygos pabaigoj autorius atsispašo už „padarytus netikslumus“. Vieną kitą čia jų galima paminėti, kad skaitytojas pasidarytų atitinkamas korektūras savo egzemplioriuje. Be nemažos eilės lengvai pataisytinų korektūros klaidų, reikėtų pataisyti ir šiuos riktus: Lietuvos universitetas Kaune buvo pavadintas Vytauto Didžiojo universitetu 1930 m., ne anksčiau, kaip tekste rašoma. Raudonoji armija Lietuvą okupavo ne 1940 m. rudenį, bet tu metų birželio 15 d. Petras Karuža „prašė primamas į humanitarinį fakultetą“ (p. 207), bet iš tikrųjų įstojo į Teologijos-filosofijos fakultetą, jam kaip katalikų veikėjui artimesnį (kaip rašoma ir „Liet. enciklopedijoje“). Dar reikia pataisyti šiuos vardus ir pavardžių neatitiktumus: Jonas Petrėnas (turi būti Juozas P.), J. Radzevičius (t.b. P. Radzevičius), M. Šlezevičius (t.b. M. Šlezevičius). Mums kiek nesu visai patenkinta. Jaučiu turinti kūrybinės galios ir ne išnaudotų bei neatskleistų aktorinių galimybių. Vidutinis alks gruzda sudėtingiems personažams geroj pasaulinėj ir lietuvių dramaturgijoj. Todėl rengiu poezijos bei dainų vakarus ir pirmadieniais (laisvą nuo teatro dieną) dėstau kalbos kultūrą bei rašyklą Pedagoginiame institute Šiauliuose. Į būsimą šutartį sistemą žiūriu teigiamai. Tik ji turi būti kiek įmanoma teisingai į ją tarpą pateko ir Bern. Brazdžionis — biržietis), „Visuomenės veikėjai“ ir kt.

Atsiminimų redagavo E. Tervidyte, išleido „Žaltvykslė“ Vilniuje, spausdino „Ryto“ spaustuve Klaipėdoj. 430 psl. Tiražas — 6000 egz. Beje, už kai kurias šrifto paklaidas atsakingi techniniai redaktoriai.

Spalvinimas labai mėgstamas vaikų. Surištas su lietuvišku žodžiu yra vaizdanga priemonė kalbos lavinimui. Per spalvinimą knygutė taps vaikams labai artima, sava. Verta ją įsigyti.

Būtų naudinga, jei mažieji skaitytojai per laiškučius palaikytų ryšį su nuotykių veikėjais, parašytų kas domina ir laukytų atsakymo. Arba lietuviškos mokyklose, mokytojų paskatinti bendrai visi parašytų ir tuo būdu turtintų lietuvių kalbą įdomia forma. Autorius jau sulaukė laiško iš Lenkijos nuo Danutės, kuri Kršnagrūdos mokykloj mokosi lenkiškai ir lietuviškai. Ji džiaugiasi dovanta knygutę, kurioje surado savo gimtinę su gražiais laukais. Knygutę paskaito ir savo seneliams.

Veikėjų adresas (už juos pasirašo) A. Gustaitis, 7946 West 44th Street, Los Angeles, Calif. 90048, USA.

Algirdas Gustaitis, **ALGIS TRAKYS IR TAKSIUKAS ŠLEIVYS. KOVA SU GAIDŽIU**. Jų nutikimai Lietuvos kaime. Dailininkas — Vytautas Stasiūnaitis. Lietuvos vaikų fondo leidykla „ALKA“ Vilnius. Tiražas 30.000 egz. „Spindulio“ spaustuve Kaune, 1992 m.

Knygutėje apibūdinami pagrindiniai veikėjai, jų gyvenvietė — lietuviška sodyba ir nuotykių su gaidžiu. Priešpaskutiniame puslapyje išspausdinti pirmieji spaudos atsiliepimai apie filmą Algi Trakį ir taksuką Šleivį 1959 m.

Ši knygutė — graži dovanelė mažiesiems, pradiuginanti skaitytoją. Turinys suprantamas, o gaidžio „padėjimas“ kiaušinio sukelia daug juoko.

Hamiltoniško „Aukuro“ režisierė ELENA DAUGUVIETYTĖ-KUDABIENĖ ir aktorė MARIJA KALVAITIENĖ, grįžusios iš Lietuvos po sėkmingų gastrolių Vilniuje, Kaune, Panevėžyje, Šiauliuose ir Klaipėdoje. Ten jos kartu su Šiaulių dramos teatro aktorėmis atliko pagrindinius vaidmenis Sofijos Kymantaitės-Ciurlionienės 4 v. komedijoje „Pinigėliai“. Veikalą režisavo REGINA STEPONAVIČIUTĖ

Aktorinės mūsų dienos

OLITA DAUTARTAITĖ

Šiaulių dramos teatro aktorė

Apie Lietuvos teatrą ateiti, kaip ir apie nepriklausomą Lietuvos respubliką noriu galvoti su viltimi...

Tik, manau, tai bus negreitai. Reikalingas teatrų globos įstatymas. Mano manymu, miestų savivaldybės turėtų surasti galimybių remti teatrą, jais rūpintis, juos globoti. Juk teatras — šviesa, o kartu trapi ir vienos akimirkos vertybė, galinti apšviesti ir nuskaidrinti žmonių sielas savo gyvu ir ugniniu prisilietimu.

Šiandien savo darbu teatre nesu visai patenkinta. Jaučiu turinti kūrybinės galios ir ne išnaudotų bei neatskleistų aktorinių galimybių. Vidutinis alks gruzda sudėtingiems personažams geroj pasaulinėj ir lietuvių dramaturgijoj. Todėl rengiu poezijos bei dainų vakarus ir pirmadieniais (laisvą nuo teatro dieną) dėstau kalbos kultūrą bei rašyklą Pedagoginiame institute Šiauliuose. Į būsimą šutartį sistemą žiūriu teigiamai. Tik ji turi būti kiek įmanoma teisingai į ją tarpą pateko ir Bern. Brazdžionis — biržietis), „Visuomenės veikėjai“ ir kt.

Tegu teatras netarnauja politinei propagandai ir būna laisvas, bet, mano giliu įsitikinimu, kaip ir rašytojo, mokytojo, poeto ar kunigo žodis, — aktorius turi būti šauklis už savo tėvynės laisvę, kalbą, kai to reikalauja istorinės aplinkybės tautos kryžkelėse.

... J. Basanavičius, V. Kudirka, J. Mačiulis-Maironis, M. Valančius, J. Tumas-Vaižgantas, V. Landsbergis... Omes!?

Teatrai Lietuvoje turi galimybę bendrauti gastrolių metu priebeigoms, teatrinėms festivalių proga glaudžiau, suaktyse — džiaugsmingai, iškiliai, smagiai, kol išdauojamos dainos iki paryčių... Na, dar filmuojantis vieną akstelėlį, vasarą susitikus prie jūros... Ir... atiduodant pasakutę pagarbą, kai susirenkam iš visų teatrų liūdini ir sumišę tauriam išėjimui mūsų scenos sėsei ar broliui Danguosna.

Kai išėina geras spektaklis, pakylam į aukštą vietą teatrinę padangę, kai bevertis, nusileidžiam žemyn. Taip ir pulsuojame, kaip ir šis žemiškasis gyvenimas su savo pavasariais, vasarom ir rudenimis... Tegu dar neateina žiema Lietuvos teatrams!

mas jame? Ateinančių metų balandį minėsiu 30 metų sceninio darbo sukaktį. Dvylika metų dirbau Kauno lėlių teatre ir aštuonioliktį — Šiaulių dramos teatre. Sukaupia kūrybinio kraičio skrynelė — džiaugsmų, negandų ir palaimingų scenos mirksnių. Noras dirbti pulsuoja visa gyvastimi. Galimybų, manau, yra. Svajočiau vaidinti kameriniame teatre su nedidele 10 ar 12 trupėje aktorių giminingsos sielos, gražių pajėgų ir, aišku, su stipriais keliais režisieriais, gebančiais uždegti aktorius tvirta režisūrine koncepcija geroje dramaturgijoje.

Mačiau lenkų, vokiečių, rusų, prancūzų, anglų, amerikiečių, kiniečių teatrų pastatymus. Buvo tarp jų ir puikių ir visai prastų. Manau, kad Lietuvos teatruose (visuose) yra tokių spektaklių, kurie gali įsilieti į pasaulio teatrų kontekstą pakankamai garbiai ir įdomiai.

Tegu teatras netarnauja politinei propagandai ir būna laisvas, bet, mano giliu įsitikinimu, kaip ir rašytojo, mokytojo, poeto ar kunigo žodis, — aktorius turi būti šauklis už savo tėvynės laisvę, kalbą, kai to reikalauja istorinės aplinkybės tautos kryžkelėse.

... J. Basanavičius, V. Kudirka, J. Mačiulis-Maironis, M. Valančius, J. Tumas-Vaižgantas, V. Landsbergis... Omes!?

Teatrai Lietuvoje turi galimybę bendrauti gastrolių metu priebeigoms, teatrinėms festivalių proga glaudžiau, suaktyse — džiaugsmingai, iškiliai, smagiai, kol išdauojamos dainos iki paryčių... Na, dar filmuojantis vieną akstelėlį, vasarą susitikus prie jūros... Ir... atiduodant pasakutę pagarbą, kai susirenkam iš visų teatrų liūdini ir sumišę tauriam išėjimui mūsų scenos sėsei ar broliui Danguosna.

Kai išėina geras spektaklis, pakylam į aukštą vietą teatrinę padangę, kai bevertis, nusileidžiam žemyn. Taip ir pulsuojame, kaip ir šis žemiškasis gyvenimas su savo pavasariais, vasarom ir rudenimis... Tegu dar neateina žiema Lietuvos teatrams!

Atsiųsta paminėti

Juozas Šiaučulis (Šilėnas) **VELDU Į ŠIAURĘ**, Pasitraukimas į Vakarą. Tiražas 20.000. 343 psl. Leidykla „Ajeta“, Kaunas, Mickėvičiaus 11.

LITHUANIAN PAPERS. Annual Journal of the Lithuanian Studies Society at the University of Tasmania. Vol. 5-6, 1991-92. Editor — Algimantas P. Taškūnas. Publisher — Tasmanian University Union Lithuanian Studies Society. Editorial and Business Address: P. O. Box 777, Sandy Bay, Tasmania, 7005, Australia.

A. Klajūnas, **REQUIEM**. Filosofiniai-poeziniai atsiminimai. Rankraščio teisėmis išleido „Sietynas“ 100 egz. 1978 m. Leidinio autorius — Antanas Poška, A. Klajūnas — jo slapvvardė. Šią 119 psl. knygelę autorius parašė Sibire, kurin buvo sovietų ištremtas. Iš tremties grįžo 1959 m. Nepriklausomoje Lietuvoje jis garsėjo savo kelionėmis po įvairius pasaulio kraštus ir jų aprašymais. Mirė ir palaidotas Lietuvoje (aprašyme Lietuvos laikraštyje nepažymėta nei mirties data, nei palaidojimo vieta. Pažymėtina, kad „Sietyno“ leidykla buvo įsteigta a.a. Prano Enskaičio Kanados Hamiltone.)

Knygų rišykla „SAMOGITIA“ meniškai ir iš knygas bei žurnalais. A. Plėnys 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel.(416) 625-2412

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Iš Kauno Vytauto Didžiojo universiteto pasitraukusią Liuciją Baskauskaitę, prorektorę mokytojų pakaitė buvęs Ilinojos universiteto liuanistikos katedros vedėjas prof. dr. Bronius Vaškešlis, kuris dabar yra Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinio fakulteto dekanas. Universiteto senatas prorektoriumi vidaus reikalams patvirtino savo narį dr. Emanuelį Jarašūną, profesorių iš Kalifornijos universiteto Los Angeles mieste.

Lietuvių katalikų moterų draugijos Niujorko lietuviams 1992 m. lapkričio 15 d. Kultūros židiny surengta kultūrinė popietė buvo skirta atsisveikinimui su Lietuvon išlydėtu žurnalu „Aidai“ ir Vašingtono liepos 22 d. mirusiu jų pirmuoju redaktoriumi Antanu Vaičiuliaičiu. Popietės dalyvius pasveikino moterų draugijos valdybos pirm. Birutė Lukoševičienė. Pranešimą „Aidų“ žurnalą išlydėjus“ padarė jų paskutinis red. kun. Leonardas Andriekus, OFM, pabrėždamas, kad dėl susidariusių aplinkybių „Aidus“ 1992 m. pradžioj teko perkelti Lietuvon ir sujungti su ten leidžiamu „Naujuoju židiniu“. Apie rašytojo Antano Vaičiuliaičio literatūrinį palikimą kalbėjo vėlonių gerai pažinęs „Darbininko“ red. Paulius Jurkus. Aktorė Liucija Kabaškaitė-Paknienė skaitė pasakojimą „Trys pušys ant Kernuvių kalno“ iš paskutinės vėlonies rašytojo knygos „Vidurnaktis, prie Šeimenos“. Ant stalo buvo pastatytas fotografo Vytauto Maželio sukurto Antano Vaičiuliaičio portretas, prie jo padėta gvazdikų ir rūtų puokštė, vėlonies parašytos knygos.

Čikagos lietuvių opera pasirodėma naujam sezonui pradėjo metiniu pokyliu didžiojoje Jaunimo centro saleje 1992 m. lapkričio 14 d. Mišrus choras, vadovaujamas iš Vilniaus atvykusio muz. Ričardo Soko, šiam vakarui paruošė naują iš Lietuvos gautą dainų programą. Šį kartą buvo atsisakyta operų ištraukų, išskyrus Ūdrio dainą iš Vytauto Klovos „Pilenų“, atlikta su veteranu baritonu Algirdu Braziumi. XXXVI-jam sezonui su talka iš Vilniaus pastatytą G. Verdzio operą „Otello“ paliko 25.000 dolerių skolos. Ją buvo siekiama padengti specialia loterija su viliojančiais dolių laimikiais ir pokylio pelnu. Mažindamos išlaidas, svečius prie stalų aptarnavo muzikinę pokylio programą atlikusios choristės. Čikagos lietuvių operos naują valdybą naujam sezonui sudarė: pirm. Vytautas Radzius, vicepirmininkai Vytautas Aukštutis, Jonė Bobinienė, Eglė Rūkstelytė-Sundstrom ir Jurgis Vidžiūnas, sekr. Jonas Morkaitis ir finansų sekr. Algirdas Putrius. XXXVII-jam sezonui yra pasirinkta italų klasiko Vincenco Bellinio (1801-1835) „Norma“. Jos pastatymui Čikagoje „Jūkins iš Vilniaus atvykę Lietuvos operos ir baletto teatro atstovai.

Išėivijos rašytoja ir žurnalistą **Aloyzą Baroną (1917-1980)** septyniadesimt penktojo gimtadienio proga Vilniuje prisiminė Vytautas Kazakevičius, sovietinės okupacijos metais apie jį trumpai rašęs „Tarybų Lietuvos enciklopedijoje“. Šį kartą V. Kazakevičius, „Tiesos“ skaitytojus išsamiau rašiniu supažindindamas su Čikagoje mirusiu Aloyzu Baronu, jiems pasakoja: „Pačioje išėivijoje A. Barono kūryba plačiai žinoma, nors vertinama prieštaringai. Jo debiutą itin kritiškai sutiko žemėninkų karta, su kurios literatais jis dar ilgai konfrontavo. Priekaištauta jam dėl manieringo daugiažodiškumo, schematiškumo ir kitų ydų. Kita vertus, artima A. Baronui spauda jį labai vertino, jis gavo daug premijų. Parinkti kurį nors romaną mūsų skaitytojai iš tikro nebūtų lengva, jeigu taikytume aukščiausius kriterijus. Tačiau A. Baronas nėra ciliinis išėivijos rašytojas. Tai beletristas, turįs savą, lengvai atpažįtamą literatūrinį veidą, ir jo kūryba mūsų dėmesio verta daugiau, negu jau ne viena Lietuvoje išleista išėivijų knyga. Tai sėkmingiausiai palidųty jo apsakymų rinktinė. Gal prisiminti mas, kad sukako 75 metai nuo A. Barono gimimo, paskatintų leidybą „ikurdinti“ mūsų literatūriniam gyvenime šį vienintelį tokį užsienio lietuvių rašytoją. Tačiau ne tuo, kas atsitiktina, kas po ranka pakliūna, o solidžiai ir reprezentatyviai. Tada ir mūsų susitikimas su dar vienu nepažįstamuju išėiviu būtų jo vertas“.

Lietuvos istorijos ir lietuvių kalbos institutai Vilniuje surengė tarptautines svarstybas „Lietuvos ir Lenkijos valstybių santykiai XX šimtmečio Vidurio Europos istorijoje: praeitis ir perspektyva“. Tris dienas trukusiose svarstybose buvo stengiamasi objektyviai įvertinti abiejų valstybių praeitį ir praplėsti geros kaimynystės tradicijas, ruošiantis pasirašyti Lietuvos ir Lenkijos valstybių sutartį.

Lituanistas **Eugenijus Urbanas**, Panevėžio II-sios vidurinės mokyklos direktorius, literatūroje debiutavo istoriniu romanu „Prie Žemaitių vieškelio“. Jau išleista pirmoji romano dalis „Medekša“, skaitytojus supažindinanti su XIV š. pabaigos Žemaitija ir 1398 m. spalio 12 d. Salyno sutarties rezultatais.

Jaunimo muzikos grupių tradicinius konkursus „Aukštaitija-92“ įvyko 1992 m. lapkričio 14-15 d.d. Utenos kultūros rūmuose. Konkursan išjungė 20 grupių iš visų Lietuvos sričių, Žemaitijai neįstengus surengti atskiro konkurso. Aukštesniu muzikavimo lygiu išsiskyrė Utenos jaunimo grupė „Assorti“ ir vilniečių „Rojaus tūzai“. Pirmąją vietą ir 10.000 talonų premiją laimėjo „Rojaus tūzai“, II vietoj palikę uteniškių grupę „Assorti“, III vietoj — Pasvalio „Plento“ atstovus. Vertintojų komisija geriausiu dainininku pripažino Povilą Meškėlą („Rojaus tūzai“), geriausiu instrumentalistu — Romą Rainį („Rojaus tūzai“), geriausiu būgnininku — Rytį Rutkauską („Assorti“). Žiūrovų prizą taip pat laimėjo uteniškių „Assorti“ grupė. Konkursasunkiose sąlygose surengė Utenos rūmų direktorius Algirdas Palskis, remiamas vietinių imonių „Utenos gėrimai“, „Mėsa“, pieno kombinato ir kuro tiekimo bazės.

Vilniaus dramos teatre 1992 m. gruodžio 8 d. vakarą gausiems žiūrovams paskutinį kartą buvo suvaidinta Boriso Dauguviečio liaudiško stiliaus komedija „Žaldokynė“, premjerą turėjusi 1948 m. kovo 19 d., atnaujinta 1975 ir 1985 metais. „Žaldokynė“ pastatė ir dukart atnaujino rež. Kazimiera Kymantaitė, pirmoji įstengusi pralaužti kompartijos cenzorių varžtus. Mat sovchozo pirmininkas Sidabras šioje B. Dauguviečio komedijoje yra vagis, o taip tada nebuvo leidžiama vaizduoti kolchozinės sistemos kūrėjų. Kartu su „Žaldokynė“ buvo atsisveikinta ir su vyresnio amžiaus aktorių karta, išauklėta A. Olekos-Zilinskio, R. Juknevičiaus, B. Dauguviečio bei kitų Lietuvos dramos teatro kūrėjų. Iš darbo Vilniaus dramos teatre atleisti aktorių sąrašą sudarė: K. Kymantaitė, J. Lalas, S. Nosevičiūtė, M. Mironaitė, V. Tomkus, V. Mainelytė, A. Bružas, J. Kavaliauskas, A. Kupstaitė, L. Kupstaitė, J. Meškauskas, A. Večerskis, J. Rygertas, H. Kurauskas, A. Lapėnas, S. Siparis, A. Gregoraukaitė, G. Ciplikaitė, E. Tulevičiūtė, R. Palikaitytė, L. Mulevičiūtė, A. Smailys, O. Laniauskas, R. Rimickis, V. Radvilavičius, J. Berūkštė, I. Leonavičiūtė, E. Braziulis, R. Kirkilionytė, A. Rūkas, R. Abukevičius, V. Petrauskas ir V. Dumšaitis. Rež. Kazimiera Kymantaitė su žiūrovais atsisveikino jautriausiais žodžiais: „Aš jus visus myliu!“ Vytautas Tomkus, pasikabinęs aktorius diplomą ir užsimovęs baltas pirštines, tą vakarą siūlė valyti batus atsisveikinti ateinantiems žiūrovams.

Atleisčiusios aktorius dabar jungia „Vaidilos“ teatras, įsteigtas keturių buvusių Vilniaus dramos teatro aktorių — A. Večerskio, V. Mainelytės, V. Tomkaus ir S. Sipario. Naujam teatrui pasirinktas senasis pastatas, kuriame 1930-45 m. veikė tokį pat pavadinimą turėjęs ankstesnis „Vaidilos“ teatras. Naujųjų metų išvakarėse atgimstančio „Vaidilos“ teatro iniciatoriai savo bičiuliams parodė uždara spektaklį premjerai pasirinktos lyrinės prancūzų komedijos „Blezas“. Tai bus pirmas režisūrinis aktorius Adolfo Večerskio darbas su aktoriais V. Mainelyte, V. Tomkumi, S. Sipariu, E. Tulevičiūte, J. Kurauskaite, E. Gubavičiūte, J. R. Vėberyte, dailininke D. Kasciūnaite ir choreografu J. Smoryginu. „Vaidilos“ teatrui vadovaujantis rež. A. Večerskis tris mėnesius tobulinsis JAV teatre. Tada kitus veikalus režisuos aktoriai G. Sederevičius, G. Grauzinis ir E. Grabienaitė. Ateityje „Vaidilos“ teatras žada priimti daugiau jaunų aktorių. **V.Kst.**

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	5.00%	Asmeninės paskolas	
180-364 d. term. ind.	5.25%	nuo	9.50%
1 metų term. indėlius	5.25%	Sutarties paskolas	
2 metų term. indėlius	5.25%	nuo	9.50%
3 metų term. indėlius	5.50%	Nekiln. turto paskolas:	
4 metų term. indėlius	5.50%	Su nekeičiamu nuosimčiu	
5 metų term. indėlius	6.00%	1 metų	7.75%
1 metų GIC-mėn. palūk.	5.50%	2 metų	8.00%
1 metų GIC-met. palūk.	6.00%	3 metų	8.75%
2 metų GIC-met. palūk.	6.25%	Su keičiamu nuosimčiu	
3 metų GIC-met. palūk.	6.50%	1, 2 ir 3 metų	7.65%
4 metų GIC-met. palūk.	6.75%		
5 metų GIC-met. palūk.	7.00%		
RRSP, RRIF-1 m. term. ind.	6.00%		
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	6.25%		
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	6.50%		
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	6.75%		
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	7.00%		
Taupomąją sąskaitą	3.50%		
Kasd. pal. taupymo sąsk.	3.50%		
Kasd. pal. čekių sąsk.	2.00%		
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.25%		

Duodate asmenines paskolas iki \$50,000 ir mirties atveju apdraustas iki \$75,000 (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 54 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.

Skambinkite tel. 232-9000

1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuteri)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windsor – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

CANADA LOYAL INSURANCE CORPORATION

Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

1270 Central Parkway West, Suite 608, Mississauga, Ontario L5C 4P4
Tel. 566-1866 namų 766-5857
Fax 566-1102

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Pasaulio moterų rankinio "B" grupės čempionate Vilniaus sporto rūmuose lietuvaitės varžosi su prancūzėmis Nuotr. St. Lauki

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Lietuvos sportininkai

Lietuvos rankininkės sėkmingai žaidė pasaulio pirmenybių atrankinėse moterų B grupės varžybose. Pogrupyje jos laimėjo visas rungtynes ir pirmąją vietą. Baiginiuose žaidimuose betgi pralaimėjo Vengrijai 23:26 ir Švedijai 15:16, ir tenkinosi ketvirtą vietą. Vienok lietuvaitės išsikovojė teisę dalyvauti pasaulio pirmenybėse, kurios vyks Norvegijoje. Šios atrankinės B grupėje varžybos vyko Kaune ir Vilniuje. Maža Lietuva jas puikiai surengė, ir tai visi pripažino. Trys lietuvaitės buvo išrinktos į pirmenybių simbolinę rinktinę: Rasa Šulskytė, Daiva Zinkevičienė ir Aušra Žiukienė.

Lietuvos "Telekomo" krepšininės žaidžia R. Rouchetti taurės varžybose. Pirmuose susitikimuose du kartus įveikė Izraelio Hapuel "Kishon", (antroose rungtynėse, kurios vyko Vilniuje, net 82:54 rezultatu). Po to Poznanėje prieš vietinę "Olimpia" nelaukta pralaimėjo pirmąsias 58:88, tačiau antroje, 30-ties taškų persvara, pasiekė laimėjimą ir užsitikrino vietą toliau žaisti šiose varžybose. Iš šiuo metu lentelėje esančių 4 pirmųjų komandų dvi eis į baigiamą. Labai stiprios yra italės, su kuriomis žaidžia dvi juodukės, Barcelonos olimpiadėje atstovavusios JAV-bių rinktinė.

Europos vyrų krepšinio pirmenybėse, kurios vyks 1993 birželio 23 – liepos 4 d.d., pagal FIBA nutarimą leidžiama dalyvauti 16-ka komandų. 12-ka valstybių jau "atsijotos", o dar 12-ka pareiškusių norą dalyvauti pirmenybėse, bus prarastės atrankinis turnyras gegužės pabaigoje Vokietijoje. Po jo paaiškės 4 geriausios komandos, kurios ir turės teisę vykti į šias pirmenybes. Pirmenybėse galės dalyvauti visi Lietuvos kilmės krepšinininkai, kaip kad buvo leidžiama 1937 ir 1939 metų Europos pirmenybėse.

Moderniosios penkiakovės sportininkai pradėjo ruoštis 1996 m. olimpinėms žaidynėms. Preliminarinėse varžybose lietuvių komanda, susidedanti iš Gintauto Staškevičiaus, Tomo Narkaus ir Vladimiro Mačialovo, begime laimėjo pirmą vietą. G. Staškevičius plaukime laimėjo taip pat pirmąją vietą, o T. Narkus šaudyme – antrąją. Geresnių laimėjimų pasiekti sukurkė klaidos fechtavime, o taip pat nebuvo geriausi arkliai, ant kurių teko joti. Atėliai nutarta ieškoti sportininkų šioms varžyboms iš plaukčių, kurie nepasiekia tarptautinio lygio.

A. Sabonis ir J. Arlauckas, Madride įvykusiose krepšinio rungtynėse, tarp "ispanų ir italų" žaidė ispanų pusėje. Rinktinės buvo sudarytos iš užsieniečių žaidėjų, gyvenančių šiuose kraštuose. Rungtynės laimėjo "ispanai" 136:123. A. Sabonis džiaugėsi sutikęs gabų partnerį, tik apgailestauja, kad Arlauckas nekvalifikuojamas.

Lietuvos krepšinio eksportas tęsiasi. Šiuo metu užsienio klubuose žaidžia virš 40 lietuvių. Šalia S. Marčiulionio ir A. Karnišovo į Amerikos mokyklą žaisti išvyko dar trys krepšinininkai: vilniečiai Alvydas Pazdras ir Gediminas Aidietis ir šilutiešis Mindaugas Timinskas. Aidietis yra 17 metų amžiaus (2,02 m), o Timinskas 18 metų (1,98 m). Pazdras išvykęs kiek anksčiau. Jis atstovauja Lietuvos rinktinę Barcelonos olimpiadoje, 20 metų amžiaus (1,95 m).

Romas Ubartas, olimpinis čempionas, buvo pagerbtas Stockholme įvykusiame geriausių pasaulio

KRILAND

Mūsų įstaigos: Mississauga, Holland Landing, Barrie

Nauji ir naudoti laivai - motoriniai ir buriniai nuo 10 iki 50 pėdų Mercury ir Yamaha motorai

Leiskite man padėti surasti jums laivą pagal jūsų poreikius

Galiu padėti jums parduoti laivą

Lietuvių kalba patarnauja
Petras Petrauskas tel. (416) 891-2222
nr. 1 Port St. E., Mississauga, Ont. L5G 4N1

jos. Dalyvių skaičius ir amžius neribotas. Dalyvavimas atviras visiems lietuvių kilmės kėgluotojams. Smulkios informacijos gausimos pas varžybų vadovą šiuo adresu: Algis Nagevičius, 7702 West Pleasant Valley Rd., Parma, OH 44130, USA. Tel. (216) 845-4954. Informaciją taipogi galima gauti pas ŠALFASS-gos kėglavimo komiteto vadovę Audrą Danaitytę (416) 628-8994. Detali informacija yra išsiuntinėta visiems ŠALFASS-gos klubams. Dalyviams iš anksto registruotis nereikia. Tai galima atlikti varžybų dieną.

Raketbolo turnyras

Klivlando LSK "Žaibas" planuoja surengti raketbolo turnyrą 1993 m. kovo 27 d. Klivlande, Ohio. Tolimesnės informacijos bus paskelbtos artimoje ateityje.

ŠALFASS-gos centro valdyba

Ateitininkų žinios

Toronto jaunučiai ir jaunieji ateitininkai pradėjo naujų metų veiklą. Sausio 16 d. penkiolika vaikų su globėjais Rūta Rygelienė ir Ramūne Jonaitiene dalyvavo čiuožinio iškyloje Rennie Parke. Pasi-taikė gražus, saulėtai ir nešaltas oras visiems papuožti, išgerti karštos kakavos ir pabendrauti. Sekantis susirinkimas įvyks pas Aušrą Karkienę šeštadienį, sausio 30 d. tuoj po Maironio mokyklos pamokų.

Prieš Kalėdas dalis jaunučių dalyvavo ateitininkų Kūčiose, kurios įvyko gruodžio 20 d. Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Jaunioje šeimininkė aplinkoje jaunučiai pasirodė, deklamodami trumpą kalėdinį montazą, o po puikiai paruoštų Kūčių vakarienės ir gražių kalėdinių skaitymų sulaukė Kalėdų senelio, kuris kiekvieną vaiką apdovanojo. Iš viso dalyvavo apie šimtas sendraugių, studentų ir jaunių-jaunučių. Už Kūčių ruošą ir rūpestį giliai padėkė Toronto ateitininkai ir šeikiai veiklos koordinatorei dr. O. Gustai-nienei.

Vasario pabaigoje planuojama ekskursija į McMichael galeriją Kleinberge kartu su Hamiltono jaunučiais. Tikslus laikas ir kitos smulkmės bus pranešta vėliau. Inf.

Skautų veikla

• Vasario 2, antradienį, 7.30 v.v., skautų būklė – "Rambynas" ir "Šatrijos" tuntu bendras posėdis. Visų vadovų-vių dalyvavimas būtinas.

• Vasario 7, sekmadienį, "Rambynas" ir "Šatrijos" tuntu švęs Lietuvos nepriklausomybės šventę. Mišios Prisikėlimo šventovėje 10.15 v.r. Dalyvaujame organizuotai su vėliavom, o po Mišių iškilminga sueiga Parodų salėje. Kviečiami dalyvauti skautininkai-kes. Renkamės uniformuoti salėje 9.30 v.r.

• Su giliu džiaugsmu ir liupsnelėmis gražiai dirba sesė akad. D. Petrauskienė tel. 274-1477. Tėveliai norintys įrašyti savo vaikučius į ruošiamus jaunus skautukus-kes, prašomi skambinti nurodytu telefonu.

• LSS 1992 metų rašinių konkurso vertinimo komisija (v.s. F. Mockus, v.s. V. Morkūnas ir s. E. Kazakevičius), peržiūrėjusi prisiųstus rašinius, nutarė: I vietą vyr. skaučių grupėje ir \$150, – premiją skirti Onai Stanevičiūtei, Hamilton, Ont., už rašinį "Laisva Lietuva". II vietą toje pačioje grupėje ir \$75, – premiją skirti Rimai Gasparitei, Anglijoje, už rašinį "Lietuviškas skautavimas išvejojėje". I vietą skaučių grupėje ir \$100, – premiją skirti Vilijai Gulbinaitei, Los Angeles, už rašinį "Kaip aš galin padėti Lietuvai". II vietą toje pačioje grupėje ir \$50, – premiją skirti Gajai Bubytei, Willoughby Hills, OH, už rašinį "Kaip aš galiu padėti Lietuvai". Pranešimai ir premijos laimėtojoms išsiuntinės. Šiuos rašinių konkursus finansuoja prel. Juozas Prunskis.

• LS fondo valdybos pirmininko pavaduotojui v.s. T. Jurgui Gimbutui 75 m. amžiaus proga sausio 31 d., 3 v.p.p. So. Bostone, Pilielė dr. jos salėje rengiama suakutinininko pagerbimo popietė, į kurią kviečiama visuomenė. Sveikiname ilgametį LS fondo darbuotoją.

• Didelės apimties apžvalginio pobūdžio knyga "Mūsų skautybė", sutelkta medžiaga iš LSS rajonų, pradėta redaguoti daugiau kaip prieš dešimtmetį, galutinai suredaguota v.s. A. Namikienės Čikagoje, atiduota spausdinimui. Leidiniu rūpinasi Lietuvių skautybės fondas (LSF). Bus baigta spausdinti antroje šių metų pusėje ir išsiuntinėta prenumeratoriams. Kaina \$25: užsisakant iš anksto. Prenumeratas siųsti šiuo adresu: dr. J. Gimbutas, 119 Woodside Lane, Arlington, MA 02174, USA.

• Nauji LSF atstovai Kanados rajone: v.s. M. Gervdienė, 8 Carina St., St. Catharines, Ont. L2M 5E3, tel. (416) 937-3174; ps. Audra Žiurkevičiūtė, 5-47th Ave., Apt. 5, Lachine, Ove. N8T 2P4, tel. (514) 637-5187. M.

• Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

5.00% už 90 dienų term. indėlius
5.00% už 6 mėnesių term. indėlius
5.25% už 1 m. term. indėlius
5.25% už 2 m. term. indėlius
5.50% už 3 m. term. indėlius
5.50% už 4 m. term. indėlius
6.00% už 5 m. term. indėlius
5.50% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.00% už 1 m. GIC invest. pažym.
6.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
6.50% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.75% už 4 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
4.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.00% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
6.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.75% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
4.00% už OHOSP (variable rate)
3.50% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.50% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
2.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 9.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 7.70%
2 metų 8.20%
3 metų 8.70%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 7.65%
(variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mirties atveju iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriniai mirties atveju.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje.

AKTYVAI per 96 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antrd. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
2239 Bloor Street West. Telefonas 536-5936 ir
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Telefonas 762-7775
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI
PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

Cavalier CLEANERS

Kur kokybė pirmoje vietoje!

- Sausas valymas (dry cleaning)
- drabužiai
- užuolaidos
- odos
- kilimai
- Skalbiame ir lankstome pagal svorį
- Darbas kokybiškas ir garantuotas
- Žemiausios kainos

NEMOKAMAS paėmimas ir pristatymas į namus

384 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park) Tel. 534-3380

EURO PARCEL SERVICE

614 The Queensway Etobicoke, Ontario M8Y 1K2
Tel. (416) 503-1601

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

oro paštu 4.60 už kg, laivu 1.99 už kg. Nėra papildomų mokesčių

- Pigūs bilietai lėktuvu į visas pasaulio šalis
- Garantuojamos žemiausios kainos siuntiniams pristatant į namus.
- Mes paimeame siuntinius iš jūsų namų.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntus.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntus neribojamos.
- Siunčiame siuntus tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas 3 savaitės siuntinių pristatymas lėktuvu.

Mūsų atstovas Montrealyje Vytas Gruodis, Jr., tel. 847-0881

15 METŲ SUKAKT!
ŠVENČIANTIS VIENINTELIS
KANADOJE LIETUVIŠKAS
PROFESIONALUS
KELIONIŲ BIURAS
KVIEČIA KELIAUTI KARTU!

KELIONĖS Į VILNIŲ, Ryga, Taliną, Kijevą

Balandžio 20, 27 Liepos 6, 7, 20, 21, 27, 28 Spalio 5, 19
Gegužės 11, 18, 19, 25, 28 Rugsėjo 10, 11, 24, 25 Lapkričio 23
Birželio 8, 9, 22, 23 Rugsėjo 1, 7, 21 Gruodžio 21

Grįžimas pirmadieniais, trečiadieniais arba pagal pageidavimą.
Skridimai patogiomis oro linijomis ir pigiomis kainomis.
\$100 nuolaida užsiskaitantiems kelionę vasarai iki kovo 15 dienos.
Smulkesnį informacijų teiraukitės mūsų įstaigoje.

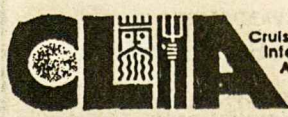
Mūsų biūre Jūs galite užsakyti:

- Išskvėtimus bei keliones giminėms atvykti į Kanadą.
- Sveikatos ir kelionių draudimus.
- Persiųsti pinigų ir vaistus giminėms.
- Keliones lėktuvais bei traukiniais.
- Keliones pramoginiams laivams.
- Keliones į Floridą ir kitus šiltus kraštus.
- Keliones į sveikatingumo sanatorijas.

VISAIS ŠIAIS KLAUSIMAIS SKAMBINKITE:

Tel. (416) 533-8443, FAX (416) 533-6279

1605 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6, Canada

Cruise Lines
International
Association

Kelionių verslo registracijos nr. 2559030 (retail)
nr. 2475066 (wholesale)

Nordland Express

1650 Bloor Street West, Branch: 275 Hunter Street
Toronto, Ontario M6P 4A8 Hamilton, Ont. L8P 1S2

Tel.: (416) 535-5000 Tel.: (416) 523-5639

KAINŲ SĄRAŠAS

Kainos galioja nuo 1992 m. lapkričio 1 d.

Nordland dėžės:

- 1 ir 1½ kub. pėdos dėžės \$ 1.00
3 kub. pėdų dėžės \$ 2.00

Persiuntimas:

- 1 kub. pėdos dėžė (12"x12"x12") \$ 7.50
1½ kub. pėdos dėžė (12"x12"x18") ... \$11.25
3 kub. pėdų dėžė (12"x18"x24") \$22.50
Siuntiniai, kurie yra perkrauti ar
įpakuoti ne **Nordland** dėžėse,
siunčiami pagal svorį (kg) \$ 1.50

Pristatymas į namus:

- Pristatymas bet kokio skaičiaus
siuntinių tuo pačiu adresu
(bendras svoris ne daugiau 50 kg) \$15.00

JAV ir Kan. dolerių pervedimas ir pristatymas:

Bet koks kiekis JAV ir Kan. dolerių 4% + \$15.00

Drauda:

- Kiekvienas siuntinys yra automatiškai
apdraustas \$100.00. Virš \$100.00
galima apdrausti papildomai 5%
Atidaryta nuo pirmadienio iki šeštadienio 8 v.r. – 8 v.v.

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus – greitai ir saugiai – tiesiai gavėjui ir gauna
iš jo perdavimo patvirtinimą. Perkėlimo mokestis – tik 4% plius \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą **Nordland Express** vardu ir siųskite:

Nordland Express, 1650 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 4A8.

Daugiau informacijų gausite paskambinę tel. (416) 535-5000, FAX (416) 535-5001.

Vaidžiai iš Toronto Maironio mokyklos Kalėdų eglutės muzikinio veikalo
"Spargtukas" Nuotraukos R. Pranaicio

Su pūga atkeliavo ir "Spragtukas"

Kalėdinė eglutė ir vaidinimas Maironio mokykloje Toronte

Smagu prisiminti Toronto Maironio mokyklos Kalėdų eglutę. Lietuviškos mokyklos auklėtiniai su savo mokytojomis muzikėmis (Nijole Benotiene, Rasa Bukšaityte-Wilkinson, Silvija Freimanienė ir Dalia Viskontienė) paruošė muzikinį veiklą "Spragtuką". Turbūt ne vienas buvo nustebęs tokiu gražiu vaikų, mokinių dainavimu, scenos dekoracijomis, spalvų derinimu. O kur dar maironėlių soliniai numeriai! Visi žavėjosi, kad daug Toronto lietuvių šeimų augina ir brandina mažųjų talentų.

"Dešinioji" muzikų ranka – Jonas Govedas akompanavo dainininkams. Organizuotai, sklandžiai sekė veikalo eiga. Prisiimtina ir Toronte siautusi smarki sniego pūga, kuri priverė kalnus sniego kluose, kad net lietuviškoje šeštadieninėje mokykloje buvo atšauktos pamokos.

Padėkai priklauso visiems: pasakotojai, mamai, tėveliui, Marytei, Kęstutiui, močiutei, seneliui, Krikšto tėviui, Spragtukui, svečiams, lėlėms, arkliai, kams, debesims, pelėms, saldai, niams, kortoms, žodžiu – visiems atliekėjams ir dainininkams bei jų mokytojoms už rūpestingą ir kruopštų darbą.

Aišku, nėra Kalėdų be Kalėdų senelio. Vaikai sulaukė ir jo. Tik, atrodo, kad lauktasis senelis per metus labai jau ištiso. Pagalvojau, kad tikriausiai Kalėdų senelis labai gerai krepšinė žaidžia, turbūt – lietuvis. Mano mintys pasitvirtino – jis prašneko lietuviškai!

Sėkmingai praėjo Toronto Maironio mokyklos kalėdinė eglutė. Dėkojame visiems, kurie įdėjo nuostabaus darbo kruopelę, ypač Tėvams pranciškonams už patalpą, mokyklos vedėjai G. Paulionienei ir jos pa-

dėjai R. Rusinienei už paskatinimą bei rūpestį, R. Ginotienei už paaukotą laiką. Tariaime nuosirdų ir šiltą AČIŲ B. Batraks, J. Sederavičiui ir tėvų komitetui, kurie paskyrė daug savo laisvalaikio, kad kalėdinė Toronto Maironio lietuviškos šeštadieninės mokyklos eglutė būtų smagi ir įdomi. Inga Pivoriūtė

Panevėžiečiams

Panevėžio miesto tarybos prezidento narė ir švietimo komisijos pirmininkė Olia Mikulskienė, viešėdama JAV-se, atsiuntė pranešimą apie rengiamą panevėžiečių išeivijoje suvažiavimą 1993 m. vasarą Panevėžyje. Jame rašo: "Kviečiu susiburti visus buvusius Panevėžio krašto žmones 1993 m. vasarą Panevėžyje rengiamo konferencijai. Kad galėtume visus sukviekti, reikia tikslų adresų. Be to, reikia žinoti, kiek jūsų galės dalyvauti. Mes būsime pasiruošę jus visus maloniai sutikti, apgyvendinti ir pamaitinti. Laukiu jūsų skambučio tel. 1-310-454-4226 arba laišku šiuo adresu: O. Mikulskienė, 16530 Chattanooga Place, Pacific Palisades, CA 90272, USA. Šiuo adresu galima kreiptis iki š. m. balandžio mėnesio. Savo laiške autorė pabrėžia: "Panevėžys – tai miestas, kur Sąjūdžio laimėjo. Todėl ir kviečiu – vienykimės vardan tos Lietuvos, kuri dega mūsų širdyse!"

Pagerbkime Atlanto nugalėtojus

1993 m. liepos mėnesį sueis 60 metų nuo mūsų tautos didvyrių Atlanto nugalėtojų Dariaus ir Girėno tragiško skrydžio į Lietuvą.

Lietuvių tauta, norėdama įamžinti didžiųjų Lietuvos sakalų pasiaukojimą, 1993 m. Kaune, Žaliakalnyje, nutarė pastatyti didingą paminklą pagal skulptoriaus Br. Pundžiaus projektą.

Atsakingo darbo ėmėsi Lietuvos kultūros fondo Kauno taryba. Ji tuo reikalu kreipėsi į LSS-gos išeivijoje Vilniaus šaulių rinktinę Kanadoje, prašydama ir įgaliodama Kanadoje telkti paminklo statymui piniginę paramą.

Vilniaus šaulių rinktinė Kanadoje per šaulių dalinius maloniai kreipiasi į visas tautiečius ir lietuvių organizacijas, kviesdama prisidėti aukomis, prie mūsų tautos didvyrių žygio bei jų vardų įamžinimo. Šiame vajuje Toronte sėkmingai dirba šaulys Vytautas Pečiulis, o kitur – aukų rinkėjai šauliai.

Montrealyje, lietuvių banke "Litas" atidaryta Dariaus-Girėno paminklui statyti sąskaita nr. 5171. Maloniai prašome prisidėti, kas kiek galite.

LSSI Vilniaus šaulių rinktinė Kanadoje

BALTIC CONSTRUCTION

Namų įrengimai ir pataisymai:

- * staliaus darbai * vidaus sienų idėjimas (drywall)
- * dažymas * elektros įvaidimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairūs cemento darbai (masonry)
- * kiemų sutvarkymas (landscaping)
- * prieklauskos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.

Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte

Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Jon gen. mjr. L. MacKenzie žada įjungti savo atsiminimus, susietus su paslaugomis Jungtinių Tautų taikos tarnybai Egipte, Centrinėje Amerikoje, Kipro saloje, Vietname ir Bosnijoje-Hercegovinoje. Jį taipgi gundo Kanados liberalai ir konservatoriai tapti jų kandidatų sekančiuose parlamento rinkimuose. Spaudoje jau spėjiojama, ar Lewis MacKenzie negalėtų tapti antruoju Dwight Eisenhoweriu, kurį amerikiečiai net du kartus išrinko JAV prezidentu. Tokio politiku tapusio generolo dabar labai reikėtų Kanados ministerio pirmininko pareigoms.

Abu Kanados generolai pasitraukė iš kariuomenės, nematydami didesnių ateities perspektyvų jos sparčiai mažėjančiose eilėse. Generalinio štabo viršininkas gen. J. de Chastelain jau buvo pasiekęs karinės karjeros viršūnę, o gen. mjr. L. MacKenziui ji liko neprieinama.

Pagal tradiciją generalinio štabo viršininku Kanadoje eilės tvarka skiriami kariuomenės, aviacijos ir laivyno vadai. Ši kartą atėjo eilė aviacijos ar laivyno atstovams. Jų vadovavimo laikotarpįje pėstininkų gen. mjr. L. MacKenzie būtų sulaukęs pensininko amžiaus ir turėjęs išeiti pensijon. Dėl šių priežasčių vienas generolas tapo Kanados ambasadoriumi Vašingtone, o kitas nutarė rašyti atsiminimų knygą, skaityti pranešimus apie įvykius Jugoslavijoje ir, galimas dalykas, išbandyti laimę politiniuose dirvonuose.

Iš Kanados karinės bazės Vokietijos Baden-Soellingen sauso 19 d. išskrido paskutiniai 24 Kanados naikintuvai, išlydėti nusiminusių vokiečių, vieną lauką papuošusių baltu Kanados klevo lapu ir dideliu vokiečių padėkos žodžiu "DANKE". Išskrendančius paskutiniuosius Kanados naikintuvus atsisveikindami sutiko ir išlydėjo Vokietijos aviacijos naikintuvai. Po 40 metų tarnybos Š. Atlanto sąjungai Kanados bazė Baden-Soellingen jau uždarinėjama, o kita mechanizuotų pėstininkų bazė Lahre bus uždaryta 1994 m.

Vokiečiams Kanados karinių bazių uždarymas po keturių dešimtmečių yra skaudus ekonominis smūgis, ypač dabar, kai valdžios paramą socialiniams reikalams sumažino didelės išlaidos atgautos R. Vokietijos atstatymui. Bazėse buvo apie 12.000 kanadiečių, kurių doleriais naudojosi vokiečių verslininkai, staiga prarasiantys užtikrintą pajamų šaltinį. Tad netenka stebėtis atsisveikinimui skirtais padėkos ženklais.

Galvosūkių Kanados politikams dabar sudaro net 29 karinės bazės ir pačioje Kanadoje. Mat ir jos labai svarbios vietinių kanadiečių ekonominiams reikalams, bet nereikalingos Kanados apsaugai. Net ir dalis iš Vokietijos sugrįžusių naikintuvų bus išjungta iš aktyvios tarnybos. Karinių pajėgų laukia jas sumažinantis pertvarkymas, pritaikymas tik Jungtinių Tautų taikos priežiūrai. Teks atsisakyti ir nereikalingų bazių Kanadoje, nors dėl to nukentės politikai parlamento rinkimuose.

Taikos priežiūros tarnyba Jungtinėms Tautoms yra Kanados ministerio pirm. L. B. Pearsono idėja gelbėti Sueso kanalo užėmimo 1956 m. įstrigusioms Prancūzijos ir Britanijos valstybėms. Tad nenuostabu, kad Kanados kariai taip išpopuliarėjo šioje tarnyboje. Deja, ji nevisada būna sėkminga. Po dvidešimt aštuonerių metų Kanada nutarė atitraukti savo 575 karius iš Kipro salos, kasmet jų išlaikymui išleidusi beveik 40 milijonų dolerių. Tačiau Kipro salos vis dar neįstengia draugiškai pasidalinti pusę milijono graikų kilmės ir 200.000 turkų kilmės kipriečių. 1987 m. savo karius iš Kipro atitraukė kantrybės pritrūkusi Švedija, dabar juos atitrauks Kanada ir sekančiais metais Danija. V. Kst.

Dantų gydytoja

Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 Telefonas: 276-8863

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) Telefonas: 530-1070

Dantų gydytojai

Dr. J. E. BIRGIOLAS, D.D.S.

Dr. S. DUBICKAS, D.D.S.

Dr. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
(Orthodontist)

2373 Bloor Street West Telefonas
(Prie Jane St.) 763-5677

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 Tel. 240-0594
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) FAX 248-5922

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 Telefonas
prie Windermere Ave. (staigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonas:
Bloor ir Jane gatvių kampas (staigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

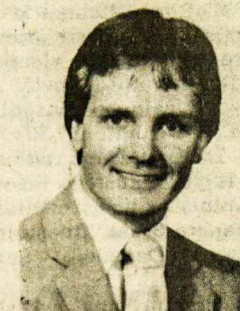
\$500.00

Remkite svarbius lietuvių projektus.
Jei pirkite ar parduosite namus per mane
iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu \$500
jūsų nurodytai šalpos organizacijai:

Toronto Labdaros slaugos namų
statybos vajui arba
Kanados lietuvių bendruomenės
medicininei Lietuvos šalpai.

Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet
kurio laiku mūsų įstaigoje.

Juozas (Joseph) NORKUS
namų pirkimo ir pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616

DRESHER Ltd.

Real Estate
Member Broker

Tel. 233-3334 FAX 233-0285

3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. **Kreipkitės į Valterį ar Rick Drešerius.** Kiekviena (staiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 9 v.r. – 5 v.p.p.

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas – greitas ir tikslus!

V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376
Lilija Pacevičienė – telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA – INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 FAX 533-1122

LIETUVOS PREZIDENTO RINKIMAI

Generalinis Lietuvos konsulas Kanadoje praneša:

1. Lietuvos respublikos piliečiai, gyvenantys Kanadoje, balsuoja Lietuvos respublikos prezidento rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

2. Lietuvos respublikos rinkėjų sąrašai yra: generaliniame konsulate, lietuvių parapijose, lietuvių namų raštinėse ir kredito kooperatyvuose. Į sąrašus yra įtraukti visi balsavę seimo rinkimuose, taip pat — atstatę L. R. pilietybę po rinkimų, ir asmenys po seimo rinkimų užregistravę šiame konsulate jų Lietuvoje išduotų L. R. pasų numerius.

3. Balsavimas vyks paštu.

4. Rinkimų medžiaga iš Vilniaus žada būti pristatyta generaliniam konsulatui vasario 4 dieną. Tik tada balsavimo lapeliai bus pasiųsti rinkėjams. Rinkėjai pabalsuos lapelius turės grąžinti generaliniam konsulatui ne vėliau vasario 14-tos dienos.

5. Lietuvos respublikos generalinio konsulato Kanadoje rinkimų komisija, susidedanti iš A. Vaičiūno (pirm.), J. Kristolaičio, A. Aušrotos ir H. Vasiliauskienės, vasario 15 dieną suskaičiuos balsavimo lapelius ir surašys balsų skaičiavimo protokolą.

Visi dalyvaukime rinkimuose!

TORONTONT

Mirė "Draugo" redaktorius

Telefonu iš Čikagos gauta žinia, kad dienraščio "Draugo" vyriausiasis redaktorius kun. Pranas Garšva, MIC, po sunkios ligos mirė š. m. sausio 24, sekmadienį, apie 7 v.v., marijonų vienuolyne, kurin buvo grįžęs iš "Mercy" ligoninės. Pašarvotas sausio 27, trečiadienį, 12 val. Jaunimo centre. Atsiveikimimas — sausio 27, trečiadienį, 6 v.v. Laidotuvių Mišios — sausio 28, ketvirtadienį, 10 v.r., Jaunimo centre. Laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Anapilio žinios

— Sausio 24, sekmadienį, pradėta maldos savaitė už krikščionių vienybę. Visi melskimės, kad krikščionys taptų tiek nušizemine, jog priimtų ne savo, o Kristaus valią.

— Sausio 10, sekmadienį, pakrikštyta Richard ir Ritos (Markauskaitės) Hanesiak dukrelė Laura-Elzbieta.

— Sausio 19, antradienį, palaidotas a.a. Juozas Beniušis, 91 m. amžiaus.

— Visų dalyvavusių Lietuvos seimo rinkimuose pavarėdės automatiškai yra įtrauktos į Lietuvos prezidento rinkėjų sąrašą ir jie rinkimų laukstus gaus paštu. Visi kiti turėtų patikrinti rinkėjų sąrašą, kuris sekmadieniais yra mūsų zakristijoje, o kitomis dienomis — Anapilio raštinėje.

— Mišios sausio 31, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Petrą Petrušauską (V mirties metinės), 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Feliksą Kasperavičių.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvaavo 65 žmonės. Svečių knygoje pasirašė: Bumelių šeima, Deborah Christina McRory, Michael McRory. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN valdybos vicepirm. Kristina Dambartaitė-Janovič.

— LN valdybos posėdis — sausio 28 d., ketvirtadienį 7.30 v.v.

— Lietuvių namų vedėjas T. Stanulis išvykęs atostogų iki vasario 1 d. Administracijos reikalais kreiptis į Danutę Sysak, finansiniais — į buhalterę Danguolę Šerienę tel. 532-3311.

— Toronto simf. orkestras rengia Shell Canada Community koncertą "Music of Americas" vasario 5 d., 1 v.p.p. Roy Thomson Hall (kampas King ir Simcoe gatvių). Bilietai — \$4.75 plius 7% GST. Išsirsite: Dvožako simfoniją nr.9, Bernsteinio, Coplando, Amramo ir Ridaot kurinius. Bilietus galima užsisakyti per LN administratorę Danutę Sysak tel. 532-3311. Prašoma nedelsiant rezervuoti geresnes vietas.

— Aukos Slaugos namų statybai priimanos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai 1573 Bloor st. W., Toronto, Ontario M6P 1A6. Iš viso statybos fonde yra \$862,997.83.

— IŠNUOMOJU kambarį ir virtuvę su baldais. Skambinti tel. 531-6610.

— PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Noršką (didiesius kiekius pristatytai namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "TAURAS" maloniai kviečia į TRADICINĮ METINĮ

BALIU

PROGRAMOJE: Toronto lietuvių vyrų choras "Aras".

Žvėrienos vakarienė su vynu. Šokiams gros "V&V estradinė muzika"

Įėjimas \$20. Pakvietimai gaunami Lietuvių namų popietėse, pas J. Šimkų

tel. 231-9425, V. Drešerio draudos įstaigoje tel. 233-3334, pas klubo narius, Lietuvių namų raštinėje tel. 532-3311 ir prie įėjimo.

Rengėjai

Toronto Lietuvių namuose, Karaliaus Mindaugo menėje, vasario 13, šeštadienį, rengiamas VALENTINO DIENOS ir UŽGAVENIŲ KAUKIŲ VAKARAS.

Meninę programą atliks ir šokiams gros nuo 7.30 v.v. iki 10 v.v. muz. sol. Lilija Turūtaitė ir muz. Arūnas Gaulia.

Nuo 10 v.v. šokiams gros "DJ". Veiks baras, karštų valgių bufetas, loterija.

Geriausios kaukės bus premijuojamos.

Įėjimas — \$5. Salė atidaroma 7 v.v.

Rengia ir visus maloniai dalyvauti kviečia — Lietuvių namai ir "Jungtis"

St. Lozoraičio kandidatūrai

į Lietuvos prezidentus remti

komitetas Kanadoje sausio 22 d.

nutarė kreiptis į lietuvių visuomenę,

ir prašyti finansinės paramos.

Vajus, pradėtas sausio 24 d.

visose lietuvių parapijose, Toronto

Lietuvių namuose bei pensininkų namuose, bus tęsiamas

toliau sausio 31 ir vasario 7 d.d.

Aukos taipgi priimanos visuose lietuvių kredito ko-

operatyvuose Toronte, Hamiltone ir Montrealyje.

Čekius rašyti "St. Lozoraičio rinkimų vaju",

ir siųsti į KLB raštinę, 1011 College St., Toronto, Ont.

M6H 1A8. Komitetas kviečia visus

Kanados lietuivius vieningai prisidėti prie pastangų, kad Lietu-

vos respublikos prezidentu vasario 14 d.

būtų išrinktas ambasadorius Stasys Lozoraitis.

Komitetui Toronte vadovauja V. Bireta,

įždininkas — K. Manglicas. S.

Vytenio Aleškačio planuota

paskaita sausio 28 d. Lietuvių namuose

dėl susidariusių neįnumatytų priežasčių atšaukta. Inf.

Tėvų diena Maironio mokykloje

įvyks vasario 6, šeštadienį. Tėveliai

galės pasikalbėti su auklėtojais ir

atsiimti mokinių pažymėjimus. Tėvai su pavarėdėmis, prasi-

sidenančiomis A — M, prašomi ateiti

nuo 9.30 v.v. iki 10.30 v.v. Pavardėmis N — Ž — nuo 10.45 v.v.

iki 11.45 v.v.

Vasario 16-sios proga Toronto Maironio mokykla rengia švietimo

parodėlę KLB archyvo patalpose Anapilyje.

Parodoje matysite pavyzdinius rašinėlius, sąsiuvinus,

vadovėlius, vaikų meną ir nuotraukas iš mokyklos veiklos.

Kviečiame visus atsilankyti ir paremti lietuvišką švietimą Toronte.

Mokyklos vedėja

Lietuvių vaikų namuose jau daug metų

veikia vaikų darželis, vadovaujamas N. Pradėtosios Marijos

vieniuolių seserų. Per jį perėjo jau daug lietuvių

šeimų vaikų. Deja, pastaruoju metu jų skaičius labai sumažėjo —

ši darželis lanko tik 4 lietuvių vaikai.

Gana gausi nelietuvių vaikų grupė, kuriai samdomos mokytojos.

Be to, trūksta lietuvių vaikų. Esant tokiai būklei,

vieniuolių vadovybė svarsto tolimesnį vaikų darželio ir

Lietuvių vaikų namų likimą. Atrodo, ji yra linkusi turimas

patalpas perduoti kuriai kitai lietuvių institucijai arba

rasti kitokią sprendimą, priimtą lietuvių visuomenei.

IŠNUOMOJAMI butai 1 ir 2 miegamųjų "Vilnius Manor". Kreiptis

darbo valandomis tel. 762-1777.

GAMINŲ koldūnus ir pristatą į namus. Skambinti Aldonai tel. 233-5996.

PIRKSIM TORONTE namą privačiai (be agento). Prašoma siųlyti

tel. 1-416-434-1847.

REIKALINGA auklė, kuri galėtų gyventi kartu ir atlikti namų ruošos darbus.

Skambinti Annai tel. 533-1736 iki 3 v.p.p. arba tel. 229-0477 vakarais ir savaitgaliais.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staltiesius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti

tel. 769-5024 Toronte.

VALAU kilimus, sofas, fotelius, kėdes ir automobilių vidų nauju būdu — sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 val. Sausio mėnesį 15% nuolaida. Skambinti bet kurio

laiku tel. 503-1687.

Lietuvių namų vyrų būrelis

metinis narių susirinkimas įvyks š. m. vasario 7, sekmadienį,

1 v.p.p. Lietuvių namuose. Susirinkime bus padaryti val-

dybos pirmininko, įždininko, ūkvedžio ir revizijos komisijos

prašėjimai. Bus taipogi valdybos ir revizijos komisijos rin-

kimai, pasiūlymai ir diskusijos dėl veiklos. Po to — vyno ir sūrio

vaisės nemokamai. Inf.

Sukaktuvinės Vasario 16-sios

iššilkmės Toronto apylinkėse bus švenčiamos

dėl sekmadienio iš eilės. Vasario 14, sekmadienį, 2 v.p.p.,

bus iškilmingos pamaldos Toronto Šv. Mykolo katedroje.

Pamaldoms vadovaus vysk. Paulius Baltakis, OFM. Vasario 21,

sekmadienį, 4 v.p.p., bus iškilmingas minėjimas Anapilio sa-

lėje. Minėjimo metu pagrindinę kalbą pasakys buvęs Lietuvos

ministeris pirmininkas Aleksandras Abišala.

Naujiems kanadiečiams anglų kalbos kursai

atidaromi jau ir Halton apylinkėje, apimančioje vietovės

Oakville, Burlington, Milton ir Georgetown. Daugiau

klasių galėtų būti atidaryta ir kitose vietovėse, jei susidarytų

15-20 mokinių grupės. Į kursus priimami sulaukę 17 m. amžiaus.

Pamokos nemokamos. Daugiau informacijų

teikia Teresa Sandhu, Halton LINC Programos, tel. (416) 875-3851

Klebono kun. Petro Ažubalio stipendijų fondas

dėkoja Onai Skrebiūnienėi už \$100 auką.

Lietuvių "Caritas" organizacijai

aukojo \$10 — A. Tribinevičienė; \$5 — S. Aušrotienė.

A. A. Kosto Pakalniškio atminimui

vietoje gėlių V. K. Naruševičiai "Tėviškės žiburiams"

aukojo \$20.

A. A. broliui Edvardui Augustauskui

Floridoje mirus, užjauzdami seseris E. Griėnienę, V. Jasiūniene, M. Šakalinienę

ir jų šeimas, Zuzana ir Aleksas Stankai

aukojo "Tėviškės žiburiams" \$25.

V. S. Kuzmas, torontietis, 1992 m.

vasarą lankęsis Lietuvoje, buvo vienas iš Vilniaus krašto skau-

to stovyklų Dusetose rengimo pradininkų.

Jo ir jo giminaičio Vlodo Kuzmicko dėka įvyko minėtoji stovykla. Už jo pastangas ir finansinę paramą Vilniaus krašto skautai jam reiš-

kia nuoširdžią padėką.

IEŠKAU rusiškai kalbančios vaikai

auklės penkis dienas per savaitę, galinčią gyventi kartu ir atlikti

namų ruošos darbus. Skambinti tel. 764-7150.

IŠNUOMOJAMAS kambarys su galimybe

naudotis virtuve ir prausykla nerūkantiems vyrai netoli Dundas-Bloor

požeminės stoties. Skambinti anglų ar lenkų kalbomis tel. 763-1664.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJE.

Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitė \$200. Miegamas

kambarys, bendra prausykla — savaitė \$150. Artį parduotuvę ir pajūrio.

Skambinti arba rašyti: A. Zupkus, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

MONTREAL

75 metų Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas bus vasario 14 d. Aušros Vartų parapijoje. Įdomi programa ir pietūs. Tarp kitų svečių dalyvaus parlamento narys Paul Martin. Bus renkamos aukos bendruomenės veiklai. Visi kviečiami gausiai dalyvauti (žiūr. skelbimas). Tą pačią dieną Lietuvos piliečiai rinks Lietuvos prezidentą.

Skautai-vyčiai dėkoja visiems montrealiečiams už didelį dosnumą. Surinktas maistas ir pinigai buvo išdalinti vargšams per Sun Youth labdaros organizaciją. Dabar vyčiai planuoja paruošti maistą ir vasario 21 d. per Benedict Labre House pamaitinti 120 Montrealio benamių.

Prancūzų kalba leidžiamame informaciniame leidinyje "MTL" aptariami įvairiakalbiai žurnalai bei laikraščiai. "Nepriklausoma Lietuva" pažymėta kaip seniausias leidinys ir gražiausias — didelis formatas, rūpestingas sulaužymas, gerai atspausdintas ir gera nuotraukų kokybė.

Šiuo metu galima nusikristi iš Montrealio į Vilnių lenkų oro linija "Lot" už \$700. Vaikams iki 12 metų — \$500. Ta pati kaina kviečiamiems draugams bei giminėms. Sąlyga — reikia išskristi prieš kovo 26 d. Bilietai galioja šešius mėnesius. Smulkesnę informaciją teikia Liudas Stankevičius — tel. (514) 669-8834. B.S.

Lietuvos nepriklausomybės

75 metų sukakties MINĖJIMAS

įvyks 1993 m. vasario 14, sekmadienį, Aušros Vartų parapijoje

11 v.r. Iškilmingos pamaldos Aušros Vartų šventovėje.

12 v.r. Minėjimo aktas Aušros Vartų parapijos salėje:

Kalbėtojas — dr. Marijus Vienožinskis

Meninė dalis — Moterų dainos vienetas

Montrealio vyrų orkestras, vad. A. Stankevičius

"Gintarėlis", vad. Z. Lapino

Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

Pietus rengia P. Paulauskas.

Įėjimo auką — \$15.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

KLB Montrealio apylinkės valdyba

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545

FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B.

DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B.

Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nepareigoja apsidrausti.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ

KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš 2 milijonų.

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. —	6.00%	Taupymo — special.	2.75%
Certifikatus 2 m. —	6.50%	Taupymo — su gyv. dr.	2.00%
Term. indėlius:		Taupymo — kasdienes	2.25%
1 metų	5.75%	Einamos sąsk.	1.50%
180 d. - 364 d.	5.50%	RRIF-RRSP — 1 m.term.	6.25%
120 d. - 179 d.	5.00%	RRIF-RRSP — 2 m.term.	6.75%
60 d. - 119 d.	5.00%	RRIF — RRSP — taup.	2.50%
30 d. - 59 d.	3.00%		

IMA UŽ:

Neklin. turto nuo 7.50%, asmenines — nuo 7.75%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

NAUJA LIETUVIŠKAI SPAUSTUVĖ

Renkame tekstus lietuviškai ir anglškai.

Spausdiname: raštinės reikmenis (laiškus, vokus, vizitines korteleis), bokalinio (carbonless) popieriaus blankus; lankstinukus ir reklaminius lapelius (flyers); knygas, kalendorius; vestuvinius ir kitus kvietimus; koncertams bilietus ir programas.

Susitarus užsakymus palname ir pristatome. Prieinamos kainos. Lietuviams nuolaida.

66 MIMICO AVE. STOBICOKE, ONT. M9V 1R3.

TEL. (416) 252-6741

Savininkas Jurgis Kuliešius

"LEDAS" REFRIGERATION

Taisau ir įvedu visų rūšių

• Šaldytuvus

• Elektrines vynklas (plytas)

• Skalbimo mašinas, džiovintuvus

• Šildymo sistemas

Atlieku įvairius vandentiekio sistemos (plumbing) darbus

Skambinti

RAIMONDUI JARECKUI

tel. 767-8711, Toronte.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai

(contact lenses).